Ч. 65 (14.897). Львів, пятниця 25. березня 1938. Oplata pócztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Іменування польського посла у Ковні та литовського у Варшаві.

Литовський уряд затвердив Франца Харвата на становищі польського посла у Ковні; президент Польщі затвердив Казимира Шкірпу литовським послом у Варшаві.

ХТО ТАКІ НОВІ ПОСЛИ?

Франц Харват походить зі Львова. 1918. р. став він консулем у Бресляві, опісля керував консулятом у Берліні, Гамбурґу, Харкові, Ризі, Таллїні та Гельзінках; від початку 1936. р. був він послом у Ризі.

Казимир Шкірпа уродився 1895. р.; він закінчив академію ґен. штабу в Бельгії та є полковником резерви. До 1928. р. служив він у литовській армії, від 1928—37. р. був військовим атташе у Берліні, опісля став постійним делегатом Литви при Лізі Націй.

ЛИТОВСЬКИЙ УРЯД НЕ УСТУПАЄ

З Ковна урядово потверджують, що прем. Тубалісові продовжено відпустку до 19. квітня; його заступатиме, як і дотепер, мін. Станіскавкас як віцепремієр та Ендре Сеонас як тимчасовий міністр скарбу.

Ця вістка заперечує поголоски про димісію литовського уряду.

ПРОТЕСТ ПОЛЬСЬКОЇ АМБАСАДИ В ПАРИЖІ.

Польський амбасадор у Парижі вислав до французького міністерства закорд. справ ноту з протестом проти тенденційного становища поважної частини французької преси супроти польсько-литовського конфлікту.

Національні війська перейшли Ебро, червоні відступають дальше.

Еспанський національний штаб повідомляє: Не зважаючи на погану погоду, національні війська йшли на відтинку Гуески дальше вперед, проломлюючи ворожий опір. Червоні відступили з великими втратами на цілому фронті.

Національні війська заняли гору Сан Греґоріо та село Тардієнта.

На південному відтинку національні війська перейшли ріку Ебро та перервали ворожий фронт, широкий на 10 км.; червоні мусіли посунути взад південну частину оборонної лінії араґонського фронту.

Червоні залишили 400 убитих і чимало зброї та муніції.

Барсельонське міністерство оборони потверджує, що національні війська перейшли Ебро і заняли місцевости Піна та Веліля де Ебро і Тардієнте де Херрен. Національний наступ на відтинку Гуески відбито.

ВІЙСЬКОВИЙ БУНТ У БАРСЕЛЬОНІ.

Як інформують з віродостойних джерел, у Барсельоні збунтувався саперський курінь, що мав виїхати на фронт. Один підстаршина застрілив команданта куріня

Японія заанектує совітський Сахалін?

ЗБРОЙНИЙ НАЇЗД — ЧИ КУПНО?

У японському парляменті один посол вніс інтерпеляцію у справі японських нафтових і вугільних концесій на північному (совітському) Сахаліні. Відповідаючи йому, мін. Гірота заявив: Японія зробить усе, що треба, щоб забезпечити свої права й інтереси; приготування до того вже йдуть. Совітські домагання, щоб Японія зліквідувала свої концесії в СССР та замкнула консуляти, Гірота називає нісенітницею.

Серед закордонних обсерваторів у Токіо поширилася поголоска, що японський уряд рішив заняти сов. Сахалін з огляду на його природні багатства. Не устійнено лише, якими засобами це перевести: військові кола пропонують збройну анексію, вважаючи, що в теперішній ситуації СССР не оборониться, зате міністри з господарських ресортів звертають увагу, що Японія занадто заанґажована в Китаю, тому радять запропонувати купно Сахаліну під дипльоматичною пресією, як це було в 1935. р. зі східно-китайською залізницею.

Фінляндія зброїться.

Президент Фінляндії затвердив внесок уряду до парляменту у справі фінансування 5-літньої програми зброєнь та виасиґнування на те 450,000.000 марок. Покищо ці видатки покриють в позабюджетових доходів, від 1939 р. підвищать на 20% доходовий податок.

НОВА БАЗА ФІНЛЯНДСЬКОЇ ВОЄННОЇ МАРИНАРКИ.

Фінляндський уряд рішив перенести воєнну морську базу з Гельзінок до Турку (Або). Підчас кількалітніх дослідів брали в рахубу крім того пристані Ніштадт, Бернеборґ і Равма.

Шушніґ таки арештований?

З Відня наспіла вістка, що минулої суботи ранком перевезено Шушніґа з Бельведеру, де він досі був у домовому арешті, до концентраційного табору в Велерсдорфі.

НІМЕЧЧИНА ВЖЕ МАЄ МАРИНАРКУ НА ДУНАЮ.

Гітлер доручив вождові німецької воєнної фльоти перебрати австрійські пароплави на Дунаю та створити з них дунайську фльотилю. Ці пароплави перейшли під команду воєнної німецької фльоти.

ДЕФІЛЯДА НА КОРДОНІ.

Щоби підкреслити мирні взаємини між Німеччиною та Югославією, відбулась учора на німецько-югославянському кордоні святочна стріча військ обох держав. На кордонному мості в Родкерсбурґу представники обох армій приняли дефіляду військових відділів. День скоріше відбулася подібна церемонія на німецько-мадярському кордоні.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

Обрядове відступництво і боротьба з ним.

Львів, 24. III. 1938.

В останніх часах ми помістили кілька коротких заміток (див. „Діло" з 24. II., 9. III., 20. III. ц. р. і і.), з яких виходить ясно, що акція „ревіндикації" колись римо-кат. та сьогодні гр.-кат. душ і акція перетягання на латинський обряд перейшла у зорґанізовану ситему.

З тих дописів і з обсервації нашого життя виходить, що латинізація нашого обряду поширила свій фронт досить значно.

Це своєрідне явище наших днів, що найшло на Волині свій найбільш яскравий вислів у слові „Гриньки", не має в Галичині популярного окреслення. „Латинізатія гр.-кат. обряду", „перетягання", „ревіндикація", „ловля душ" — це все терміни, які не достаточно добре віддають суть тієї суспільної проблеми, що її остаточною метою є зломати, чи ослабити велитенський національно-зберігаючий і національно-виховний вплив гр.-кат. Церкви на наш нарід. Безумовно ціль варта зусиль: адже гр.-кат. Церква — це для українського національного орґанізму у Сх. Галичині щось більше як хребет. Це його нерв життя, само життя.

Хоч перші успіхи тієї акції не дуже значні, хоч може ціла її методика трохи незуґарна і добре крикливa, то проте її легковажити не можна. За три тижні 104 переходи в Дубрівці, пов. Ніско,

це безумовно цифри не одиничні. Вони типічні вже для суспільного явища, яке має тенденцію зросту, а не стаґнації чи зменшення.

Однак ми не можемо потішатись, як це зробив наш ш. дописувач з Дубрівки, що при цих переходах „відлітає полова". Національна експансія має свої права і мораль у дечому відмінну від експансії релігійної. Для справжньої моралі кожний перехід з низьких мотивів це неморальний вчинок, „полова"... Для національної — з тієї сьогоднішної полови виросте у майбутньому, саме під впливом релігії, виховання, національно-культурних і державно-політичних впливів, можуть вирости найбільш завзяті наші противники. Пригадаймо статтю з д. 14. листопада м. р. в „Ділі", в якій подано, що в одній тільки гр.-кат. парохії перейшло від 1. XI. 1933 до 1. XI. 1934 на лат. обряд 366 (тристашістьдесять шість) душ! І перейшло без **зорганізованого** зовнішного натиску, про який сьогодні пишемо, лише здебільша для посад, отже з мотивів неначе приватної внутрішньої натури, хоч під тиском зовнішніх соціяльних умовин. Пригадаймо, далі, прикрі для нашої національної амбіції інші дані з тієї статті: на число 366 осіб було 15 людей з університетською освітою, 14 студентів, 17 ґімн. учнів, 8 купців і 161 осіб, про які можна напевно сказати, що це півінтеліґенти, отже свідомі свого національного відступництва. Подані цифри говорять самі за себе. Вони стверджують наявно ослаблення української національної енер

ч. 65 (14.897). Львів, пятниця 25. березня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-20
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Четвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Іменування польського посла у Ковні та литовського у Варшаві.

Литовський уряд затвердив Франца Харвата на становищі польського посла у Ковні; президент Польщі затвердив Казимира Шкірпу литовським послом у Варшаві.

ХТО ТАКІ НОВІ ПОСЛИ?

Франц Харват походить зі Львова. 1918. р. став він консулем у Бресляві, опісля кермував консулятом у Берліні, Гамбургу, Харкові, Ризі, Талліні та Гельзінках; від початку 1936. р. був він послом у Ризі.

Казимир Шкірпа уродився 1895. р.; він покінчив академію ген. штабу в Бельгії та є полковником резерви. До 1928. р. служив він у литовській армії, від 1928—37. р. був військовим атташе у Берліні, опісля став постійним делегатом Литви при Лізі Націй.

ЛИТОВСЬКИЙ УРЯД НЕ УСТУПАЄ

З Ковна урядово потверджують, що прем. Тубелісові продовжено відпустку до 19. квітня; його заступатиме, як і дотепер, мін. Станіскавкас як віцепремієр та Ендре Сеонас як тимчасовий міністр скарбу.

Ця вістка заперечує поголоски про димісію литовського уряду.

ПРОТЕСТ ПОЛЬСЬКОЇ АМБАСАДИ В ПАРИЖІ.

Польський амбасадор у Парижі вислав до французького міністерства закорд. справ ноту з протестом проти тенденційного становища поважної частини французької преси супроти польсько-литовського конфлікту.

Національні війська перейшли Ебро, червоні відступають дальше.

Еспанський національний штаб повідомляє: Не зважаючи на погану погоду, національні війська йшли на відтинку Гуески дальше вперед, проломлюючи ворожий опір. Червоні відступили з великими втратами на цілому фронті.

Національні війська заняли гору Сан Грегоріо та село Тардієнта.

На південному відтинку національні війська перейшли ріку Ебро та перервали ворожий фронт, широкий на 10 км.; червоні мусіли посунути взад південну частину оборонної лінії арагонського фронту.

Червоні залишили 400 убитих і чимало зброї та муніції.

Барсельонське міністерство оборони потверджує, що національні війська перейшли Ебро і заняли місцевости Піна та Веліля де Ебро і Тардієнте де Херрен. Національний наступ на відтинку Гуески відбито.

ВІЙСЬКОВИЙ БУНТ У БАРСЕЛЬОНІ.

Як інформують з вірогідних джерел, у Барсельоні збунтувався саперський курінь, що мав виїхати на фронт. Один підстаршина застрілив команданта куріня

Японія заанектує совітський Сахалін?

ЗБРОЙНИЙ НАЇЗД — ЧИ КУПНО?

У японському парляменті один посол вніс інтерпеляцію у справі японських нафтових і вугільних концесій на північному (совітському) Сахаліні. Відповідаючи йому, мін. Гірота заявив: Японія зробить усе, що треба, щоб забезпечити свої права й інтереси; приготування до того вже йдуть. Совітські домагання, щоб Японія зліквідувала свої концесії в СССР та замкнула консуляти, Гірота називає нісенітницею.

Серед закордонних обсерваторів у Токіо поширилася поголоска, що японський уряд рішив заняти сов. Сахалін з огляду на його природні багатства. Не устійнено лише, якими засобами це перевести: військові кола пропонують збройну анексію, вважаючи, що в теперішній ситуації СССР не оборониться, зате міністри з господарських ресортів звертають увагу, що Японія занадто заанґажована в Китаю, тому радять запропонувати купно Сахаліну під дипльоматичною пресією, як це було в 1935. р. зі східно-китайською залізницею.

Фінляндія зброїться.

Президент Фінляндії затвердив внесок уряду до парляменту у справі фінансування 5-річної програми зброєнь та висиґнування на те 450,000.000 марок. Покищо ці видатки покриють з позабюджетових доходів, від 1939 р. підвищать на 20% доходовий податок.

НОВА БАЗА ФІНЛЯНДСЬКОЇ ВОЄННОЇ МАРИНАРКИ.

Фінляндський уряд рішив перенести воєнну морську базу з Гельзінок до Турку (Або). Підчас кількалітніх дослідів брали в рахубу крім того пристані Ніштадт, Бернеборґ і Равма.

Шушніґ таки арештований?

З Відня наспіла вістка, що минулої суботи раном перевезено Шушніґа з Бельведеру, де він досі був у домовому арешті, до концентраційного табору в Велерсдорфі.

НІМЕЧЧИНА ВЖЕ МАЄ МАРИНАРКУ НА ДУНАЮ.

Гітлер поручив вождові німецької воєнної фльоти перебрати австрійські пароплави на Дунаю та створити з них дунайську фльотилю. Ці пароплави перейшли під команду воєнної німецької фльоти.

ДЕФІЛЯДА НА КОРДОНІ.

Щоби підкреслити мирні взаємини між Німеччиною та Югославією, відбулась учора на німецько-югославянському кордоні святочна стріча військ обох держав. На кордонному мості в Родкеребурґу представники обох армій приняли дефіляду військових відділів. День скоріше відбулася подібна церемонія на німецько-мадярському кордоні.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

Обрядове відступництво і боротьба з ним.

Львів, 24. III. 1938.

В останніх часах ми помістили кілька коротких заміток (див. „Діло" з 24. II., 9. III., 20. III. ц. р. і і.), з яких виходить ясно, що акція „ревіндикації" колись римо-кат. та сьогодні гр.-кат. душ і акція перетягання на латинський обряд перейшла у зорґанізовану ситему.

З тих дописів і з обсервації нашого життя виходить, що латинізація нашого обряду поширила свій фронт досить значно.

Це своєрідне явище наших днів, що найшло на Волині свій найбільш яскравий вислів у слові „Гриньки", не має в Галичині популярного окреслення. „Латинізатія гр.-кат. обряду", „перетягання", „ревіндикація", „ловля душ" — це все терміни, які не достаточно добре віддають суть тієї суспільної проблеми, що її остаточною метою є зломати, чи ослабити велитенський національно-зберігаючий і національно-виховний вплив гр.-кат. Церкви на наш нарід. Безумовно ціль варта зусиль: адже гр.-кат. Церква — це для українського національного орґанізму у Сх. Галичині щось більше як хребет. Це його нерв життя, само життя.

Хоч перші успіхи тієї акції не дуже значні, хоч може ціла її методика трохи незуґарна і добре крикліва, то проте її легковажити не можна. За три тижні 104 переходи в Дубрівці, пов. Ніско,

це безумовно цифри не одиничні. Вони типічні вже для суспільного явища, яке має тенденцію зросту, а не стаґнації чи зменшення.

Однак ми не можемо потішатись, як це зробив наш ш. дописувач з Дубрівки, що при цих переходах „відлітає полова". Національна експансія має свої права і мораль у дечому відмінну від експансії релігійної. Для справжньої моралі кожний перехід з низьких мотивів це неморальний вчинок, „полова"... Для національної — з тієї сьогоднішньої полови виросте у майбутньому, саме під впливом релігії, виховання, національно-культурних і державно-політичних впливів, можуть вирости найбільш завзяті наші противники. Пригадаймо статтю з д. 14. листопада м. р. в „Ділі", в якій подано, що в одній тільки гр.-кат. парохії перейшло від 1. XI. 1933 до 1. XI. 1934 на лат. обряд 366 (триставшістьдесять шість) душ! І перейшло без зорганізованого зовнішнього натиску, про який сьогодні пишемо, лише здебільша для посад, отже з мотивів неначе приватної внутрішньої натури, хоч під тиском зовнішніх соціяльних умовин. Пригадаймо, далі, прикрі для нашої національної амбіції інші дані з тієї статті: на число 366 осіб було 15 людей з університетською освітою, 14 студентів, 17 ґімназійних учнів, 8 купців і 161 осіб, про які можна напевно сказати, що це півінтеліґенти, отже свідомі свого національного відступництва. Подані цифри говорять самі за себе. Вони стверджують наявно ослаблення української національної енер

Ч. 65 (14.897). Львів, пятниця 25. березня 1938. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 233-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Іменування польського посла у Ковні та литовського у Варшаві.

Литовський уряд затвердив Франца Харвата на становищі польського посла у Ковні; президент Польщі затвердив Казимира Шкірпу литовським послом у Варшаві.

ХТО ТАКІ НОВІ ПОСЛИ?

Франц Харват походить зі Львова. 1918. р. став він консулем у Бресляві, опісля кермував консулятом у Берліні, Гамбургу, Харкові, Ризі, Таллінї та Гельзінках; від початку 1936. р. був він послом у Ризі.

Казимир Шкірпа уродився 1895. р.; він покінчив академію ген. штабу в Бельгії та є полковником резерви. До 1928. р. служив він у литовській армії, від 1928—37. р. був військовим атташе у Берліні, опісля став постійним делегатом Литви при Лізі Націй.

ЛИТОВСЬКИЙ УРЯД НЕ УСТУПАЄ.

З Ковна урядово потверджують, що прем. Тубалісові продовжено відпустку до 19. квітня; його заступатиме, як і дотепер, мін. Станіскавкас як віцепремієр та Ендре Сеонас як тимчасовий міністр скарбу.

Ця вістка заперечує поголоски про димісію литовського уряду.

ПРОТЕСТ ПОЛЬСЬКОЇ АМБАСАДИ В ПАРИЖІ.

Польський амбасадор у Парижі вислав до французького міністерства закорд. справ ноту з протестом проти тенденційного становища поважної частини французької преси супроти польсько-литовського конфлікту.

Національні війська перейшли Ебро, червоні відступають дальше.

Еспанський національний штаб повідомляє: Не зважаючи на погану погоду, національні війська йшли на відтинку Гуески дальше вперед, проломлюючи ворожий опір. Червоні відступили з великими втратами на цілому фронті.

Національні війська заняли гору Сан Ґреґоріо та село Тардієнта.

На південному відтинку національні війська перейшли ріку Ебро та перервали ворожий фронт, широкий на 10 км.; червоні мусіли посунути взад південну частину оборонної лінії араґонського фронту.

Червоні залишили 400 убитих і чимало зброї та муніції.

Барсельонське міністерство оборони потверджує, що національні війська перейшли Ебро і заняли місцевости Піна та Веліля де Ебро і Тардієнте де Херрен. Національний наступ на відтинку Гуески відбито.

ВІЙСЬКОВИЙ БУНТ У БАРСЕЛЬОНІ.

Як інформують з віродостойних джерел, у Барсельоні збунтувався саперський курінь, що мав виїхати на фронт. Один підстаршина застрілив командата куріня.

Японія заанектує совітський Сахалін?

ЗБРОЙНИЙ НАЇЗД — ЧИ КУПНО?

У японському парляменті один посол вніс інтерпеляцію у справі японських нафтових і вугляних концесій на північному (совітському) Сахаліні. Відповідаючи йому, мін. Гірота заявив: Японія зробить усе, що треба, щоб забезпечити свої права й інтереси; приготування до того вже йдуть. Совітські домагання, щоб Японія зліквідувала свої концесії в СССР та замкнула консуляти, Гірота називає нісенітницею.

Серед закордонних обсерваторів у Токіо поширшася поголоска, що японський уряд рішив заняти сов. Сахалін з огляду на його природні багатства. Не устійнено лише, якими засобами це перевести:

військові кола пропонують збройну анексію, вважаючи, що в теперішній ситуації СССР не оброниться, зате міністри з господарських ресортів звертають увагу, що Японія занадто заанґажована в Китаю, тому радять запропонувати купно Сахаліну під дипльоматичною пресією, як це було в 1935. р. зі східно-китайською залізницею.

Фінляндія зброїться.

Президент Фінляндії затвердив внесок уряду до парляменту у справі фінансування 5-літньої програми зброєнь та виасиґнування на те 450,000.000 марок. Покищо ці видатки покриють з позабюджетових доходів, від 1939 р. підвищать на 20% доходовий податок.

НОВА БАЗА ФІНЛЯНДСЬКОЇ ВОЄННОЇ МАРИНАРКИ.

Фінляндський уряд рішив перенести воєнну морську базу з Гельзінок до Турку (Або). Підчас кількалітніх дослідів брали в рахубу крім того пристані Ніштадт, Бернеборґ і Равма.

Шушніґ таки арештований?

З Відня наспіла вістка, що минулої суботи ранком перевезено Шушніґа з Бельведеру, де він досі був у домовому арешті, до концентраційного табору в Велерсдорфі.

НІМЕЧЧИНА ВЖЕ МАЄ МАРИНАРКУ НА ДУНАЮ.

Гітлер поручив вождові німецької воєнної фльоти перебрати австрійські пароплави на Дунаю та створити з них дунайську фльотилю. Ці пароплави перейшли від команди воєнної німецької фльоти.

ДЕФІЛЯДА НА КОРДОНІ.

Щоби підкреслити мирні взаємини між Німеччиною та Югославією, відбулась учора на німецько-югославянському кордоні святочна стріча військ обох держав. На кордонному мості в Родкерсбурґу представники обох армій приняли дефіляду військових відділів. День скоріше відбулася подібна церемонія на німецько-мадярському кордоні.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО"!

Обрядове відступництво і боротьба з ним.

Львів, 24. III. 1938.

В останніх часах ми помістили кілька коротких заміток (див. „Діло" з 24. II., 9. III., 20. III. ц. р. і і.), з яких виходить ясно, що акція „ревіндикації" колись римо-кат. та сьогодні гр.-кат. душ і акція перетягання на латинський обряд перейшла у зорганізовану ситему, які патронують урядові чинники. З тих дописів і з обсервації нашого життя виходить, що латинізація нашого обряду поширила свій фронт досить значно. Шляхта, шкільні діти, парцелянти, безробітні, державні і самоуправні службовики і кандидати на службовиків — ось рекрутаційна площа для латинізаційного людського матеріялу. Урядовий натиск, матеріяльні обітниці, використовування людської нужди, голоду на землю і працю — ось найважніші промотори цього обрядового „руху", мотори, яких зразки ледви чи відомі в новітній історії.

Це своєрідне явище наших днів, що найшло на Волині свій найбільш яскравий вислів у слові „Гриньки", не має в Галичині популярного окреслення. „Латинізатія гр.-кат. обряду", „перетягання", „ревіндикація", „ловля душ" — це все терміни, які не достаточно добре віддають суть тієї суспільної проблеми, що її остаточною метою є зломати, чи ослабити велитенський національно-зберігаючий і національно-виховний вплив гр.-кат. Церкви на наш нарід. Безумовно ціль варта зусиль: адже гр.-кат. Церква — це для українського національного орґанізму у Сх. Галичині щось більше як хребет. Це його нерв життя, само життя.

Хоч перші успіхи тієї акції не дуже значні, хоч може ціла її методика трохи незуґарна і добре крикліва, то проте її легковажити не можна. За три тижні 104 переходи в Дубрівці, пов. Ніско, також одного дня пересилати до старостви 40 метрик „зрущених поляків" у Дубні, пов. Ланьцут для переписання цих 40 душ у реєстри лат. обряду, сотні змін обряду дітей, парцелянтів і служби в останніх місяцях, тисячі відступників від віри батьків зпосеред шляхти — це безумовно цифри не одиничні. Вони типічні вже для суспільного явища, яке має тенденцію зросту, а не стаґнації чи зменшення. Про цей зріст подбають уже старости, лат. пароохи, постарункові, учителі, війти й інші сучасні „латиноносці". Ім допоможе національна хиткість, малосвідомість, матеріяльні нужди і голод. Однак ми не можемо потішатись, як це зробив наш ш. дописувач з Дубрівки, що при цих переходах „відлітає полова". Національна експансія має свої права і мораль у дечому відмінну від експансії релігійної. Для справжньої моралі кожний перехід з низьких мотивів це неморальний вчинок, „полова"... Для національної — з тієї сьогоднішньої полови виросте у майбутньому, саме під впливом релігії, виховання, національно-культурних і державно-політичних впливів, можуть вирости найбільш завзяті наші противники. Пригадаймо статтю з д. 14. листопада м. р. в „Ділі", в якій подано, що в одній тільки гр.-кат. парохії перейшло від 1. XI. 1933 до 1. XI. 1934 на лат. обряд 366 (тристашістьдесять шість) душ! І перейшло без **зорганізованого** зовнішного натиску, про який сьогодні пишемо, лише здебільша для посад, отже з мотивів неначе приватної внутрішньої натури, хоч під тиском зовнішніх соціяльних умовин. Пригадаймо, далі, прикрі для нашої національної амбіції інші дані з тієї статті: на число 366 осіб було 15 людей з університетською освітою, 14 студентів, 17 ґімн. учнів, 8 купців і 161 осіб, про які можна напевно сказати, що це півінтеліґенти, отже свідомі свого національного відступництва. Подані цифри говорять самі за себе. Вони стверджують наявно ослаблення української національної енер

Ричалтові дешеві лікування від 1. травня Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 10—65

гії. Перед цим явищем сходять на друге місце його мотиви, засоби, його мораль, ба навіть — причини.

Говорячи про „причини", не маємо на думці засадничих, істотних. Безумовно до цих засадничих причин, які посилюють обрядове перебіжництво, не зараховуємо безробіття, мішаних подруж, ... Та проте є істотні причини цього явища, яких при його аналізі не можемо поминути, коли хочемо подати засоби, як обрядове відступництво поборювати і — побороти. Маємо на думці сьогоднішнє **наше політичне розбиття і брак політичного, авторитетного осередка**, який зумів би підкріпити **віру в себе, викресати** з нашого громадянства той такий конечний сьогодні потенціял відпорности, національно і суспільно сконцентрованої боротьби, словом, умів би влити духа експансії і в наш обряд, врешті зосередити розпорошені зусилля поодиноких громадянських осередків і діячів, які тут змагаються. Цей брак одного осередка національної волі і відсутність політичної сконсолідованости вважаємо саме істотною причиною нашого сучасного не лише **національно-політичного безсилля**, але й деякого занику нашої обрядової відпорности. Ось те „всі дороги ведуть до Риму" бездержавної нації: всі явища національного, релігійного і суспільного життя виявляють декаденцію при **політичному розпорошенні**. І тому першим висновком, який у наших міркуваннях мусимо зробити, є той, який уже нераз ми робили: **наступові на наш обряд зможемо дати належний відпір при передумові упорядкування і сконсолідування нашого політичного відтинка.**

Покищо — на превеликий жаль — нема у нас авторитетного політичного осередку. Тимчасом наступ іде далі, втрати ростуть щораз більше. Що нам робити тепер, негайно, сьогодні, щоб це обрядове перебіжництво зупинити? На нашу думку українське духовенство в цілому не зорґанізувало якслід **правної** сторінки оборони свого обряду. Не має воно теж (ще раз підкреслюємо: маємо на думці наш духовний стан, як цілість) одностайно виробленої своєї поведінки. Напр. не всюди роблять правні відклики чи скарги (на підставі міжвіроісповідного закону з 26. V. 1868. р.) до вищої інстанції. Це повинні робити очевидно самі інтересовані парохіяни. Вони повинні скаржити за переписання їхніх метрик без їх згоди. Це не всюди діється. Також не все є достаточний вплив на родичів і не все використовується букву закону, яка виразно забороняє перетягати на інший обряд дітей **між 7-им і 14-им роком життя.** Обсервація каже нам, що духовенство не однаково реагує на урядування в метрикальних справах, вивішування державних прапорів на парохіяльних урядах і на метрикальний наступ латинських парохів. На нашу думку ці справи треба би узгіднити в усіх **3-ох епархіях і створити** одностайну процедуру оборони. Не хочемо встрявати у внутрішні прерогативи і взаємини наших ординаріятів між собою. Однак, здається нам, що узгіднення правної поведінки між ними, опісля між ними і загалом духовенства, є **конечне і можливе.** Як не можна тягару боротьби у цих справах переложити на саме духовенство, так само неодностайна його поведінка, де завзятий опір провадять звичайно одиниці, — при пасивности загалу, відбивається на справі якнайгірше. Одиниці скоро ломляться або відступають і на цім терпить те, що найбільш вартісне: сила спротиву цілої такої цінної суспільної верстви, якою є наше духовенство.

Врешті, хочемо заторкнути питання, яке вже в „Ділі" було порушене. Справу боротьби з обрядовим відступництвом мусимо пересунути в національно-політичну площину. Мусимо витворити стан, щоб обрядове перебіжництво не було рівнозначне з національним та борючись з самим перебіжництвом — одночасно обмежувати його національне значіння. Що тут рішаючу ролю повинні відіграти наші інтеліґенти, латинники-українці, ми вже згадували на наших сторінках. Вони повинні зорґанізувати боротьбу за права української мови і національно-української культури для латинників-українців у костелах і латинських парохіях. Але цього мало. Перед нами стоїть велитенське національно-культурне завдання: поширення і поглиблення впливу **нашої національної стихії на українців римо-католиків.** Коли ми це завдання розвяжемо, розвяжемо і політичну справу наших земель. Великі атракційні здібности **нашої народньої** побутовости, позитивний вплив нашої культури і самопевність творців українських форм нашого життя та господарства на наших землях будуть нам у цьому допомічні.

Таким робом сьогодні ще анархічний наступ на наш обряд не витворив у нас одностайного відпору. Не викресав теж з глибин нашої національної душі форм, які — в найзагальнішому розумінні — були би цивілізаційно вартніші від наступу. Історія національної боротьби вчить, що здоровий національний орґанізм навіть загрожений більшою від себе силою, вміє відбити натиск тієї сили. Відібємо сьогоднішній віроісповідний напір і ми. Однак при передумові нашої **політичної консолідації**, збільшеної активности нашого громадянства, передусім духовенства і — віри в себе. Віри, що ніяка чужа сила живого народу не зломить, лише... брак тієї віри.

ЖЕНЕВСЬКІ ТУРБОТИ.

Чи є анальогія між Австрією і Швайцарією? — Надії Літвінова на Поль Бонкура. — Чехословаччина і Німеччина. — Польща і Литва.

(Від власного кореспондента.)

Женева, 21. березня 1938.

Женева має подвійні турботи. Женевці турбуються про долю Швайцарії і про долю Ліґи Націй. Швайцарії фактично ніщо покищо не загрожує, а Лізі може помогти не Швайцарія, а Европа, коли вона спроможеться помогти собі самій.

Мені довелося говорити недавно з одним місцевим знавцем швайцарських, в деякій мірі й европейських відносин. На його погляд Швайцарії доля Австрії ні в якому разі загрожувати не може. Дня 23. лютого 1937 р. мав видатний швайцарський політик, п. Шультес, розмову з Гітлером, який йому сказав: „Існування Швайцарії є европейською конечністю. Ми хочемо жити з нею як добрі сусіди, в найкращих відносинах, порозуміваючись льояльно у всіх справах. Коли я в моїй останній промові у Райхстазі говорив про невтральність між двома державами, я свідомо не згадав Швайцарії, бо її традиційна, визнана державами і нами невтральність не підлягає ніякому сумніву. Ми поважатимемо непорушність і невтральність Швайцарії завжди і при всяких умовах. У цьому я вас запевняю, і ніколи я не мав притоки до інших поглядів."

Хоч Швайцарія має майже 3 міліони громадян, які говорять німецькими діялектами і пильно плекають їх, пишучи врешті загальною німецькою мовою, але юридично швайцарці відокремились від німецької спільноти у 1648 р. згідно з вестфальською умовою, фактично навіть ще за швабської війни (1499). Боротьба Швайцарії проти австрійського централізму почалась вже в початку XIV. ст.; розвиток німецького націоналізму по наполеонівських війнах залишив німецьку Швайцарію цілком на боці.

Стратегічне становище Швайцарії на думку мого співрозмовця також дуже міцне в тім відношенні, що прилучення Швайцарії до Німеччини загрожувалоб околиці Ліону і долини Рони, тому Франція без війни не допустилаб ніколи до цього, а така війна булаб европейською війною. Powатим ці міркування мають лише теоретичне значіння, бо сучасні німецько-швайцарські відносини не полишать нічого до бажання.

Лізі Націй справа Австрії не завдасть очевидно ніякої шкоди, навіть поминаючи те, що цій женевській установі тепер уже тяжко чимсь пошкодити. Голосів, що жадали скликання Ради Ліґи з цього приводу справді не бракувало, зокрема Англії. Цього жадала там парляментарна опозиція і заможне анґлійське Товариство для Ліґи. Цього жадали також париські приятелі Московщини. Нічого іншого не міг чекати від них і Літвінов, тимбільше, що „Ізвестія" виставили таке свідоцтво Полеві Бонкурові: „Поворот Поля Бонкура до міністерства дозволяє мати великі надії, бо добре відома теперішн[illegible] його вдачі і він не має ілюзій щодо п[illegible]реговорів з напасниками, які на його думку [illegible]єдналися надовго у своїй боротьбі проти [illegible]тральних держав. Відома теж віра нового мі[illegible]ністра закордонних справ у Ліґу і в колективну безпеку, як і його глибока відданість франко-совітському пактові, якого він був одним з найбільш активних ініціяторів. Передаючи [illegible] портфель міністра закордонних справ [illegible] мав на увазі, що це якслід зрозуміють не лише в Берліні і Римі, а і в Льондоні..." Спуск[illegible] очевидно на впливи Поля Бонкура виступив [illegible]твінов з пропозицією скликати конференцію держав у справі миру, в Женеві чи в якім іншім місті, виключаючи від участи в ній Німеччину, Італію та Японію. Пропозицію, як відомо, прийняли вороже та іронічно, не лише в Льондоні, а і в Парижі. Щодо самої Ліґи, женевці справді не потребують турбуватися, коли вони не дуже амбітні щодо її політичного значіння. Анґлія як і Франція дбають пильно про те, щоб не обтяжити Ліґи якоюсь справою, що моглаб погіршити і без того сумний стан женевської установи. Таким чином понад Женевою переходять справи, які недавно ще напевно занялиб почесне місце на порядку деннім Ради Ліґи.

ЗЕЛА відомі загально як
„HERBATA PUHLMANNA"
лагодять кашель, усувають флєґму і ділають [illegible] при терпінних горішних віддихових дор[illegible] — Дістанете в аптиках і дроґеріях. Оригінальна [illegible] коштує 1·65 зол.

Зрештою, розвиток політичних подій в Европі прибрав таке несамовите темпо, що Ліґа булоб тяжко здоганяти їх.

Про справу Австрії тут вже почекано властиво забувати. В німецько-чеських відносинах не сталося властиво нічого, що дозволялоб говорити про крізу, не зважаючи на [illegible]леву заяву Літвінова перед кореспондентом [illegible]ного анґлійського часопису, що, можливо, [illegible]деться якийсь коридор, яким можна буде [illegible]ти поміч ЧСР у разі „нападу Німеччини" [illegible]. В Женеві визнають добрі наміри празького уряду, який щоб оминути конфліктів з Німеччиною хоче взяти на увагу національні права судетських німців, але й вказують на те, що [illegible] уступки малиб значно більше вартости, якби чехи були зробили перед прилученням Австрії до Німеччини. Однозгідности між Льондоном та Парижем у східно-европейських справах, [illegible] тут гадають, не осягнуля, і ледви чи [illegible] осягнуть, доки істнує франко-московський пакт.

Польсько-литовський конфлікт занепокоїв Женеву не самий по собі, а з огляду на можливу інтервенцію Московщини та воєнну небезпеку, злучену з нею; але значіння московського уряду тут рішуче перебільшили. Москва [illegible] знайшла ніякого „коридору", щоб підтримати Ковно. І в цьому нема нічого дивного. Литва, не зважаючи на довгі роки приязні з Кремлем, не [illegible] осередком большевицької акції в Европі [illegible] ла. До порозуміння між Варшавою та Ковном, як тут запевняють, причинилась у значній мірі Великобританія. Щодо самого польсько-литовського конфлікту, то тут уважають, що змагання Польщі ввести нарешті нормальні відносини з Литвою цілком зрозумілі, але засоби вжиті для цього занадто гострі. Якими іншими засобами можна булоб це осягти, цього [illegible] жуть. Назагал переважає думка, що коли кінець добрий, то і все добре. Добрим у кожному разі є те, що впливи Москви безнадійно скомпромітовані не лише на самій Литві, але і в інших прибалтійських державах, тимсамим [illegible]нено і поважну перешкоду для приступлення [illegible]цих держав до протимосковського фронту Европи. Обурені повідомлення ТАС-у з литовської столиці разом із заввагами, про те, що тактика варшавського уряду супроти Литви була [illegible] диктована іншими державами, не викликали тут властиво ніякого враження. Тут, [illegible] но і по інших осередках політичного [illegible] Европи, рахуються все більше з фактами. [illegible] вони твердять, що Польщі пощастило [illegible] у відношенні до балтійських держав [illegible] що Італії пощастило у відношенні до Греції [illegible] Туреччини. Порушення анґльо-італійських [illegible] говорів уважають у Женеві розумним [illegible] гідним, але є й зрозуміння для того, що [illegible] доконані в останньому часі в середущій Европі підготовлять ґрунт для продовження [illegible] реговорів на значно змінній основі. Відкриття анґльо-італійських переговорів на днях [illegible] тижнів уважають також добрим знаком.

М. Д[illegible]

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ! ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—

Інформації:

ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 10—65

гії. Перед цим явищем сходять на друге місце його мотиви, засоби, його мораль, ба навіть — причини.

Говорячи про „причини", не маємо на думці засадничих, істотних. Безумовно до цих засадничих причин, які посилюють обрядове перебіжництво, не зараховуємо безробіття, мішаних подруж, ~~урядового натиску і агітації~~. Та проте є істотні причини цього явища, яких при його аналізі не можемо поминути, коли хочемо пошукати засоби, як обрядове відступництво побороювати і — побороти. Маємо на думці сьогоднішнє наше **політичне розбиття і брак політичного, авторитетного осередка,** який зумів би підкріпити **віру в себе,** викресати з нашого громадянства той такий конечний сьогодні потенціял відпорности, національно і суспільно сконцентрованої боротьби, словом, умів би влити духа експансії і в наш обряд, врешті зосередити розпорошені зусилля поодиноких громадянських осередків і діячів, які тут змагаються. Цей брак одного осередка національної волі і відсутність політичної сконсолідованости вважаємо саме істотною причиною нашого сучасного не лише **національно-політичного безсилля,** але й деякого занику нашої обрядової відпорности. Ось те „всі дороги ведуть до Риму" бездержавної нації: всі явища національного, релігійного і суспільного життя виявляють декаденцію при **політичному розпорошенні.** І тому першим висновком, який у наших міркуваннях мусимо зробити, є той, який уже нераз ми робили: **наступові на наш обряд зможемо дати належний відпір при передумові упорядкування і сконсолідування нашого політичного відтинка.**

Покищо — на превеликий жаль — нема у нас авторитетного політичного осередку. Тимчасом наступ іде далі, втрати ростуть щораз більше. Що нам робити тепер, негайно, сьогодні, щоб це обрядове перебіжництво зупинити? На нашу думку українське духовенство в цілому не зорганізувало якслід правної сторінки оборони свого обряду. Не має воно теж (ще раз підкреслюємо: маємо на думці наш духовний стан, як цілість) одностайно виробленої своєї поведінки. Напр. не всюди роблять правні відклики чи скарги (на підставі міжвіроісповідного закону з 26. V. 1868. р.) до вищої інстанції. Це повинні робити очевидно самі інтересовані парохіяни. Вони повинні скаржити за переписання їхніх метрик без їх згоди. Це не всюди діється. Також не все є достаточний вплив на родичів і не все використовується букву закону, яка, виразно забороняє перетягати на інший обряд дітей **між 7-им і 14-им роком життя.** Обсервація каже нам, що духовенство не однаково реагує на урядування в метрикальних справах, вивішування державних прапорів на парохіяльних урядах і на метрикальний наступ латинських парохів. На нашу думку ці справи треба би узгіднити в **усіх 3-ох епархіях і створити одностайну процедуру оборони.** Не хочемо встрявати у внутрішні прероґативи і взаємини наших ординаріятів між собою. Однак, здається нам, що узгіднення правної поведінки між ними, опісля між ними і загалом духовенства, є **конечне і можливе.** Як не можна тягару боротьби у цих справах переложити на саме духовенство, так само неодностайна його поведінка, де завзятий опір провадять звичайно одиниці, — при пасивности загалу, відбивається на справі **якнайгірше.** Одиниці скоро ломляться або **відступають і на цім** терпить те, що найбільш вартісне: сила спротиву цілої такої цінної суспільної верстви, якою є наше духовенство.

Врешті, хочемо заторкнути питання, яке вже в „Ділі" було порушене. Справу боротьби з обрядовим відступництвом мусимо пересунути в національно-політичну площину. Мусимо витворити стан, щоб обрядове перебіжництво не було рівнозначне з національним та борючись з самим перебіжництвом — одночасно обмежувати його національне значіння. Що тут рішаючу ролю повинні відіграти наші інтеліґенти, латинники-українці, ми вже згадували на наших сторінках. Вони повинні зорґанізувати боротьбу за права української мови і національно-української культури для латинників-українців у костелах і латинських парохіях. Але цього мало. Перед нами стоїть велитенське національно-культурне завдання: поширення і поглиблення впливу **нашої національної стихії на українців римо-католиків.** Коли ми це завдання розвяжемо, розвяжемо і політичну справу наших земель. Великі атракційні здібности **нашої народньої** побутовости, позитивний вплив нашої культури і самопевність творців українських форм нашого життя та господарства на наших землях будуть нам у цьому допомічні.

Таким робом сьогодні ще анархічний наступ на наш обряд не витворив у нас одностайного відпору. Не викресав теж з глибин нашої національної душі форм, які — в найзагальнішому розумінні — були би цивілізаційно вартніші від наступу. Історія національної боротьби вчить, що здоровий національний орґанізм навіть загрожений більшою від себе силою, вміє відбити натиск тієї сили. Відібємо сьогоднішній віроісповідний напір і ми. Однак при передумові нашої **політичної консолідації,** збільшеної активности нашого громадянства, передусім духовенства і — віри в себе. Віри, що ніяка чужа сила живого народу не зломить, лише... брак тієї віри.

ЖЕНЕВСЬКІ ТУРБОТИ.

Чи є аналогія між Австрією і Швайцарією? — Надії Літвінова на Поль Бонкура. — Чехословаччина і Німеччина. — Польща і Литва.

(Від власного кореспондента.)

Женева, 21. березня 1938.

Женева має подвійні турботи. Женевці турбуються про долю Швайцарії і про долю Ліги Націй. Швайцарії фактично ніщо покищо не загрожує, а Лізі може помогти не Швайцарія, а Европа, коли вона спроможеться помогти собі самій.

Мені довелося говорити недавно з одним місцевим знавцем швайцарських, в деякій мірі й европейських відносин. На його погляд Швайцарії доля Австрії ні в якому разі загрожувати не може. Дня 23. лютого 1937 р. мав видатний швайцарський політик, п. Шультес, розмову з Гітлером, який йому сказав: „Істнування Швайцарії є европейською конечністю. Ми хочемо жити з нею як добрі сусіди, в найкращих відносинах, порозуміваючись льояльно у всіх справах. Коли я в моїй останній промові у Райхстаґі говорив про невтральність між двома державами, я свідомо не згадав Швайцарії, бо її традиційна, визнана державами і нами невтральність не підлягає ніякому сумніву. Ми поважатимемо непорушність і невтральність Швайцарії завжди і при всяких умовах. У цьому я вас запевняю, і ніколи я не мав притоки до інших поглядів."

Хоч Швайцарія має майже 3 міліони громадян, які говорять німецькими діялектами і пильно плекають їх, пишучи зрештою загальною німецькою мовою але юридично швайцарці відокремились від німецької спільноти у 1648 р. згідно з вестфальською умовою, фактично навіть ще за швабської війни (1499). Боротьба Швайцарії проти австрійського централізму почалась вже в початку XIV. ст.; розвиток німецького націоналізму по наполеонівських війнах залишив німецьку Швайцарію цілком на боці."

Стратеґічне становище Швайцарії на думку мого співрозмовця також дуже міцне в тім відношенні, що прилучення Швайцарії до Німеччини загрожувалоб околиці Ліону і долини Рони, тому Франція без війни не допустилаб ніколи до цього, а така війна булаб европейською війною. Позатим ці міркування мають лише теоретичне значіння, бо сучасні німецько-швайцарські відносини не полишають нічого до бажання.

Лізі Націй справа Австрії не завдасть очевидно ніякої шкоди, навіть поминаючи те, що цій женевській установі тепер уже тяжко чимсь пошкодити. Голосів, що жадали скликання Ради Ліги з цього приводу справді не бракувало, зокрема Англії. Цього жадала там парляментарна опозиція і заможне англійське Товариство для Ліги. Цього жадали також парискі приятелі Московщини. Нічого іншого не міг чекати від них і Літвінов, тимбільше, що „Ізвестія" виставили таке свідоцтво Полеві Бонкурові: „Поворот Поля Бонкура до міністерства дозволяє мати великі надії, бо добре відома твердість його вдачі і він не має ілюзій щодо переговорів з напасниками, які на його думку об'єдналися надовго у своїй боротьбі проти невтральних держав. Відома теж віра нового міністра заордонних справ у Лігу і в колективну безпеку, як і його глибока відданість франко-совітському пактові, якого він був одним із найбільш активних ініціяторів. Передаючи йому портфель міністра закордонних справ Блюм мав на увазі, що це якслід зрозуміють не лише в Берліні і Римі, а і в Льондоні..." Спускаючись очевидно на впливи Поля Бонкура виступив Літвінов з пропозицією скликати конференцію держав у справі миру, в Женеві чи в якімсь іншім місті, виключаючи від участи в ній Німеччину, Італію та Японію. Пропозицію як відомо, приняли вороже та іронічно, не лише в Льондоні, а і в Парижі. Щодо самої Ліги, женевці справді не потребують турбуватися, коли вони не дуже амбітні щодо її політичного значіння. Англія як і Франція дбають пильно про те, щоб не обтяжити Ліги якоюсь справою, що моглаб погіршити і без того сумний стан женевської установи. Таким чином понад Женевою переходять справи, які недавно ще напевно занялиб почесне місце на порядку деннім Ради Ліги.

ЗЕЛА відомі загально як

„HERBATA PUHLMANNA"

загодять кашель, усувають флеґму і ділають втихомирно при терпіннях горішніх віддихових доріг. — Дістанете в аптиках і дроґеріях. Оригінальна пака коштує 1·65 зол.

Зрештою, розвиток політичних подій в Европі прибрав таке несамовите темпо, що Лізі булоб тяжко здоганяти їх.

Про справу Австрії тут вже починають властиво забувати. В німецько-чеських відносинах не сталося властиво нічого, що дозволялоб говорити про кризу, не зважаючи на Совлеву заяву Літвінова перед кореспондентом одного англійського часопису, що, мовляв, знайдеться якийсь коридор, яким можна буде подати поміч ЧСР у разі „нападу Німеччини" на неї. В Женеві визнають добрі наміри праського уряду, який щоб оминути конфліктів з Німеччиною хоче взяти на увагу національні права судетських німців, але й вказують на те, що ці уступки малиб значно більше вартости, якби їх чехи були зробили перед прилученням Австрії до Німеччини. Одноодностей між Льондоном та Парижем у східно-европейських справах як тут гадають, не осягнули, і ледви чи коли осягнуть, доки істнує франко-московський пакт.

Польсько-литовський конфлікт занепокоїв Женеву не самий по собі, а з огляду на можливу інтервенцію Московщини та воєнну небезпеку, злучену з нею; але значіння московського уряду тут рішуче перебільшили, Москва не знайшла ніякого „коридору", щоб підтримати Ковно. І в цьому нема нічого дивного. Литва, не зважаючи на довгі роки приязні з Кремлем, не була осередком большевицької акції в Европі як Чехословаччина. До порозуміння між Варшавою та Ковном, як тут запевняють, причинилась у значній мірі Великобританія. Щодо самого польсько-литовського конфлікту, то тут уважають, що змагання Польщі ввести нарешті нормальні відносини з Литвою цілком зрозумілі, але засоби вжиті для цього занадто гострі. Якими іншими засобами можна булоб це осягти, цього не кажуть. Назагал переважає думка, що коли кінець добрий, то і все добре. Добрим у всякім разі є те, що впливи Москви безнадійно скомпромітовані не лише на самій Литві, але і в інших прибалтійських державах, тимсамим усунено і поважну перешкоду для пристягнення цих держав до протимосковського фронту Европи. Обурені повідомлення ТАС-у з литовської столиці разом із заввагами, про те, що ультимативна вимога варшавського уряду супроти Литви була подиктована іншими державами, не викликали тут властиво ніякого враження. Тут, як і в Женеві і по інших осередках політичного життя Европи, рахуються все більше з фактом, що вони твердять, що Польщі пощастило в своїх відносинах до балтійських держав те саме, що Італії пощастило у відношенні до Греції та Туреччини. Порушення англо-італійських переговорів уважають у Женеві розумною кон'юнктурною, але є й зрозуміння для того, що зміни доконані в останньому часі в середущій Европі підготовлять ґрунт для продовження цих переговорів на значно зміненій основі. Відкриття англо-італійських переговорів на протязі останніх тижнів уважають також добрим знаком.

М. Давид.

Шукають героїв.

Фільмовий сценарій Довженка.

— А чомуб вам, товаришу Довженко, не зробити фільму про українського Чапаева-Щорса? — так запитав, смокчучи свою люльку та свердлючи українського кінорежисера Довженка своїми східними очима сам „вожд“ на прийнятті у Кремлі на весні року 1935.

Довженко, не розгубившися, відповів, що це є його давня, заповітня мрія й що він приложе всіх зусиль зробити цю фільму якнайкраще.

Ну, зрозуміло,

„воля Сталіна між нами
слово Сталіна між нас“,

і тодішні „провідники українського народу“ Станіслав Косіор і Павло Постишев так само зацікавились цим сюжетом для фільми...

Якось тільки ніяково було Косіорові, Постишеву та Довженкові запитати один у одного: „А хтож це такий був Щорс?“

Звернулися всі вони до Киева і почали довідуватися, що це за особа цей таемничий Щорс...

І не так легко було дізнатися цього.

Ані у видрукованих вже працях з історії війни на Україні, ані в совітській енциклопедії не було жадних вказівок про нього.

Врешті встановлено, що деякий час на чолі так званого богунського совітського полку, який організувався за часів Скоропадського в містечку Унечі на Стародубщині, тобто поза державними тодішними межами України, з утікачів з України та з багатьох добровольців, що нічого спільного з Україною не мали, стояв прапорщик російського війська часів великої війни Микола Щорс. Надалі довідались, що він походив з містечка Сновського на Городнянщині.

Зараз виїхала туди ціла експедиція „збірати матеріяли“ для майбутньої фільми. На щастя для учасників експедиції і для Довженка в Сновському пощастило знайти і родичів Щорса, забитого, як виявилося ще 30. серпня року 1919 і навіть удову його, що давно вже одружилася. Встановлено, що Щорс разом з богунським полком увійшов на початку року 1919 до Чернигова і 5. лютого до Киева. Брав участь потім у боях з „петлюрівцями“ поки його не забили.

Треба знати, що Чапаев, про якого згадував Сталін Довженкові, був один із большевицьких ватажків на приволзькому фронті за років 1918-1919, де його теж забили. Відзначався він хоробрістю, і взагалі мабуть були підстави почати його ґльорифікувати, зрозуміло у значно збільшеному розмірі, невдовзі по закінченні громадянської війни в Росії. Іменем його назвали місто, звідки він походив, імя його надали дивізії 25-ій, якою він командував.

Мабуть у Кремлі і виникла якось думка: ну ось ми реклямуемо боротьбу „трудящих України“ проти петлюрівців та всяких націоналістів з років 1919—1920, безумовно-ж потрібно, щоб на чолі так „патріотично настроених трудящих України“ був вожд патріот совітської України. Усім зрозуміло, що цією боротьбою „трудящих України“ по суті проводив сам найвищий „вожд“, але треба і такого невеличкого, місцевого українського вожда...

Чомусь вирішено зупинитись на Щорсі і зробити з нього героя.

З матеріялів совітської преси можна зробити висновок, що це був звичайнісінький собі „прапорщик“ часів великої війни, який пристав до большевицького війська, вбачаючи в ньому тоді, як багато старшин, продовження російського царського війська...

Та поперше він народився на Україні, вдруге його давно вже забито, отже можна цілком безпечно зробити з нього героя, мабуть тому і зупинилися на ньому для звеличання його, а не на пр. на Антонову Овсієнку, ні на Щаденку, ні Боженку тощо...

Отже нехай Щорс буде за героя совітської України підчас громадянської війни. І вже немає Сновського, є Щорське, вже дивізії, до якої входив полк, на чолі якого був Щорс, надано назву дивізія імени Щорса.

І... „воля Сталіна між нами,
слово Сталіна між нас“. — Пишуться романи, вірші, картини, пишуть аж три опери разом про Щорса. „На жаль“ опери так сцени і не побачили, здається тому, що їхні композитори опинились у вязниці, як українські націонал-фашисти“...

Та найтрудніше завдання випало на автора-режисера Довженка. Він має вже за собою прекрасні фільми, як „Звенигора“, „Земля“ тощо (правда, їх знято вже з екрану, як трохи націоналістичні), творив їх як йому припадало на душу, а тут треба створити сценарій дослівно з царини чистої фантазії, а потім одне творити сценарій за минулих років, а зовсім інше робити це тепер... Ну й створив...

Наприклад:

Щорс розгромив петлюрівців під Семиполками. Бажаючи дати можливість Щорсові якнайскоріше ввійти з тріюмфом до Киева, автор відносить цей епізод, на цілий місяць раніше, на кінець грудня 1918 р.“ Він захопив у полон не більш, не менш, як дві тисячі пятьдесять козаків і то старшин, з них 8 полковників (дослівно!) Полонені, зрозуміло „завмирають від страху“. Воно то зрозуміло чому. Командир богунського полку товариш Щорс „наближався до них швидко, як снаряд“.

Щорс став. Петлюрівці завмерли вдруге. Ось він, страшна людина, що спалює все живе на своєму шляху, командир богунського полку, при одному імени якого кров застигала в петлюрівських жилах і згасав розум. Щорс пальцем поманив до себе одного військово полоненого (ой, чи не влетить Довженкові за цього військового полоненого замість „бандита“?!) „Блідий як смерть петлюрівець зупиняється перед Щорсом“.

— Ти хто такий? Князь? Граф? Поміщик? Купець?

— Я... мужик, селянин — ледве чутно промимрив полонений, бліднучи і німіючи.

— Так. А я Щорс. Робітник. А хто твій командир?

— Та він з панів. Отаман.

— Так. Значить панам отаманам самостійну Україну здобуваєш! А батько твій німцям і Петлюрі останню сорочку оддає. Чи може він у тебе старшина чи жандарм?

МИКОЛА ФЕДЮК.

Основи малювання й оцінки іконостасу.

(Продовження).

Становище українського образотворчого мистецтва минулого століття стало доволі скрутне. Щоб вернутися до забутої ікони треба було відповідних творчих спромог, які могли виринути щойно на порозі XX. ст. Зновуж джерела імпульсів, що їх давали великі стилі, перестали бити, а для світських проблем не було місця у бідній Галичині. Тимто й іконостаси здебільша не виявляють нічого замітного з мистецького боку. Малярство з початків XIX. ст. в Галичині виявляє ще деякі залишки недавнього минулого, пізніше хитається між якимсь нерішучим натуралістичним підходом й копіями з костелів; врешті найслабші іконостаси це побільшення дешевеньких сотикових образочків, тої пошести, що з друкарської машини втискається аж до іконостасів. Вони майже ніколи не дорівнюють первовзорам, саме мистецтво занидіє, коли не прийдуть йому в підмогу власні оживчі вартости. Не диво, коли і зразки самі не стоять на відповідно високому рівні. У цій добі занепаду трапляються іконостаси добрі, можливі, обік великого числа слабих. Устиянович, Константинський, Бала та ін. мистці, не вносячи в іконостасне малярство якоїсь рішучої лінії, давали роботу все-ж поправну, задовільну. Одночасно велика скількість ремісників, що й досі не перевелася, постачила до церков речі недотягнені й зовсім слабі.

Але на зміну стагнації приходить у Галичині з новим XX. ст. новий замітний чинник: поворот до візантійської та старої української традиції, як відрухова акція рятувати мистецтво. Започаткував і вів цю лінію доволі значний гурт мистців, серед яких чимало вже покійників — Панькевич, Сосенко, Крижанівський, Холодний. Вони виходили у своїх змаганнях від міркувань чисто-мистецьких, звязуючи їх з поняттями обрядово-релігійними та національними. В усякому разі поворот до минувшини українського народу — то поворот до його психіки.

А тепер перейдім до питання: Які і як мальовані іконостаси можна вважати за добрі а які невдачними? Таке питання ставить собі навіть Комітет, якому доручено замовити мальований іконостас, священник і парохіяни.

Питання щодо тематики відпадає тут через те, що схема іконостасних постатей і сцен закріплена вже так, що її змін чи якоїсь плутанини не треба побоюватися.

Щодо стилю, то вірні нашому принципові оборони мистецтва та церкви по совісти слушно мусимо ствердити, що кожний стиль, не тільки візантійський може відповідати вимогам якости. Візантійський стиль пригожий до величезної більшости і майже всіх сільських церков, з котрих архітектурою він не суперечить, навіть у своїй найстаршій формі, яку мали з усякою імовірністю іконостаси XV. ст.

У дерев'яній церкві св. Духа в Рогатині пишається в цілій своїй красі „візантійський“ славний іконостас, суцільно достроєний до інтимного характеру архітектури, що очей від нього тяжко відвести. Він просто зрослий з самою будівлею. Далекий він від російської візантики та інших типів того мистецтва саме таксамо, як далеке є перекриття церковці від цибулястих бань російської архітектури. У тій самій мірі відбігає мальовило характером від західних зразків. — „І молишся, дивлячись і дивишся, молячись“ — як писав В. Щурат, та питаєш сам себе: Які цілющі соки ділали тут на ґрунт, на якому зростали такі стилеві моноліти? Одначе, якби ми — той самий рогатинський іконостас перенесли до собору св. Юра у Львові, то втратилаб на ньому архітектура і малярство.

Ще більшим дисонансом булоб, якби кому прийшла на думку недотепна охота у тому соборі поставити іконостас, різьбою й малюнком, втриманий у стилі строго візантійському, архаїчної греко-візантійської доби, типу якого X. або ще старшого століття! Тим-то візантійський стиль не всюди без розбору вказаний. Всякий знає, який кожух для нього відповідний. Дуже корисно булоб давати мальовати церкву, та іконостас тому самому мистцеві. А коли це неможливе — необхідна місцева візія, яку безумовно повинен виконавець перед роботою перевести.

У церквах з нерішучою лінією архітектурного стилю, малярство не звязане вимогами даної стилевої ритміки — дає виконавцеві далеко більше свободи та загалом тут само завдання лекше. В цього роду будівлях, які трапляються в Галичині здебільша по містах та містечках требаб зважати на суцільність іконостасного мальовила з поліхромією середини церкви, та очевидно відповідного рівня щодо самої роботи.

А тепер про мистецький рівень іконостасного малярства.

Від біди можнаб навіть вибачити деякий промах щодо суцільного звязку з архітектурою, а навіть з поліхромією середини, коли іконостас є високомистецьким твором. У випадках великої мистецької вартости можна вважати іконостас за найцінніший скарб, який переживе будівлю і звичайно недовговічне мальовило стін

Іст. Культ. Музей при Н. Т. Ш. у Львові

ВИСТАВА ПЛАСТОВИХ ПАМЯТОК

продовжена до дня 27. березня ц. р.

Виставу можна оглядати щоденно від год. 1: до 17-ої

ЛЬВІВ Потоцького 48, І. п.

Полонений заридав...

Ну, чи не чудесна сцена? Але далі ще краще.

Ось промова Щорса до всіх полонених:

„Козаки!... Яке прекрасне слово козаки!.. Українські козаки, що віками боролись за волю українського обездоленого народу, що пролили моря крови у боротьбі з зрадниками і польськими панами. (А чому не зазначено, пане Довженку, що в союзі з братерським російським народом?!) Козаки!.. Ні, ось козаки — крикнув Щорс, показуючи на богунців: „українці, росіяни, жиди, німці, китайці, брати, інтернаціоналісти, більшовики!.. Це справжні козаки!.. А ви, як сказав колись наш великий поет Шевченко, славних прадідів великих правнуки погані!.. Контрреволюція... Мені плакать хочеться, дивлячись на Вас!... Ви думаєте, ми Вас розстріляємо? Ні!.. Ми Вам прощаємо!.. Ідіть собі!!.."

Справді, яка людина, який герой, яке знання Шевченка, яка великодушність!! Ну чим Щорс не герой?!

Нам здається, що ще краще вийшлоб, якби по цій промові заридали всі дві тисячі стопятьдесять полонених!.. А на деякі завваги полонених полковників Щорс відповідає „мерсі"... таки так „мерсі"...

Далі, по боях в Димерці та Броварах (на жаль сценарист чомусь то замовчує про кількість тисяч полонених, яких тоді забрав Щорс). Щорс на чолі війська разом з командиром таращанського полка Боженком вступає до Києва, нарід засипає його квітами... Щорс разом з військом і київською людністю співає (Чапаєв теж любив співати!) навіть українську пісню „Розпрягайте хлопці коні та й лягайте спочивать"...

Ну а що-ж робить того часу в Києві „буржуазія, яка зібралася там тоді, як черви з усієї України?!" „Буржуазія вирішила і собі розважитися і вся пішла до оперового театру, на жаль не зазначено тільки, на яку саме виставу. Але замість вистави на сцені був скоростріл, а біля нього Боженко, який домагався від „буржуазії" 50 мільйонів!! Справді дуже дотепно.

А „цвіт" дивізії з Щорсом на чолі зібрався за „добре сервірованим столом у їдальні палат гетьмана Скоропадського". Раптом якийсь гуркіт! „Цвіт" невпевнено хапається за зброю, але це таращанець Савка Троян, який, „промчавшись на прекрасному жеребці по мармурових сходах (і де вони взялись в цьому невеличкому ґенерал-губернаторському будинку, де мешкав свого часу Скоропадський?!), вскочив на ньому до їдальні...

Та мабуть досить цих цитат з цього талановитого сценарія про цього героя Щорса... Багато-ж мабуть є людей, які памятають ще всі обставини року 1919.. Не думаємо, щоб вони сміялись, дивлячися на цю фільму, ні, робити цього не можна, але чи вплине вона на когонебудь?! Чи не прийде комунебудь з глядачів до голови: яка-ж ціна цьому рухові, коли для звеличування його треба вигадувати такі чудасії?

Ні, героїв вигадати не можна і шукати їх не треба, ну а коли їх нема і не було, то тут нішо вже не допоможе. Пустоцвітом була й є оця сама концепція Української соціялістичної совітської республіки. Жадних овочів дати вона не може, розплющуються на це очі у всіх навіть колишніх її прихильників, і не допомогти тут жадними Щорсами!

Гл. Л.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 58. субота, 24 (12) березня 1888.

ГАЛИЧИНА „ФАРА ДА СЕ!"

Навязуючи до заклику „Народньої Ради", щоб усі „руські патріоти", навіть члени „Народнього Дому" вступали в члени „Народньої Ради" — „Діло" у статті під наведеним наголовком закликає, щоб по всіх провінціональних осередках, головно повітових містах, творити центри „Народньої Ради", бо вони вленшать акцію, на якої чолі стане як моральний вожд львівська „Народня Рада".

„Галичина, фара да се! — читаємо — ці слова повинні бути нині окликом дня. Політичні провінціональні товариства, філії освітніх товариств, руські педагогічні кружки, читальні, позичкові каси, шпихлірі, „Торговлі", „Крамниці", „Спілки", „Правди", ремісничі „Зорі", бурси, братства, хори, „Соколи" — взагалі всякі найдрібніші, хочби з льокальним значінням товариства будуть цим кріпким валом, що його і врата адові не в силі будуть одоліти".

СПОСІБ НА ЖИДІВ.

В цьому числі „Діло" ще дальше реферує (вже X-та частина) книжку посла Ст. Щепановського п. н. „Нендза Ґаліції в цифрах і програм енергічного розвою господарства крайового". Автор книжки торкнувся і жидівської справи. Він — пише „Діло" — хотів би доконче, щоб жиди взялись у нас за хліборобство і промисл. Ця гадка опанувала його до тієї міри, що він радий, коли християнські ґрунти переходять в руки жидів, коли жиди зачинають господарити на тих ґрунтах і цим самим збільшують контингент жидів-хліборобів. Автор волів би, щоб поляків було більше в промислі і торговлі, а жидів більше на землі. Тоді сподіється він, що одні і другі позбулисяб своїх головних хиб, тобто поляки лінивства, недбальства й легкодушности, а жиди охоти визискувати іновірців... Взагалі знаходять жиди в п. Щепановськім великого заступника. Він переходить їх історію і виходить в ній найсвітліші моменти, забуваючи, що ми на всякий спосіб мусимо рахуватися з сучасним станом, а нині на жаль не маємо до діла ані з Махавеями ані з першими християнськими апостолами, жидівського роду, тільки зі Швінделесами та Плавкелесами, що дуже далеко відбігли від тих ідеальних первовзорів історичного юдаїзму".

ЯК ЦЕ БУЛО ТОДІ В АМЕРИЦІ...

В. Сіменович у дописі з Оліфанту, в Злучених Державах, описує, як українські емігранти, яких в Оліфанті та околиці було тоді до 2000 душ, заложили свою крамницю на зразок львівської „Народньої Торговлі". „Хоч на вид — читаємо — уся нам пішло гладко, то всеж нашій Торговлі доведеться згризти твердий горіх, а саме витримати конкуренцію. Є тут двох жидів: один галицький, Шпіц, що збив уже до 20.000 і другий, що почав також обростати в людську кривду, може мати вже до 4000 долярів, — отже вони бачучи на що заноситься, звязалися в спілку, прибрали ще інших „сторників" (силепарів) і задумали пускати товари майже без ніякого заробітку. Щоб утриматись і ми мусимо так зробити. Це може тільки помогти, що скоріше позбудемося ворогів. — а вони нас чей не переможуть".

В обороні Церкви та її Голови.

КАНАДА В ОБОРОНІ СВОЄІ ЦЕРКВИ І АРХИПАСТИРЯ МИТР. ШЕПТИЦЬКОГО.

На тривожну вістку, яка схвилювала українців без ріжниці релігійних і політичних поглядів по обох боках океану, про некультурний і нахабний виступ і напад посла Войцеховського на греко-кат. Церкву в Галичині і на Митрополита Шептицького, заходом Провін. Управи Братства Українців Католиків у Вінніпегу, що обєднює всі греко-кат. парохії і запомогові Братства, відбулося в неділю, дня 27. лютого 1938. р. в салі Інституту „Просвіти" (якого угольний камінь в р. 1921. посвятив Митрополит) масове протестаційне віче, в якім взяло участь коло 1.000 українців з міста Вінніпегу і околиці.

На цьому вічу виступила в обороні наших найбільших святощів, якими безперечно є українська греко-кат. Церква, та її Архипастиря, Митрополита Кир Андрея, низка бесідників, а саме: парох прокатедральної церкви св. Володимира і Ольги і канцлер Дієцезії о. д-р Вас. Кушнір, парох церкви св. Покрови о. Ст. Семчук, місцевий адвокат Дм. Якімішак і б. УСС Микитюк. Одні з бесідників докладно розяснили нечувану в культурнім світі подію, яка скоїлася в польському соймі дня 3. лютого 1938. р., дальше розказали про стихійну і рішучу оборону та протестаційну акцію наших братів на Рідній Землі та напятнували напад посла Войцеховського на сідоглавого Князя Церкви і нахабні зазіхання на майно української греко-кат. Церкви.

Інші бесідники на підставі соймових промов і інтерпеляцій українських послів розповіли про політику Польщі в міжнародній ділянці, а дальше в політичній, культ.-освітній, господарській, кооперативній, земельній, шкільній (тут бесідник навів уривки і статистику з „Політики" зі статті Бохенського п. з.: „Скінчити з тим божевіллям"). Опісля розказали про переслідування польською адміністраційною владою українського греко-кат. духовенства і про недолю інвалідів Українського Війська. Велике враження на присутніх зробили білі сконфісковані цілі шпальти української преси і то не тільки політичної, але й економічної, навіть релігійної й дитячої.

Помітне враження на присутніх викликала відповідь Митрополита в часі української маніфестації на Святоюрській Горі, як також протест волинського посла Скрипника і православних українців міста Кремянця.

Українці провінції Манітоби стали гідно в обороні своєї Церкви і свого найвищого Авторитету, яким є в сучасну хвилину безперечно Митрополит граф Шептицький не лише словами-резолюціями, але також і ділами, бо вислали через єпископську канцелярію на руки Митрополита на допомогу „Рідній Школі" 120 долярів.

Зібрані ухвалили низку резолюцій.

ГРОМАДЯНСТВО ДЕЛЯТИНА ПРИЛУЧУЄТЬСЯ ДО ВСЕНАРОДНЬОГО ПРОТЕСТУ.

Громадянство Делятина вислало з численними підписами таке письмо до Ексц. Митрополита: „Ваша Ексцеленціє! Громадянство Делятина без ріжниці стану і політичних переконань обурене нечуваним у культурному світі нападом посла Войцеховського в польському соймі, на Українську Католицьку Церкву і Вашу Ексцеленцію, як Князя цієї Церкви і Найвищий під сучасну пору Авторитет Української Нації, — прилучується до всіх дотеперішніх виявів протесту з цього приводу, та запевнює Вашу Ексцеленцію про своє для Вас найглибшу пошану та синівське привязання."

ЗАЯВА ГРОМАДЯН ВЕРБІВЧИКА.

Громадяни села Вербівчик, повіт Броди, вислали до Ексц. Митрополита таке письмо: „О[illegible] бурені нечуваним виступом пос. Войцеховського проти Найдостойнішої Особи Вашої Ексцеленції, складаємо Вам як Голові й Найвищому Достойникові української греко-кат. Церкви й українського народу, вислови нашої найглибшої пошани і синівського віддання". Письмо підписали всі місцеві установи.

—o—

НОВЕ ЗАГОСТРЕННЯ У ПАЛЕСТИНІ.

У північній Палестині проголошено воєнковий стан; від заходу сонця до сходу брак[illegible] припинений вуличний рух у містах. Крім того влада розглядає проект побудувати здовж[illegible] дого північного кордону Палестини против[illegible] засіки.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

у середині. З літами він не тільки не втратить, а виграє на ціні, яку за нього заплачено, а його менш до окруження допасоване приміщення треба вважати переходовим. Адже нерідко буває таке, що і в архітектурі сходяться два стилі, коли будова стояла довго, можна теж покликатися на такі яскраві приклади як візантійсько-руські фрески XV. ст. у готицьких костелах Польщі. Ось що значить дуже високий мистецький рівень. Зрозуміло, що це явища виїмкові; архитвори належать на жаль тільки до сфери побожних бажань.

Усе-ж треба поклacти бодай мінімальні вимоги для цього роду малюнків, тим більше, що й де правди діти — за останні роки можна ствердити в нас аж надто ріжкі недостачі в іконостасах. Отже не можна поминути мовчанкою ріжких хиб у рисунку та основних промахів щодо добору колірів, та загалом неграмотного виконання, що його замічує вже не знавець, а кожна людина. Хоч без застережень не слід брати усяких закидів, але коли парохіяни жалуються напр., що постать намісного Спасителя „не має шиї, яка вросла в плечі" (автентичне!), то й не бачучи образу можна сказати, що постать — зле нарисована. В такому випадку іконостас виконали нестилево. Тимбільше в більш-менш натуралістичному жанрі треба зберегти пропорції в анатомії людського тіла. Розуміємо, що деяке прибільшення в кожному стилю — може видаватися неодному деформацією. Але не вміти задовольнити глядачів, що звикли до дешевеньких образочків — вказує на яскраве неуцтво. Яке іконостасне малярство не булоб, — стилеве чи якесь безстильне — воно мусить бути бодай ремісничо поправне! Цього вимагає повага місця і сама функція іконостасу.

(Докінчення буде).

Іст. Культ. Музей при Н. Т. Ш. у Львові

ВИСТАВА ПЛАСТОВИХ ПАМЯТОК

продовжена до дня 27. березня ц. р.

Виставу можна оглядати щоденно від год. 10 до 17-ої

ЛЬВІВ

Потоцького 48, І. п.

Полонений заридав...

Ну, чи не чудесна сцена? Але далі ще краще. Ось промова Щорса до всіх полонених:

„Козаки!... Яке прекрасне слово козаки!... Українські козаки, що віками боролись за волю українського обездоленого народу, що пролили моря крови у боротьбі з зрадниками і польськими панами. (А чому не зазначено, пане Довженку, що в союзі з братерським російським народом?!) Козаки!.. Ні, ось козаки — крикнув Щорс, показуючи на богунців: „українці, росіяни, жиди, німці, китайці, брати, інтернаціоналісти, більшовики!..“ Це справжні козаки!.. А ви, як сказав колись наш великий поет Шевченко, славних прадідів великих правнуки погані!.. Контрреволюція... Мені плакать хочеться, дивлячись на Вас!... Ви думаете, ми Вас розстріляємо? Ні!... Ми Вам прощаемо!.. Ідіть собі!!..“

Справді, яка людина, який герой, яке знання Шевченка, яка великодушність!! Ну чим Щорс не герой?!

Нам здається, що ще краще вийшлоб, якби по цій промові заридали всі дві тисячі стопятьдесять полонених!.. А на деякі завваги полонених полковників Щорс відповідає „мерсі“... таки так „мерсі“...

Далі, по боях в Димерці та Броварах (на жаль сценарист чомусь то замовчує про кількість тисяч полонених, яких тоді забрав Щорс). Щорс на чолі війська разом з командиром таращанського полка Боженком вступає до Києва, нарід засипає його квітами... Щорс разом з військом і київською людністю співає (Чапаєв теж любив співати!) навіть українську пісню „Розпрягайте хлопці коні та й лягайте спочивать“...

Ну а що-ж робить того часу в Києві „буржуазія, яка зібралася там тоді, як черви з усієї України?!“ „Буржуазія вирішила і собі розважитися і вся пішла до оперового театру, на жаль не зазначено тільки, на яку саме виставу. Але замість вистави на сцені був скоростріл, а біля нього Боженко, який домагався від „буржуазії“ 50 міліонів!! Справді дуже дотепно.

А „цвіт“ дивізії з Щорсом на чолі зібрався за „добре сервірованим столом у їдальні палат гетьмана Скоропадського“. Раптом якийсь гуркіт! „Цвіт“ невпевнено хапається за зброю, але це таращанець Савка Троян, який, „промчавшись на прекрасному жеребці по мармурових сходах (і де вони взялись в цьому невеличкому генерал-губернаторському будинку, де мешкав свого часу Скоропадський?!), вскочив на ньому до їдальні...

Та мабуть досить цих цитат з цього талановитого сценарія про цього героя Щорса... Багато-ж мабуть є людей, які памятають ще всі обставини року 1919... Не думаємо, щоб вони сміялись, дивлячися на цю фільму, ні, робити цього не можна, але чи вплине вона на когонебудь?! Чи не прийде комунебудь з глядачів до голови: яка-ж ціна цьому рухові, коли для звеличування його треба вигадувати такі чудасії?

Ні, героїв вигадати не можна і шукати їх не треба, ну а коли їх нема і не було, то тут ніщо вже не допоможе. Пустоцвітом була й є оця сама концепція Української соціялістичної совітської республики. Жадних овочів дати вона не може, розплющуються на це очі у всіх навіть колишніх її прихильників, і не допомогти тут жадними Щорсами!

Гл. Л.

—o—

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 58. субота 24 (12) березня 1888.

ГАЛИЧИНА „ФАРА ДА СЕ!“.

Навязуючи до заклику „Народньої Ради“, щоб усі „руські патріоти“, навіть члени „Народнього Дому“ вступали в члени „Народньої Ради“ — „Діло“ у статті під наведеним наголовком закликає, щоб по всіх провінціональних осередках, головно повітових містах, творити центри „Народньої Ради“, бо вони влекшать акцію, на якої чолі стане як моральний вожд львівська „Народня Рада“.

„Галичина, фара да се! — читаємо — ці слова повинні бути нині окликом дня. Політичні провінціональні товариства, філії освітніх товариств, руські педагогічні кружки, читальні, позичкові каси, шпихлірі, „Торговлі“, „Крамниці“, „Спілки“, „Правди“, ремісничі „Зорі“, бурси, брацтва, хори, „Соколи“ — взагалі всякі найдрібніші, хочби з льокальним значінням товариства будуть цим кріпким валом, що його і врата адові не в силі будуть одоліти“

СПОСІБ НА ЖИДІВ.

В цьому числі „Діло“ ще дальше реферує (вже X-та частина) книжку посла Ст. Щепановського п. н. „Нендза Ґаліції в цифрах і програм енергічного розвою господарства крайового“. Автор книжки торкнувся і жидівської справи. Він — пише „Діло“ — хотів би доконче, щоб жиди взялись у нас за хліборобство і промисл. Ця гадка опанувала його до тієї міри, що він радий, коли християнські ґрунти переходять в руки жидів, коли жиди зачинають господарити на тих ґрунтах і цим самим збільшують континґент жидів-хліборобів. Автор волів би, щоб поляків було більше в промислі і торговлі, а жидів більше на землі. Тоді сподіється він, що одні і другі позбулисяб своїх головних хиб, тобто поляки лінивства, недбальства й легкодушности, а жиди охоти визискувати іновірців... Взагалі знаходять жиди в п. Щепановськім великого заступника. Він переходить їх історію і винаходить в ній найсвітліші моменти, забуваючи, що ми на всякий спосіб мусимо рахуватися з сучасним станом, а нині на жаль не маємо до діла ані з Махавеями ані з першими християнськими апостолами, жидівського роду, тільки зі Швінделесами та Пакелесами, що дуже далеко відбігли від тих ідеальних первовзорів історичного юдаїзму“.

ЯК ЦЕ БУЛО ТОДІ В АМЕРИЦІ...

В. Сіменович у дописі з Оліфанту, в Злучених Державах, описує, як українські емігранти, яких в Оліфанті та околиці було тоді до 2000 душ, заложили свою крамницю на зразок львівської „Народньої Торговлі“. „Хоч на вид — читаємо — усе нам пішло гладко, то всеж нашій Торговлі доведеться згризти твердий горіх, а саме витримати конкуренцію. Є тут двох жидів: один галицький, Шпіц, що збив уже до 20.000 і другий, що почав також обростати в людську кривду, може мати вже до 4000 долярів, — отож вони бачучи на що заноситься, звязалися в спілку, прибрали ще інших „сторників“ (склепарів) і задумали пускати товари майже без ніякого заробітку. Щоб утриматись і ми мусимо так зробити. Це може тільки помогти, що скоріше позбудемося ворогів, — а вони нас чей не переможуть“.

В обороні Церкви та її Голови.

КАНАДА В ОБОРОНІ СВОЄЇ ЦЕРКВИ І АРХИПАСТИРЯ МИТР. ШЕПТИЦЬКОГО.

На тривожну вістку, яка схвилювала українців без ріжниці релігійних і політичних поглядів по обох боках океану, про некультурний і нахабний виступ і напад посла Войцеховського на греко-кат. Церкву в Галичині і на Митрополита Шептицького, заходом Провін. Управи Братства Українців Католиків у Вінніпеґу, що обєднює всі греко-кат. парохії і запомогові Братства, відбулося в неділю, дня 27. лютого 1938. р. в салі Інституту „Просвіти“ (якого угольний камінь в р. 1921. посвятив Митрополит) масове протестаційне віче, в якім взяло участь коло 1.000 українців з міста Вінніпеґу і околиці.

На цьому вічу виступила в обороні наших найбільших святощів, якими безперечно є українська греко-кат. Церква, та її Архипастиря, Митрополита Кир Андрея, низка бесідників, а саме: парох прокатедральної церкви св. Володимира і Ольги і канцлер Дієцезії о. д-р Вас. Кушнір, парох церкви св. Покрови о. Ст. Семчук, місцевий адвокат Дм. Якимищак і б. УСС Микитюк. Одні з бесідників докладно розяснили нечувану в культурнім світі подію, яка скоїлася в польському соймі дня 3. лютого 1938. р., дальше розказали про стихійну і рішучу оборону та протестаційну акцію наших братів на Рідній Землі та напятнували напад посла Войцеховського на сідоглавого Князя Церкви і нахабні зазіхання на майно української греко-кат. Церкви.

Інші бесідники на підставі соймових промов і інтерпеляцій українських послів розповіли про політику Польщі в міжнародній ділянці, а дальше в політичній, культ.-освітній, господарській, кооперативній, земельній, шкільній (тут бесідник навів уривки і статистику з „Політики“ зі статті Бохенського п. з.: „Скінчити з тим божевіллям“). Опісля розказали про переслідування польською адміністраційною владою українського греко-кат. духовенства і про недолю Інвалідів Українського Війська. Велике враження на приявних зробили білі сконфісковані цілі шпальти української преси і то не тільки політичної, але й економічної, навіть релігійної й дитячої.

Помітне враження на присутніх викликала відповідь Митрополита в часі української маніфестації на Святоюрській Горі, як також протест волинського посла Скрипника і православних українців міста Кремянця.

Українці провінції Манітоби стали гідно в обороні своєї Церкви і свого найвищого Авторитету, яким є в сучасну хвилину безперечно Митрополит граф Шептицький не лише словами-резолюціями, але також і ділами, бо вислали через єпископську канцелярію на руки Митрополита на допомогу „Рідній Школі“ 120 долярів.

Зібрані ухвалили низку резолюцій.

ГРОМАДЯНСТВО ДЕЛЯТИНА ПРИЛУЧУЄТЬСЯ ДО ВСЕНАРОДНЬОГО ПРОТЕСТУ.

Громадянство Делятина вислало з численними підписами таке письмо до Ексц. Митрополита: „Ваша Ексцеленціє! Громадянство Делятина без ріжниці стану і політичних переконань обурене нечуваним у культурному світі нападом посла Войцеховського в польському соймі, на Українську Католицьку Церкву і Вашу Ексцеленцію, як Князя цієї Церкви і Найвищий під сучасну пору Авторитет Української Нації, — прилучується до всіх дотеперішніх виявів протесту з цього приводу, та запевнює Вашу Ексцеленцію про свою для Вас найглибшу пошану та синівське привязання.“

ЗАЯВА ГРОМАДЯН ВЕРБІВЧИКА.

Громадяни села Вербічна, повіт Броди, вислали до Ексц. Митрополита таке письмо: „Обурені нечуваним виступом пос. Войцеховського проти Найдостойнішої Особи Вашої Ексцеленції, складаємо Вам як Голові й Найвищому Достойникові української греко-кат. Церкви й українського народу, вислови нашої найглибшої пошани і синівського відданя“. Письмо підписали всі місцеві установи.

—o—

НОВЕ ЗАГОСТРЕННЯ У ПАЛЕСТИНІ.

У північній Палестині проголошено воєнний стан; від заходу сонця до сходу буде заборонений вуличний рух у містах. Крім того влада розглядає проект побудувати здовж цілого північного кордону Палестини дротяні загорожі.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

у середині. З літами він не тільки не втратить, а виграє на ціні, яку за нього заплачено, а його менш до окруження допасоване приміщення треба вважати переходовим. Адже нерідко буває таке, що і в архітектурі сходяться два стилі, коли будова стояла довго, можна теж покликатися на такі яскраві приклади як візантійсько-руські фрески XV. ст. у готицьких костелах Польщі. Ось що значить дуже високий мистецький рівень. Зрозуміло, що це явища виїмкові; архитвори належать на жаль тільки до сфери побожних бажань.

Усе-ж треба поставити бодай мінімальні вимоги для цього роду малюнків, тим більше, що кажучи правди — за останні роки можна ствердити в нас аж надто різкі недостачі в іконостасах. Отже не можна поминути мовчанкою ріжних хиб у рисунку та основних промахів щодо добору кольорів, та загалом неграмотного виконання, що його замічує вже не знавець, а кожна людина. Хоч без застережень не слід брати усяких закидів, але коли парохіяни жалуються напр., що постать намісного Спасителя „не має шиї, яка вросла в плечі“ (автентичне!), то й не бачучи образу можна сказати, що постать — але нарисована. В такому випадку іконостас виконали нестилево. Тимбільше в більш-менш натуралістичному жанрі треба зберегти пропорції в анатомії людського тіла. Розуміємо, що деяке прибільшення в кожному стилю — може видаватися неодному деформацією. Але не вміти задовольнити глядачів, що звикли до дешевеньких образочків — вказує на яскраве неуцтво. Яке іконостасне малярство не булоб, — стилеве чи якесь безстильне — воно мусить бути бодай ремісничо поправне! Цього вимагає повага місця і сама функція іконостасу

(Докінчення буде).

Жіноча сторінка.

Осередок фахової освіти для дівчат.

(ДИСКУСІЙНА СТАТТЯ).

„Український Інститут для дівчат" в Перемишлі має історичну заслугу своєю передвоєнною виховною діяльністю. Дістали тут освіту дівчата з усіх закутків галицької і буковинської волости.

По війні цей загально-краєвий характер Інституту затрачується, інтернат та інститутська школа стають провінціяльними як подібні установи напр. у Станиславові чи Коломиї. Сталося це тому, бо по всіх більших провінціональних містах повстали дівочі або коедукаційні гімназії і через те роля Інституту звузилась до Перемиської Землі.

Та не та роля призначена для перемиського Інституту. Він повинен бути атракцією для всіх наших земель по цім боці рИської лінії. Адже не тільки з цілого краю, але і з цілої австрійської монархії (фантова льотерія, уладжена бл. п. еп. Чеховичем!) плили датки на величаві будівлі цього найстаршого осередка дівочої освіти. Нині ці будівлі неначе сумують і згадують добрі часи! Інтернат призначений для 250 дівчат мав у минулому році ледви 109 учениць. Колись усі салі були переповнені дівчатами, а між ними і дівчата з Наддніпрянщини, навіть з далекого Катеринодару!

Привернути те загально-краєве завдання Інститутту диктує нам сучасна хвилина. Господарська криза здевалюувала вартість загально-освітних середніх шкіл, а піднесла високо вартість фахового шкільництва, яке саме цього шкільного року почало організуватись. І перемиський „Інститут для українських дівчат" повинен стати осередком фахового шкільництва і вже в найближчих роках може стати атракцією для цілого краю, якщо тільки управа, члени і ціла суспільність зрозуміють значіння фахового дівочого шкільництва. Бо треба тут акції цілого краю, щоб розбудувати і поставити фахове шкільництво на можливо найвищім рівні.

І ця акція повинна вже тепер початись, щоб по феріях почати розбудову фахового шкільництва, бо кожний змарнований рік принесе нам великі шкоди і з кожним роком будуть рости перепони. Памятаймо, що концесії на фахові школи йтимуть „в міру господарчої потреби" і загостряться вимоги щодо формальних учительських кваліфікацій.

Зрозуміли це найкраще жиди і вже заздалегідь основували у Львові окреме „Товариство для поширення фахової освіти в цілім краю. Зі звідомлення цього товариства довідуємось, що жиди мають вже 4 технічні гімназії в тім одну дівочу, 3 дівочі кравецькі гімназії і 9 фахових дівочих шкіл нижчого типу — кравецько-білизнярські з відділами машинового трикотарства, ткацтва, а крім того ріжні курси як господарства домашнього, дієтетики, ведення пансіонів, рільництва і городництва в школах на фармах в Чижикові, Краковецях (коло Ясла), в Бонарівці (коло Кракова). Цього року повстали нові школи в Сяноці, Коломиї і Городенці. В минулім році мали жидівські фахові школи 1950 учеників і учениць, а курси покінчило 1282 осіб. В самім тільки Перемишлі мають жиди: 4-кл. дівочу кравецьку гімназію; 3-кл. кравецько-білизнярську школу; а крім того варстати і курси: 1) машинового трикотарства, 2) ткацтва і ткацтва килимового; курси: 1) кравецтва і білизнярства, 2) шкіряної галянтерії і рукавичництва. Всі ті школи поміщені в 2-поверовім будинку Товариства ремісничих варстатів для жидівської молоді, яке їх утримує. Держава дає щороку 2.000 зол. субвенції.

Ми маємо для наших дівчат 7 гімназій дівочих і 9 гімназій коедукаційних а на те з фахового шкільництва маємо одну кравецьку гімназію СС. Василіянок у Львові і нижчу школу кравецько-білизнярську СС. Служебниць у Бориславі. Не диво, що останнє звідомлення „Рідної Школи" скаржиться, що в гімназіях Р. Ш. (дівочих і коедукаційних) учать ручних робіт чужі сили, бо „на розписані конкурси ніхто не зголосився". За це маємо легіон гімназійних абсольвенток без праці, а деякі безуспішно шукають посад служниць (це факт!).

Які гімназії для дівчат основувати нам?

1) Кравецькі; 2) білизнярські; 3) коронкарські (ручного і механічного коронкарства); 4) прядильні; 5) ткацькі (ручного і механічного ткацтва); 6) фарбарсько - викінчальні (ці гімназії учать білення, фарбування і т. д. тканини). 7) трикотарські.

Ті гімназії ріжняться тільки варстатами, а всі загально-освітні предмети ті самі. Якби Інститут в Перемишлі став центром дівочої фахової освіти, можнаб тут основати 2—3 гімназії, які ріжнились би тільки варстатом, а всі загальноосвітні предмети учениці малиб спільні. Фахові гімназії тим легше утримати, що їхні варстати є продукційні, себто виробляють речі даного фаху чи то на замовлення чи на комісову розпродажу. Касовий звіт перемиської жидівської кравецької школи виказує, що дохід з виробів дав 4695.90 зол. — З того видано на матеріяли до шиття 1351.92 зол., ученицям виплачено за роботу 1539.58 зол. решта пішла на утримання школи.

Ці думки піддаю під дискусію

Проф. Д. Греголинський.

Балачки про моду.

Хоч усі ми ще й пророкуємо, що така гарна погода, як ось ці останні дні не утримається довго, що ще прийдуть може й морози зі снігом, а вже вітри з дощем то напевно, але вже кожна з нас клопочеться отою весняною модою. Що нам принесе весна? Які зміни в лінії, які кольори, які будуть костюми, які капелюхи? Клопіт немалий, бож з весною хочемо і ми трохи обновитись, теж набрати якогось свіжішого, радіснішого вигляду. Постараюсь подати тут кілька натяків, які зявились на модному обрії і деякі з них може й закоріняться, а деякі, як то часто в моді буває, може й зникнуть безслідно.

Почнемо від костюмів, бо з року на рік це таки найбільш улюблений весняний одяг, хоч і зробимо собі плащ, то всеж мрією кожної елеґантної пані є гарний костюм.

Цьогорічна мода приносить деякі досить радикальні зміни в костюмах. Передовсім жакетик значно довший, ніж у попередрічних англійських костюмів. Переважно довжина переходить поза бедра, а вже в усякому разі їх кривить. Дуже часто такий жакетик від англійського костюму крие і три четвертини спідничок. Як звичайно жакетик обтислий і припасований до фігури. Спідничка гладка з одним або й кількома закладками. Французькі костюми не змінились так радикально, ані пополудневі з шовкових матеріялів, або легкої вовни. Ці костюми мають і далі жакетики короткі часто лише поза пас, але вони цього року багато оздоблені о...ного полу лисами (о, ті лиси! недосяжна майже мрія багатьох з нас, а ще до того немилосерна мода найбільш таки любить лиси срібні). Жакетики французьких костюмів часто запняті тільки в пасі, або від паса нагору так, що поли розходяться, або навіть навмисне заокруглені, аби пола не крила поли. Спіднички таких костюмів легко дзвонові або з дрібними закладками.

Плащі не міняються так радикально як костюми. Найчастіше плащі вільні, не припасовані і навіть носять їх поверх костюмів, одначе вони не дуже дзвонові і навіть тричвертівки, які також ще залишились, теж не мають вже таких багатих дзвонів, як минулорічні. Дуже часто такі вільні плащі зовсім не запинаються, а в кожному разі вони однорядові і поли їх не заходять далеко одна на одну. Пополудневі плащі легко припасовані і розходяться до вільних дзвонів, вони також на один ряд запинаються, або лише на два ґудзики так, що ті ґудзики получені між собою ланцюжком, а плащ має дві дірки напроти себе. Це зветься „візком" і мабуть матиме великий успіх у плащів легших літніх. Ці плащі мають нормальну довжину, часто також запинаються лише від пасу вгору і мало коли мають вони пасок.

Велике поширення здається матимуть цього року замість плащів пелерини і то преріжної довжини і з преріжних матеріялів. Принаймні так заповідають париські референтки пані Моди. Все-ж довжина тих пелерин переважно сягає двох третин спіднички і не дуже вони дзвонові, але шви йдуть або ззаду, або із двох боків переду так, що можна осягнути гарну форму пелерини без глибоких і багатих загинів. Модні також і коротенькі „болерки".

А тепер ще одне важне питання: які будуть модні кольори? Найулюбленішою барвою весни буде, здається, сіра — ріжних відтінів, переважно теплих, соковитих сірих тонів. Дуже поширена буде також барва синя, особливо гранатова. Пополудневою барвою лишається чорна. Багато ріжних сіро-синіх відтінів, а також і сіро-зелені.

Матеріяли будуть дуже ріжноманітні, але переважають матеріяли у пружки. І то пружки будуть і на вовняних матеріялах, і на шовкових, взагалі всіх літніх. Тих пружків на моделях так багато, що є небезпека, що їх буде аж забагато, а тому деякі французькі матеріяли вводять такий взористий добір, що пружок бачить тільки той, хто його бачити хоче, але цілість не дає різкого пружкового враження. Також ті пружкові матерії укладають кравці так, що вони не дають одноманітного враження. Часто ті пружки розходяться в ріжні сторони, часто спідничка навмисне краяна з кількох частин, аби тільки ті пружки уложити у гарний паркетовий чи який інший взір. В усякому разі хто як хто, але пані трохи повнішої форми ті паси привітають дуже радо. Нехай тільки памятають, що для них законом є пружок подовжний або скісно уложений згори на долину, а пружок поперечний якнайгостріше заборонений.

Модне буде знову комбінування ріжних матеріялів і ріжних кольорів. Ті з пань, що мусять, або люблять переробльовати свої сукні, а в усякому разі ощадні господині (а ми всі живемо тепер під гаслом ощадности) привітають цю „комбіновану" моду дуже радо.

Стільки про нашу „зверхню" моду, а що принесе нам найближчий тиждень у моді суконок та капелюхів постараюсь Вам, Шановні Пані, зреферувати на другий раз. **Рита.**

—o—

З нашої хроніки.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК ЕМІГРАНТОК

відбулися у неділю 20-го березня 1938 р. в домівці Клюбу „Нової Хати". По звітах уступаючої Управи обрадувалися зібрані емігрантки над дальшою працею Філії, завданням якої має бути не тільки допомога біднім та безробітним і хворим емігранткам (на жаль в тій допомозі все ще є велика потреба, особливо хворим і дітям), але також і праця культурно-освітня серед тих емігранток, які не стикаються з ширшими колами місцевого громадянства. Думали про тісніші взаємини між емігрантками і місцевим громадянством.

По нарадах обрано нову Управу в такому складі: Наталя Дорошенко-Савченко — голова, Харитя Кононенко — заст. голови, Е. Савчукова — секретарка, О. Бешкова — скарбник, Л. Голобородька, О. Томашівська, С. Охрімович — члени Управи. До Контрольної Комісії обрано: В. Панченко, Т. Ковпунову та Т. Панченко.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Дня 21. ц. м. гостив клюб „Нової Хати" і „Труду" піонірку нашого промислу п. **Олену Левицьку.**

Саме тепер відсвяткувала [illegible] тридцятиліття її самостійної промислової праці. Тому і членки клюбу, між якими є багато професійно працюючих жінок, [illegible] були почути про життя-буття цієї незвичайної жінки. Вечір мав характер товариської гутірки. Всі засіли до чаю за одним столом, прикрашеним на почесному місці [illegible]. Іменем клюбу привітали її пп. Константина Малицька та Ірина Павликовська. Пізніше присутні слухали згадки про те, що вона пережила. І так довідались членки, що Олена Левицька змалку мріяла про торговельний фах. За її молодих літ взагалі не прийнято було жінці заробляти, хіба вчителькою. Олена Левицька оважилась вступити на новий шлях заробітку, а що найцікавіше, виїхала для тієї цілі за границю, бо до Варшави. Тут у великому промисловому осередку пізнала цей фах і працю. Працювала у великій фабриці пасти до взуття, що доставляла товару на цілу Росію. Ділові поїздки провадили її і в Україну, яку вона основно пізнала. Взагалі робота [illegible] її все в нові обставини, серед нових людей. Але згодом затужила вона за своїми. У 1908 р. вернулась до Львова з рішенням заробляти тут [illegible] фірми. Тут і основала першу українську [illegible] пасти „Зоря". Перейшла трудні початки й [illegible]. Тепер вироби її „Елеґант" загально знані і цінені.

Ювілятка розказала з [illegible] собі [illegible] гумором [illegible] та [illegible]. Все подали вони [illegible], так, що всі пізно розійшлися домів.

У четвер [illegible] п. **Уляна Старосольська** на тему **„Чи наше домашнє господарство раціональне?"**

Жіноча сторінка.

Осередок фахової освіти для дівчат.

(ДИСКУСІЙНА СТАТТЯ).

„Український Інститут для дівчат“ в Перемишлі має історичну заслугу своєю передвоєнною виховною діяльністю. Діставали тут освіту дівчата з усіх закутків галицької і буковинської волости.

По війні цей загально-краєвий характер Інституту затрачується. Інтернат та інститутська школа стають провінціяльними як подібні установи нпр. у Станиславові чи Коломиї. Сталося це тому, бо по всіх більших провінціональних містах повстали дівочі або коедукаційні гімназії і через те роля Інституту звузилась до Перемиської Землі.

Та не та роля призначена для перемиського Інституту. Він повинен бути атракцією для всіх наших земель по цім боці рисської лінії. Адже не тільки з цілого краю, але і з цілої австрійської монархії (фантова льотерія, уладжена бл. п. сп. Чеховичем!) плили датки на величаві будівлі цього найстаршого осередка дівочої освіти. Нині ці будівлі неначе сумують і згадують добрі часи! Інтернат призначений для 250 дівчат мав у минулому році ледви 109 учениць. Колись усі салі були переповнені дівчатами, а між ними і дівчата з Наддніпрянщини, навіть з далекого Катеринодару!

Привернути те загально-краєве завдання Інституту диктує нам сучасна хвилина. Господарська криза здевалюувала вартість загально-освітніх середніх шкіл, а піднесла високо вартість фахового шкільництва, яке саме цього шкільного року почало організуватись. І перемиський „Інститут для українських дівчат“ повинен стати осередком фахового шкільництва і вже в найближчих роках може стати атракцією для цілого краю, якщо тільки управа, члени і ціла суспільність зрозуміють значіння фахового дівочого шкільництва. Бо треба тут акції цілого краю, щоб розбудувати і поставити фахове шкільництво на можливо найвищім рівні.

І ця акція повинна вже тепер початись, щоб по феріях почати розбудову фахового шкільництва, бо кожний змарнований рік приносить нам великі шкоди і з кожним роком будуть рости перепони. Памятаймо, що концесії на фахові школи ітимуть „в міру господарчої потреби“ і загостряться вимоги щодо формальних учительських кваліфікацій.

Зрозуміли це найкраще жиди і вже заздалегідь основували у Львові окреме „Товариство для поширення фахової освіти в цілім краю. Зі звідомлення цього товариства довідуємось, що жиди мають вже 4 технічні гімназії в тім одну дівочу, 3 дівочі кравецькі гімназії і 9 фахових дівочих шкіл нижчого типу — кравецько-білизнярські з відділами машинового трикотарства, ткацтва, а крім того ріжні курси як господарства домашнього, дієтетики, ведення пансіонів, рільництва і городництва в школах на фармах в Чижикові, Краковищях (коло Ясла), в Бонарівці (коло Кракова). Цього року повстали нові школи в Сяноці, Коломиї і Городенці. В минулім році мали жидівські фахові школи 1950 учеників і учениць, а курси покінчило 1282 осіб. В самім тільки Перемишлі мають жиди: 4-кл. дівочу кравецьку гімназію; 3-кл. кравецько-білизнярську школу; а крім того варстати і курси: 1) машинового трикотарства, 2) ткацтва і ткацтва килимового; курси: 1) кравецтва і білизнярства, 2) шкіряної галянтерії і рукавичництва. Всі ті школи поміщені в 2-поверовім будинку Товариства ремісничих варстатів для жидівської молоді, яке їх утримує. Держава дає щороку 2.000 зол. субвенції.

Ми маємо для наших дівчат 7 гімназій дівочих і 9 гімназій коедукаційних а на те з фахового шкільництва маємо одну кравецьку гімназію СС. Василіянок у Львові і нижчу школу кравецько-білизнярську СС. Служебниць у Бориславі. Не диво, що останнє звідомлення „Рідної Школи“ скаржиться, що в гімназіях Р. Ш. (дівочих і коедукаційних) учать ручних робіт чужі сили, бо „на розписані конкурси ніхто не зголосився“. За це маємо легіон гімназійних абсольвенток без праці, а деякі безуспішно шукають посад служниць (це факт!).

Які гімназії для дівчат основувати нам?

1) Кравецькі; 2) білизнярські; 3) коронкарські (ручного і механічного коронкарства); 4) прядильні; 5) ткацькі (ручного і механічного ткацтва); 6) фарбарсько - вибілювальні (ці гімназії учать білення, фарбування і т. д. ткани). 7) трикотарські.

Ті гімназії ріжняться тільки варстатами, а всі загально-освітні предмети ті самі. Якби Інститут в Перемишлі став центром дівочої фахової освіти, можнаб тут основувати 2—3 гімназії, які ріжнились би тільки варстатом, а всі загальноосвітні предмети ученниці малиб спільні. Фахові гімназії тим лекше утримати, що їхні варстати є продукційні, себто виробляють речі даного фаху чи то на замовлення чи на комісову розпродажу. Касовий звіт перемиської жидівської кравецької школи виказує, що дохід з виробів дав 4695.90 зол. — З того видано на матеріяли до шиття 1351.92 зол., ученицям виплачено за роботу 1539.58 зол. решта пішла на утримання школи.

Ці думки піддаю під дискусію.

Проф. Д. Греголинський.

Балачки про моду.

Хоч усі ми ще й пророкуємо, що така гарна погода, як ось ці останні дні не утримається довго, що ще прийдуть може й морози зі снігом, а вже вітри з дощем то напевно, але всеж кожна з нас клопочеться отою весняною модою. Що нам принесе весна? Які зміни в лінії, які кольори, які будуть костюми, які капелюхи? Клопіт немалий, бож з весною хочемо і ми трохи обновитись, теж набрати якогось свіжішого, радіснішого вигляду. Постараюсь дати тут кілька натяків, які звились на модному обрії і деякі з них може й закоріняться, а деякі, як то часто в моді буває, може й зникнуть безслідно.

Почнемо від костюмів, бо з року на рік це таки найбільш улюблений весняний одяг, хоч і робимо собі плащ, то всеж мрією кожної елегантної пані є гарний костюм.

Цьогорічна мода приносить деякі досить радикальні зміни в костюмах. Передовсім жакетик значно довший, ніж у попередрічних англійських костюмів. Переважно довжина переходить поза бедра, а вже в усякому разі їх криє. Дуже часто такий жакетик від англійського костюму криє і три четвертини спіднички. Як звичайно жакетик обтислий і припасований до фігури. Спідничка гладка з одними або й кількома закладками. Французькі костюми не змінились так радикально, ані поподудневі з шовкових матеріялів, або легкої вовни. Ці костюми мають і далі жакетики короткі часто лише поза пас, але вони цього року багато оздоблені ріжного роду лисами (о, ті лиси! недосяжна майже мрія багатьох з нас, а ще до того немилосерна мода найбільш таки любить лиси срібні). Жакетики французьких костюмів часто запняті тільки в пасі, або від паса нагору так, що поли розходяться, або навіть навмисне заокруглені, аби пола не крила поли. Спіднички таких костюмів легко дзвонові або з дрібними закладками.

Плащі не міняються так радикально як костюми. Найчастіше плащі вільні, не припасовані і навіть носять їх поверх костюмів, одначе вони не дуже дзвонові і навіть тричвертівки, які також ще залишились, теж не мають вже таких багатих дзвонів, як минулорічні. Дуже часто такі вільні плащі зовсім не запинаються, а в кожному разі вони однорядові і поли їх не заходять далеко одна на одну. Пополудневі плащі легко припасовані і розходяться до більших дзвонів, вони також на один ряд запинаються, або лише на два гудзики так, що ті гудзики получені між собою ланцюжком, а плащ має дві дірки напроти себе. Це зветься „візком“ і мабуть матиме великий успіх у плащів лекших літніх. Ці плащі мають нормальну довжину, часто також запинаються лише від пасу вгору і мало коли мають вони пасок.

Велике поширення здається матимуть цього року замість плащів пелерини і то преріжної довжини і з преріжних матеріялів. Принаймні так заповідають париські референтки пані Моди. Все-ж довжина тих пелерин переважно сягає двох третин спіднички і не дуже вони дзвонові, але вони йдуть або ззаду, або із двох боків переду так, що можна осягнути гарну форму пелерини без глибоких і багатих загинів. Модні також і коротенькі „боберки“.

А тепер ще одне важне питання: які будуть модні кольори? Найулюбленішою барвою весни буде, здається, сіра — ріжних відтінів, переважно теплих, соковитих сірих тонів. Дуже поширена буде також барва синя, особливе гранатова. Пополудневою барвою лишається чорна. Багато ріжних сіро-синих відтінів, а також і сіро-зелені.

Матеріяли будуть дуже ріжноманітні, але переважають матеріяли у пружки. І то пружки будуть і на вовняних матеріялах, і на шовкових, взагалі всіх літніх. Тих пружків на моделях так багато, що є небезпека, що їх буде аж забагато, а тому деякі французькі матеріяли вводять такий взористий добір, що пружок бачить тільки той, хто його бачити хоче, але цілість не дає різкого пружкового враження. Також ті пружкові матерії укладають кравці так, що вони не дають одноманітного враження. Часто ті пружки розходяться в ріжні сторони, часто спідничка навмисне краяна з кількох частин, аби тільки ті пружки уложити у гарний паркетовий чи який інший взір. В усякому разі хто як хто, але пані трохи повнішої форми ті паси привітають дуже радо. Нехай тільки памятають, що для них законом є пружок подовжний або скісно уложений вгорі надолину, а пружок поперечний якнайгостріше заборонений.

Модне буде знову комбінування ріжних матеріялів і ріжних кольорів. Ті з пань, що мусять, або люблять переробляти свої сукні, а в усякому разі ощадні господині (а ми всі живемо тепер під гаслом ощадности) привітають цю „комбіновану“ моду дуже радо.

Стільки про нашу „зверхню“ моду, а що принесе нам найближчий тиждень у моді суконок та капелюхів постараюсь Вам, Шановні Пані, зреферувати на другий раз. **Рита.**

—o—

З нашої хроніки.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК ЕМІГРАНТОК

відбулися у неділю 20-го березня 1938 р. в домівці Клюбу „Нової Хати“. По звітах уступаючої Управи дякувалися зібрані емігрантки над дальшою працею Філії, завданням якої має бути не тільки допомога хворим та безробітним і хворим емігранткам (на жаль в тій допомові все ще є велика потреба, особливо хворим і дітям), але також і праця культурно-освітня серед тих емігранток, які не стикаються з ширшими колами місцевого громадянства. Думали про тісніші взаємини між емігрантками і місцевим громадянством.

По нарадах обрано нову Управу в такому складі: Наталія Дорошенко-Савченко — голова, Харитя Кононенко — заст. голови, Е. Савчукова — секретарка, О. Бенькова — скарбник, Л. Голобородська, О. Томашівська, С. Охрімович — члени Управи. До Контрольної Комісії обрано: В. Панченко, Т. Ковжунову та Т. Панченко.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Дня 21. п. м. гостив клюб „Нової Хати“ і „Труду“ піонірку нашого промислу п. **Олену Левицьку.**

Саме тепер відсвяткувала тридцятьліття її самостійної промислової праці. Тому і членки клюбу, що між ними є багато професійно працюючих жінок, и такі були почути про життя-буття цієї незвичайної жінки. Вечір мав характер товариської гутірки. Всі засіли до чаю за одним столом, примістивши на почесному місці ювилятку. Іменем клюбу привітали її пп. Константина Малицька та Ірина Павликовська. Пізніше присутні ставили запити про те, що кого цікавило. І так довідались членки, що Олена Левицька змалку мріяла про торговельний фах. За її молодих літ взагалі не прийнято було жінці заробляти, хіба вчителькою. Олена Левицька зважилась вступити на новий шлях заробітку, а що найцікавіше, виїхала для тої цілі за границю, бо до Варшави. Тут у великому промисловому осередку пізнала цей фах і працю. Працювала у великій фабриці пасти до взуття, що доставляла товару на цілу колишню Росію. Ділові поїздки провадили її і в Україну, яку вона оcлопно пізнала. Взагалі робота провадила її все в нові обставини, серед нових людей. Але згодом затужила вона за своїми. У 1906 р. вернулась до Львова з думкою заробляти тут пасту варшавської фірми. Тут і оснувала першу українську виробню пасти „Зоря“. Перейшла грудні початки й вспіла закоренити. Тепер вироби її „Елєгант“ загально вживані і звісні.

Ювилятка розказала з питомим собі легким гумором кілька веселих епізодів із часів практики за варшавського пікущиництва. Все радили нові запити від присутніх, так, що всі пізно розійшлися домів.

У черговий понеділок говоритиме п. **Уляна Старосольська** на тему **„Чи наше домашнє господарство раціональне?“**

Сторінка без політики.

Бенкет на королівському дворі в Анґлії.

Саме тепер починається англійський „весняний сезон". Того самого дня, коли прибуде до Англії король Карло, засяде до столу в королівському дворі 170 осіб. Між тими вибранцями буде чимало амбасадорів, міністрів, князів та заслужених парів Англії.

Проте такі бенкети замітні тим, що не мають постійного, випрацьованого згори шаблону: навпаки, королева радується тим, коли зуміє кожному з таких бенкетів надати своєрідний чар. Тому змінюють не лиш бенкетову салю, але й столову заставу, уквітчання кімнат і т. і.

Тому, що королівська палата незвичайно широка та має в собі цілий ряд бенкетових заль, королівські бенкети відбуваються за кожним разом в інших кімнатах. Є теж на дворі чимало „сервісів", тому теж гості ніколи не можуть наперед угадати, чи їстимуть із безцінної севрської порцеляни, чи може побачать на столі оригінальний сервіс „кавалерів ордену підвязки", в якому на кожній тарілці виписане число ордену. Імовірне врешті й те, що подадуть їм чай у тонесеньких, наче мряка, старих, китайських філіжанках.

Так само не завжди однаково уставляють стіл. Раз кладуть його у формі підкови, іншим разом король і королева займають місця по обох кінцях довгого стола, що тягнеться крізь цілу салю.

Одинокою частиною застави, якої ніколи не змінюють, є щиро-золоті полумиски, на яких подають страву. Королівська пара розмовляє з гостями добру хвилину по обіді і згодом відходить до своїх кімнат. Одначе це не значить, що бенкет скінчився. Гості бавляться дальше самі та залишаються так довго, доки мають охоту.

Дебютантки, що вперше в цьому сезоні мають появитися на королівському бенкеті, прибули вже до Льондону із ріжних частин бритійської держави. Вони вчаться... в окремій академії доброї поведінки. Королівський балетмайстер, що веде академію, каже, що на десять панянок іноді тільки одна вміє увійти на салю, чарівно вклонитися та зайняти призначене для неї місце.

Вони приходять на лекції у своїх щоденних суконках, але щоб навчитися поведінки зі серпанком, причіпають їм до рамен такі серпанки відповідної довжини та встромлюють у волосся струсині пера. До рук дають їм китицю цвітів, щоб, мовляв, навчилися їх нюхати...

—o—

Залізничі рекорди.

Давно вже минули ті часи, коли парова льокомотива була найскорішим комунікаційним засобом. Літак і авто перевищили її багато разів. З уваги на таку небезпечну конкуренцію залізниці, особливо в Зах. Европі та Півн. Америці намагаються крім комфорту забезпечити також подорожнім якнайбільшу скорість у часі, бож відомо, що тепер „час — то гроші".

Найбільшу скорість досі осягнула німецька електрична льокомотива на шляху Берлін—Ессен, а саме скорість 210 км. на годину. Парові машини залишилися позаду, бо нпр. англійська парова льокомотива побудована з нагоди ювилею короля Юрія V., осягнула в часі проби в 1935. р. ледви 173 км. на годину, отже залишилася далеко поза звичайними перегоновими самоходами. Вже пристосування бензинового мотору до залізничого руху дало кращі висліди, бо ось торпеда на лінії Париж - Авр осягнула скорість 185 км. на годину.

На перше місце висувається тут Америка, де аеродинамічний поїзд на шляху Сан Франціско—Шікаго осягнув скорість 153 км. на год. Це вже скорість, яка зближується до недавно ще стосованих скоростей на торговельних летунських лініях.

Між Берліном і Гамбурґом курсує т. зв. „Літаючий Гамбургієць", що їде зі скорістю 138 км. на год. „Літаючий Шкот" між Льондоном і Сентон осягає пересічну скорість 115 км. на год. Таку саму скорість осягає поспішний поїзд між Римом і Больонією, але треба зазначити, що це електричний поїзд. У Франції аеродинамічний поїзд Париж—Марсей осягає між Ліоном і Авініоном 110 км. на год. Такі европейські експреси можуть похвалитися скоростями коло 100 км. на годину. Французькі залізниці, хоч не побивають рекордів, мають одначе найбільшу скількість швидких получень в Европі і на світі. На другому місці стоять німецькі залізниці, відомі ФФД-поїзди, відтак англійські, і врешті італійські, які в останньому часі зробили на цьому полі великий поступ.

У Польщі найбільшу скорість має поїзд Варшава—Вильно, який робить на годину 76,2 км. Скорість більшу, як 100 км. осягають у Польщі тільки моторові торпеди. Значить, у Польщі ще дуже далеко до европейських рекордів на залізниці. Можна мати хіба тільки ту потіху, що в Польщі менше залізничих катастроф, як за кордоном

Ч.

—o—

По 32 роках віднайшов жінку й дитину.

В римськім домі вбогих розігралася перед кількома днями незвичайно зворушлива сцена. 70-літний мешканець дому вбогих віднайшов по 32 роках свою жінку й дитину. Фортунато Петручі, якого лиха доля розлучила з рідньою, вживав довгі роки наймізкіших засобів, щоб лиш віднайти своїх найдорожчих. На тих розшуках стратив він ціле своє скромне майно, одначе йому не вдалося попасти навіть на слід загублених. Згодом нервово вичерпаний мусів просити, щоб його прийняли до захисту. Священик із дому вбогих обіцяв нещасному старцеві, що далі шукатиме за його родиною і справді почав вести далі розшуки. За посередництвом свояків, що мешкають в Еспанії, довідався священик-добряга, що жінка й діти Петручія мешкають в баскійськім місті Більбао.

Радість Петручія не мала меж, коли він дістав таку бажану вістку. Разом із ним тішилися теж і всі мешканці захисту вбогих, на яких ця вістка зробила помітне враження. Петручі тішився не лиш тим, що вкінці віднайшов свою родину, але й тим, що оба його сини вже давно поженилися і стали щасливими батьками пятеро дітей.

—

Коли поет дістане платню.

В Загребі у Югославії, міська рада рішила з нагоди 50-ліття уродин тамошнього поета Любомира Візнера визначити йому з міських фондів платню у висоті 1.500 динарів місячно. Візнер є останнім поетом, зпоміж тих, що жили в Загребі перед війною. Багато з них померло, та більша частина воліла покинути поезію і займатися прозою буденного життя з його добрими й поганими прикметами. Словом, воліли без слави є сяким-таким гаразді жити, як у славі зазнавати... Один Візнер не зрікся розкошів поезії і слави і боровся з долею, як лиш міг.

Коли по ухвалі міської ради виплатили йому платню за три місяці згори, значить 4.500 динарів, він запросив усіх своїх приятелів до найкращого ресторану і там заявив їм, що не покине ресторану так довго, доки не пропустить усіх грошей. Одначе своєї обітниці не міг додержати, бо вже по витраті третини грошей, всі його товариші були вже майже непритомні від надміру напитків. Невдоволений, що не вдалося додержати слова, марнотратний поет, що не привязував ваги до грошей покинув ресторан, залишивши там своїх приятелів.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішн м числом, якими просимо надсилати передплату на квітень 1938 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

СТРІЛЯНИНА В КІНІ.

В Льос Анджельос трапилася недавно сензаційна подія. В однім із кін висвітлювали фільму із сензаційно кримінальним змістом п. з. „Невикрите вбивство". Коли на екрані появився бандит і вистрілив до своєї жертви, в тій самій хвилині поліціянт, що виконував службу в кіні, вистрілив двічі до вломника, який намагався втекти з 4.000 долярами, заграбленими в кіновій касі. Тому, що вистріли поліціянта впали в тій самій хвилині, що вистріли на екрані, покриваючися з ними ідеально, ніхто в кіні цього не запримітив і ніхто не зорієнтувався, що таке трапилося.

Поліцист ранив небезпечного вломника Гарольда Віліямса і арештував його без нічиєї помочі і без паніки, яка в кожнім іншім випадку була би вибухнула в кіні.

Ця дивна подія викликала сильне враження в Льос Анджельос і сензаційні замітки в американських часописах.

ЗАБУВ ГАЗУ В ТІЛІ.

Перед судом у французькім місті Нім відбудеться небавом судова розправа проти одного з тамошніх хірургів, який підчас операції забув вийняти з тіла своєї пацієнтки кусник гази, довгий на 25 цм. Операція вдалася, але пацієнтка відчувала в тілі якісь нестерпні болі і вкінці мусіла знову піддатися операції. Підчас другої операції відкрили в її тілі кусник гази, який починав уже псуватися.

Коли пацієнтка виздоровіла по другій операції, подала розгубленого і забудькуватого хірурга до суду, висунувши домагання у висоті 100 тисяч франків за біль і за кошти другої операції.

Тепер ціла полуднева Франція цікавиться питанням, чи суд признає слушність пацієнтці, чи стане в обороні забудькуватого лікаря. Ця справа опинилася теж на шпальтах полуднево-французьких часописів

ПОРУЧАЄМО!
ПОРОШОК ДО ПЕЧИВА
ВАНІЛІНЕВИЙ ЦУКОР
ОЛІЙКИ І АРОМАТИ

„КООП. ПЛАСТ"

1–4

КНЯЗЬ ДИРИГЕНТОМ

Данська дворська орхестра дала недавно концерт, на якому грали теж твори Вагнера і Бетовена. Капельник Егісто Тонго віддав княжеві Фридрикові, людині незвичайно музикальній, диригентуру при виконуванні кількох концертових творів. Ця подія заскочила і [illegible] публику і самих членів орхестри. [illegible] на превелике вдоволення всіх виявилося, що [illegible] не є дилетантом, але незвичайно культурним і талановитим диригентом. По кожній точці князь збирав бурхливі оплески захопленої публики.

Вже надійшли **весняні матеріяли, убрання і плащі!**

ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Сторінка без політики.

Бенкет на королівському дворі в Англії.

Саме тепер починається англійський „весняний сезон". Того самого дня, коли прибуде до Англії король Карло, засяде до столу в королівському дворі 170 осіб. Між тими вибранцями буде чимало амбасадорів, міністрів, князів та заслужених парів Англії.

Проте такі бенкети замітні тим, що не мають постійного, випрацьованого згори шаблону; навпаки, королева радується тим, коли зуміє кожному з таких бенкетів надати своєрідний чар. Тому змінюють не лиш бенкетову салю, але й столову заставу, уквітчання кімнат і т. і.

Тому, що королівська палата незвичайно широка та має в собі цілий ряд бенкетових саль, королівські бенкети відбуваються за кожним разом в інших кімнатах. Є теж на дворі чимало „сервісів", тому теж гості ніколи не можуть наперед угадати, чи їстимуть із безцінної севрської порцеляни, чи може побачать на столі оригінальний сервіс „кавалерів ордену підвязки", в якому на кожній тарілці виписане число ордену. Імовірне врешті й те, що подадуть їм чай у тонесеньких, наче мряка, старих, китайських філіжанках.

Так само не завжди однаково уставляють стіл. Раз кладуть його у формі підкови, іншим разом король і королева займають місця по обох кінцях довгого стола, що тягнеться крізь цілу салю.

Одинокою частиною застави, якої ніколи не змінюють, є щиро-золоті полумиски, на яких подають страву. Королівська пара розмовляє з гостями добру хвилину по обіді і згодом відходить до своїх кімнат. Одначе це не значить, що бенкет скінчився. Гості бавляться дальше самі та залишаються так довго, доки мають охоту.

Дебютантки, що вперше в цьому сезоні мають появитися на королівському бенкеті, прибули вже до Льондону із ріжних частин британської держави. Вони вчаться... в окремій академії доброї поведінки. Королівський балетмайстер, що веде академію, каже, що на десять панянок іноді тільки одна вміє ввійти на салю, чарівно вклонитися та зайняти призначене для неї місце.

Вони приходять на лекції у своїх щоденних суконках, але щоб навчитися поведінки зі серпанком, причіпають їм до рамен такі серпанки відповідної довжини та встромлюють у волосся струсині пера. До рук дають їм китицю цвітів, щоб мовляв, навчилися їх нюхати...

—o—

Залізничі рекорди.

Давно вже минули ті часи, коли парова льокомотива була найскорішим комунікаційним засобом. Літак і авто перевищили її багато разів. З уваги на таку небезпечну конкуренцію залізниці, особливо в Зах. Европі та Півн. Америці намагаються крім комфорту забезпечити також подорожнім якнайбільшу скорість у часі, бож відомо, що тепер „час — то гроші".

Найбільшу скорість досі осягнула німецька електрична льокомотива на шляху Берлін—Ессен, а саме скорість 210 км. на годину. Парові машини залишилися позаду, бо нпр. англійська парова льокомотива побудована з нагоди ювилею короля Юрія V., осягнула в часі проби в 1935. р. ледви 173 км. на годину, отже належилася далеко поза звичайними перегоновими самоходами. Вже пристосування бензинового мотору до залізничого руху дало кращі висліди, бо ось торпеда на лінії Париж - Авр осягнула скорість 185 км. на годину.

На перше місце висувається тут Америка, де аеродинамічний поїзд на шляху Сан Франціско—Шікаго осягнув скорість 153 км. на год. Це вже скорість, яка зближується до недавно ще стосованих скоростей на торговельних летунських лініях.

Між Берліном і Гамбургом курсує т. зв. „Літаючий Гамбургієць", що їде зі скорістю 138 км. на год. „Літаючий Шкот" між Льондоном і Сентон осягає пересічну скорість 115 км. на год. Таку саму скорість осягає поспішний поїзд між Римом і Больонією, але треба зазначити, що це електричний поїзд. У Франції аеродинамічний поїзд Париж—Марсей осягає між Ліоном і Авиніоном 110 км. на год. Такі европейські експреси можуть похвалитися скоростями коло 100 км. на годину. Французькі залізниці, хоч не побивають рекордів, мають одначе найбільшу скількість швидких получень в Европі і на світі. На другому місці стоять німецькі залізниці, відомі ФФД-поїзди, відтак англійські, і врешті італійські, які в останньому часі зробили на цьому полі великий поступ.

У Польщі найбільшу скорість має поїзд Варшава—Вильно, який робить на годину 76,2 км. Скорість більшу, як 100 км. осягають у Польщі тільки моторові торпеди. Значить, у Польщі ще дуже далеко до европейських рекордів на залізниці. Можна мати хіба тільки ту потіху, що в Польщі менше залізничих катастроф, як за кордоном.

ч.

—o—

По 32 роках віднайшов жінку й дитину.

В римськім домі вбогих розігралася перед кількома днями незвичайно зворушлива сцена. 70-літній мешканець дому вбогих віднайшов по 32 роках свою жінку й дитину. Фортунато Петручі, якого лиха доля розлучила з ріднею, вживав довгі роки найріжніших засобів, щоб лиш віднайти своїх найдорожчих. На тих розшуках стратив він ціле своє скромне майно, одначе йому не вдалося попасти навіть на слід загублених. Згодом нервово вичерпаний мусів просити, щоб його приняли до захисту. Священик із дому вбогих обіцяв нещасному старцеві, що далі шукатиме за його родиною і справді почав вести далі розшуки. За посередництвом свояків, що мешкають в Еспанії, довідався священик-добряга, що жінка й діти Петручія мешкають в баскійськім місті Більбао.

Радість Петручія не мала меж, коли він дістав таку бажану вістку. Разом із ним тішилися теж і всі мешканці захисту вбогих, на яких ця вістка зробила помітне враження. Петручі тішився не лиш тим, що вкінці віднайшов свою родину, але й тим, що оба його сини вже давно поженилися і стали щасливими батьками п'ятеро дітей.

Коли поет дістане платню.

В Загребі у Югославії, міська рада рішила з нагоди 50-ліття уродин тамошнього поета Любомира Візнера визначити йому з міських фондів платню у висоті 1.500 динарів місячно. Візнер є останнім поетом, зпоміж тих, що жили в Загребі перед війною. Багато з них померло, та більша частина воліла покинути поезію і занятися прозою буденного життя з його добрими й поганими прикметами. Словом воліли без слави г сякім-таким гаразді жити, як у славі вмирати. Один Візнер не зрікся розкошів поезії і слави і боровся з долею, як лиш міг.

Коли по ухвалі міської ради виплатили йому платню за три місяці згори, значить 4.500 динарів, він запросив усіх своїх приятелів до найкращого ресторану і там заявив їм, що не покине ресторану так довго, доки не пропустить усіх грошей. Одначе своєї обітниці не міг додержати, бо вже по витраті третини грошей, всі його товариші були вже майже непритомні від надміру напитків. Невдоволений, що не вдалося додержати слова, марнотратний поет, що не привязував ваги до грошей, покинув ресторан, залишивши там своїх приятелів.

До Впов. Передплатників
Складанки П. К. О.
розсилаємо з нинішн м числом, якими просимо надсилати передплату на квітень 1938 р.
АДМІНІСТРАЦІЯ

СТРІЛЯНИНА В КІНІ.

В Льос Анджельос трапилася недавно сензаційна подія. В одиім із кін висвітлювали фільму із сензаційно кримінальним змістом і „Невикрите вбивство". Коли на екрані появився бандит і вистрілив до своєї жертви, в тій самій хвилині поліціянт, що виконував службу в кіні, вистрілив двічі до вломника, який намагався втекти з 4.000 долярами, заграбленими в кіновій касі. Тому, що вистріли поліціянта впали в тій самій хвилині, що вистріли на екрані, покриваючися з ними ідеально, ніхто в кіні цього не запримітив і ніхто не зорієнтувався, що таке трапилося.

Поліцист ранив небезпечного вломника Гарольда Віліямса і арештував його без чужої помочі і без паніки, яка в кожнім іншім випадку була би вибухнула в кіні.

Ця дивна подія викликала сильне враження в Льос Анджельос і сензаційні замітки в американських часописах.

ЗАБУВ ГАЗУ В ТІЛІ.

Перед судом у французькім місті Нім відбудеться небавом судова розправа проти одного з тамошніх хірургів, який підчас операції забув вийняти з тіла своєї пацієнтки кусник гази, довгий на 25 цм. Операція вдалася, але пацієнтка відчувала в тілі якісь нестерпні болі і вкінці мусіла знову піддатися операції. Підчас другої операції відкрили в її тілі кусник гази, який починав уже псуватися.

Коли пацієнтка виздоровіла по другій операції, подала розгубленого і забудькуватого хірурга до суду, висунувши домагання у висоті 100 тисяч франків за біль і за кошти другої операції.

Тепер ціла полуднева Франція цікавиться питанням, чи суд признає слушність пацієнтці, чи стане в обороні забудькуватого лікаря. Ця справа опинилася теж на шпальтах поважних французьких часописів.

ПОРУЧАЄМО!
ПОРОШОК ДО ПЕЧИВА
ВАНІЛІНЕВИЙ ЦУКОР
ОЛІЙКИ І АРОМАТИ
„КООП. ПЛАСТ"

КНЯЗЬ ДИРИГЕНТОМ.

Данська двірська орхестра дала недавно концерт, на якому грали теж твори Ваґнера і Бетовена. Капельмайстер Еґісто Тоньї віддав принцеві Фридрикові, людині незвичайно музикальній, диригентуру при виконуванні кількох концертових творів. Ця подія здивувала і публику і самих членів орхестри. Одначе на превелике вдоволення всіх виявилося, що князь не є дилетантом, але незвичайно кваліфікованим і талановитим диригентом. По кожній точці князь збирав бурхливі оплески зі всіх сторін публики.

Вже надійшли весняні матеріяли, убрання і плащі
ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Прометейська Ліґа у справі останнього московського процесу.

Прометейська Ліга поневолених Москвою Народів (Азейберджан, Дон, Грузія, Ідель-Урал, Інгрія, Карелія, Комі, Крим, Кубань, Північний Кавказ, Туркестан і Україна) вказуючи на останній процес в Москві проти Бухаріна і товаришів, стверджує:

по перше, що цілий процес виказав повне економічне і моральне банкроцтво Совітського Союзу члена Ради Ліги Націй в Женеві. Весь світ міг переконатися, що серед банди комінтернівських злочинців, що вже двацять років займаються руйнуванням европейської цивілізації, дійшло до кровавих порахунків, які сучасний режім полагоджує методами середневічної варварської Московії;

по друге, що процес цей виказав безсумнівно, що джерелом всіх внутрішніх потрясень в СССР є національна проблема, а саме боротьба поневолених народів проти Москви. Увесь світ міг переконатися, що всі ці народи вже мало не 20 років борються проти червоної окупації та економічної експльотації, що Москві не вдалося опанувати цих народів, що Москва безсильна супроти національної ідеї народів і боронить тепер своєї комуністичної імперії тільки брутальним терором і кидавням інсинуацій на переможні національні рухи.

Прометейська Ліга стверджує, що держави, члени Ліги Націй в Женеві і їх уряди, промовчуючи ці події у Совітському Союзі, що є постійним членом Ради Ліги Націй, беруть на себе співвідповідальність за ці всі варварства, зокрема за той терор і насильство, яких комуністична Москва вживає супроти наших народів, та урочисто заявляє, що наші народи не перестануть боротися проти Москви під проводом своїх легальних урядів і національних комітетів аж доки не осягнуть державної незалежности.

До держав протикомуністичного порозуміння Прометейська Ліга звертається з покликом, щоб визнанням легальних Урядів і Національних Комітетів наших народів, як сторін, що воюють з Московським Комінтерном, допомогли їм визволитися з комунісичної вязниці народів, що в ній під високою еґідою Ліги Народів в Женеві мучаться наші народи на стид і ганьбу усього цивілізованого світу.

—o—

З польської преси.

Як хто розуміє „нормалізацію"?

Хоч оце минає вже три роки т. зв. нормалізаційної політики на українсько-польському відтинку, то всеж сам термін „нормалізація" ще й досі неясний. Ще й досі ріжні люди чи навіть групи людей, особливо між поляками, вкладають у цей термін ріжний зміст, не вважаючи на те, що українські політичні чинники й українська преса про це багато разів заявляли і писали. Доказом того, як неоднаково розуміють „нормалізацію" дві заінтересовані в цьому сторони, тобто українські і польські політики, може послужити стаття п. н. „Відгомін з терену" що появилася в головному органі Озону, варшавській „Газеті Польскій" (ч. 818. з 23. березня ц. р.). Ця стаття, що її писав львівський кореспондент цього часопису — це свого роду підсумки „української дискусії" у варшавському парляменті, особливо в сенаті.

„У сенатській дискусії ми дочували акценти, що подекуди нагадували нуту шляхотного голубкового ідеалізму, але з другого боку увага на обєктивну державну рацію казала назагал гостро пильнувати меж, за якими зачаюються вже покуса демагогії і пропаганди негативно зрозумілих націоналізмів.

„Кажемо: назагал. Бо температура настрою та індивідуальність окремих промовців виявляли часами характеристичне відхилення від засадничої постави, якої прикметою є міра, та відслонювали суперечність з правильним „нормалізаційним" укладом взаємин на південно-східних землях. І признаємо відразу „сіне одіо ет студіо", що ці відхилення можна було вичути в промовах сенаторів українців (ясно, хіба могло би бути інакше?! — Ред.), а не поляків, які з очевидною солідарністю вимикали всього, що моглоб бути жиром для негативного польського й українського націоналізму.

„Основною спільною поставою всіх учасників дискусії стала — у висліді дебати — теза про слушність засади нормалізації відносин між обома громадянствами; теза про необхідність не тільки продовжувати, але практикувати та поглиблювати цю засаду в житті. Ствердив це виразно з польської сторони сен. Домашевич і особливо сенатори Заржицький і Дзєдушицький. Анальогічні погляди можна було знайти в низці промов українців, особливо о. Лободича.

„Проста річ, що від цієї засадничої, спільної і позитивної прикмети дискусії, неменш цікаве питання ріжниць, які в окремих промовах виступили у справі метод та засобів, які змагають до правильного та здорового співжиття і співпраці обох народів. Бо в цих ріжницях найкраще виявляються перешкоди в реалізації засади нормалізації".

Якщо мова про формулку нормалізації, то „Газета Польска" пишеться руками й ногами під тим, що сказав сен. Заржицький, тобто: „Як маємо справді співжити з собою, то хіба найкраще реалізувати це при спільному столі, у спільних організаціях.

„Цій єдино організованій програмі — пише „Газета Польска" — стоїть на жаль на перешкоді факт, що — як говорив сен. Заржицький — українці домагаються цілковитої окремішности свого господарського і культурного життя, окремішности, „яка властиво на ділі перероджується в сепаратизм, що виключає якунебудь співпрацю з польським громадянством".

Відповідаючи на промову сен. Заржицького сен. Луцький сказав, що він саме боронить цього сепаратизму, бо боронити його наказує йому політична концепція українців.

„Отож саме в цьому й річ — пише „Газета Польска" — що „політична концепція" утруднює нормалізацію якщо взагалі не робить її фікцією та ілюзією. Бож це ясна та безсумнівна для всіх річ, що ця політична концепція „нормалізації" каже у свому заложенні відгороджувати оба громадянства від себе, ставити їх фронтом проти себе, створювати стан боротьби між ними, словом підсичувати та петрифікувати саме ці негативні націоналізми, які тільки шкід принесли і приносять раз-у-раз обом народам, яких природа засудила на співжиття зі собою

„Якщо політична концепція українців виправдує — згідно з сен. Луцьким — „оборону сепаратизму", то яку ролю визначує він нормалізації, яку він признає? Чуємо відповідь і на це питання: „Співпраця і співдіяння обох народів можливі на шляху інституції публичного права, де всі сходимося". Алеж до цієї співпраці і співдіяння не треба ніякої спеціяльної нормалізації, як вислову глибше зрозумілого співжиття та зближення польського і українського гро-

Клявдія Гаврищак.

З Нюйорку до Маямі.

І. ДО ЦІЛЮЩОЇ КРИНИЦІ МОЛОДОСТИ.

Починав падати сніг та затягав місто мрячним серпанком. Розсвічені хмародери мерехтіли немов окутані шкляною декораційною ватою різдвяні ялинки, а вулицями переливалася святочно зодягнена розбавлена юрба, стрічаючи несамовитими вигуками, співами та свистами Новий Рік. А ми — складали у валізки купелеві костюми та літні одяги раз-у-раз кидаючи зором на розгорнену мапу, що вже від тижнів лежала так на найвиднішому місці кімнати. Зі синьої стяжки, якою ми назначили на ній шлях Ню-Йорк-Маямі — здавалося несло по хаті літнім леготом та шепотом пальм. Наш сусід стояв при отвореному настіж вікні і несамовито дмухав у якийсь галасливий інструмент, годинник вибивав дванацяту опівночі, з усіх сил ревіло радіо, а собака скакала як навіжена акцентуючи голосним гавкотом свою участь у цьому оригінальному концерті. Тої ночі ніхто з нас не міг спати. Новорічні крики - стуки у нашій спокійній у звичайну пору дільниці зганяли сон з очей, а мрії про екзотичну Фльориду та радощі відпочинку, чимов захоплива лектура вкорочували безсонні години.

Перед нами 2.300 км. незнаного шляху через т. зв. Сконфедеровані Стейти Півдня" з історичними традиціями та нахилом до лінчу. Вижаються муринські оселі, лани тютюну, бавовни, роззявлюють пащі крокодилі, вються підтропікальні гади, затарасовують шлях непрохідні багна та праліси. Врешті — країна вічного літа з останками індіян, помаранчевими та грейпфрутовими садами, пальмовими гаями, на яких хвальби та описи туристична пропаґанда зужила вже чимало друкарської фарби. І не без успіху: щорічно в порі від січня до квітня два міліони людей жене усіми засобами модерної комунікації з дошкульної негоди зимових стейтів до пестощів літнього сонця, теплих морських хвиль і можливостей дозвілля після трудів американського будня. Сьогоднішня Фльорида, це щось типово нове під сонцем: ніколи і ніде раніше не записали такого масового туристичного руху з Півночі на Південь, руху „міжклясового" характеру, якщо брати під увагу суспільну приналежність туристів.

Американська Фльорида, це не лише місце люксусових літнищ, наймодерніших готелів, дивоглядних уладжень та інституцій, що мають на меті розсіяти нудьгу власників міліонових фортун — це не лиш забавова атракція, що своєю славою сягає далеко поза береги Атлянтику та кордонів З. Д. А. І це не тільки щасливе гасло туристичної пропаґанди, яка на цьому континенті вміє робити чуда у кожному ділі, якого торкнеться. Коли брати під увагу темпо, в якому народжувалася Фльорида, як на очах мінялася з підтропікального незаселеного степу у квітучу модерну оазу (в післявоєнних роках відвідувало Фльориду 50 тисяч людей річно; тепер за офіційною статистикою 2 міліони, які лишають цій роскішній країні рік-річно дарунок у формі двіста кількадесяти міліонів долярів!). Треба вважати її за типовий антидот сучасного нервового американського життя. Американці прямують сюди немов до легендарної криниці молодости, з якої один ковток води привертає втрачені сили та життєздатність. Навіть у нашому скромному гурті знайомих найшовся один такий, що їхав туди автом майже без зупинки, безсонними ночами, щоб після двох днів відпочинку вернутися до нюйорського заняття. Чиж на нашому старому континенті такого добродія не вважалиб спочутливо за кандидата до дому божевільних?!

Новорічний ранок приніс несподіванку розбавленим нюйорківцям, а нам першу колоду на подорожньому шляху: серед ночі температура захотіла кілька разів змінитися, сніг розтанув, опісля взяв приморозок і вулиці затягнуло верствою леду. Провадити авто страшенно трудно, бо воно заточується на всі сторони, якби замість ґазоліни налив у мотор новорічних коктейлів. Ледви ми встигли переїхати пару миль, а вже стрічаємо розбиті та поперевертані вози, а біля них гуртки по вечірньому вдягнених пасажирів з обличчями, на яких чергується перестрах зі слідами закропленої алькоголем ночі і сонности. Переправа через дорогу-міст Пуласького понад передмістя Нюарку стає майже неможлива — посуваємося зі скорістю черепахи, а хтось несміло підсуває думку, чи не краще вертатися домів замість рискувати цілістю власних кісток та автомобілевої каросерії. (В самому місті Ню Йорку згинуло цього ранку у випадках на ожеледі 26 осіб, а на дальших шосах стокількадесять. Міст Пуласького пів години по нашім переїзді поліція замкнула для вжитку з огляду на небезпеку життя.) Саме в наших вухах ще не перешуміли звуки нюйорського новорічного шалу, мрячне повітря каменем давить серце, фабричні комини сторчать немов сухі стовбурі вимерлого ліса. А перед нами — літо, сонце, спокій і екзотичне „незнане"... Все це не тратить своєї привабливої сили навіть тоді, коли авто немов вперта коняка не хоче рушити вперед, скочуючися по ожеледі, а ми руками збираємо придорожній пісок та підсипуємо під колеса, щоб вистартувати з місця. В реєстрі подорожніх пригод появилися перші рядки...

(Далі буде).

Прометейська Ліга у справі останнього московського процесу.

Прометейська Ліга поневолених Москвою Народів (Азейберджан, Дон, Грузія, Ідель-Урал, Інгрія, Карелія, Комі, Крим, Кубань, Північний Кавказ, Туркестан і Україна) вказуючи на останній процес в Москві проти Бухаріна і товаришів, стверджує:

по перше, що цілий процес виказав повне економічне і моральне банкроцтво Совітського Союзу члена Ради Ліги Націй в Женеві. Весь світ міг переконатися, що серед банди комінтернівських злочинців, що вже двацять років займаються руйнуванням європейської цивілізації, дійшло до кровавих порахунків, які сучасний режим полагоджує методами середневічної варварської Московії;

по друге, що процес цей виказав безсумнівно, що джерелом всіх внутрішніх потрясень в СССР є національна проблема, а саме боротьба поневолених народів проти Москви. Увесь світ міг переконатися, що всі ці народи вже мало не 20 років боряться проти червоної окупації та економічної експльотації, що Москві не вдалося опанувати цих народів, що Москва безсильна супроти національної ідеї народів і боронить тепер своєї комуністичної імперії тільки брутальним терором і киданням інсинуацій на переможні національні рухи.

Прометейська Ліга стверджує, що держави, члени Ліги Націй в Женеві і їх уряди, промовчуючи ці події у Совітському Союзі, що є постійним членом Ради Ліги Націй, беруть на себе співвідповідальність за ці всі варварства, зокрема за той терор і насильство, яких комуністична Москва вживає супроти наших народів, та урочисто заявляє, що наші народи не перестануть боротися проти Москви під проводом своїх легальних урядів і національних комітетів аж доки не осягнуть державної незалежности.

До держав протикомуністичного порозуміння Прометейська Ліга звертається з покликом, щоб визнанням легальних Урядів і Національних Комітетів наших народів, як сторін, що воюють з Московським Комінтерном, допомогли їм визволитися з комуністичної вязниці народів, що в ній під високою еґідою Ліги Народів в Женеві мучаться наші народи на стид і ганьбу усього цивілізованого світу.

—o—

З польської преси.

Як хто розуміє „нормалізацію“?

Хоч оце минає вже три роки т. зв. нормалізаційної політики на українсько-польському відтинку, то всеж сам термін „нормалізація“ ще й досі неясний. Ще й досі ріжні люди чи навіть групи людей, особливо між поляками, вкладають у цей термін ріжний зміст, не вважаючи на те, що українські політичні чинники й українська преса про це багато разів заявляли і писали. Доказом того, як неодинаково розуміють „нормалізацію“ дві зацікавлені в цьому сторони, тобто українські і польські політики, може послужити стаття п. н. „Відгомін з терену“ що появилася в головному органі Озону, варшавській „Газеті Польській“ (ч. 818. з 23. березня ц. р.). Ця стаття, що її писав львівський кореспондент цього часопису — це свого роду підсумки „української дискусії“ у варшавському парляменті, особливо в сенаті,

„У сенатській дискусії ми дочували акценти, що подекуди нагадували нуту шляхотного голубкового ідеалізму, але з другого боку увага на обєктивну державну рацію казала назагал гостро пильнувати меж, за якими зачаюється вже покуса демагогії і пропаганди негативно зрозумілих націоналізмів.

„Кажемо: назагал. Бо температура настрою та індивідуальність окремих промовців виявляли часами характеристичне відхилення від засадничої постави, якої прикметою є міра, та відслонювали суперечність з правильним „нормалізаційним“ укладом взаємин на південно-східних землях. І признаємо відразу „сіне одіо ет студіо“, що ці відхилення можна було вичути в промовах сенаторів українців (ясно, хіба могло би бути інакше?! — Ред.), а не поляків, які з очевидною солідарністю вимінали всього, що моглоб бути жиром для негативного польського й українського націоналізму.

„Основною спільною поставою всіх учасників дискусії стала — у висліді дебати — теза про слушність засади нормалізації відносин між обома громадянствами; теза про необхідність не тільки продовжувати, але практикувати та поглиблювати цю засаду в житті. Ствердив це виразно з польської сторони сен. Домашевич і особливо сенатори Заржицький і Дзедушицький. Аналогічні погляди можна було знайти в низці промов українців, особливо о. Лободича.

„Проста річ, що від цієї засадничої, спільної і позитивної прикмети дискусії, неменш цікаве питання ріжниць, які в окремих промовах виступили у справі метод та засобів, які змагають до правильного та здорового співжиття і співпраці обох народів. Бо в цих ріжницях найкраще виявляються перешкоди в реалізації засади нормалізації“.

Якщо мова про формулу нормалізації, то „Газета Польська“ пишеться руками й ногами під тим, що сказав сен. Заржицький, тобто: „Як маємо справді співжити з собою, то хіба найкраще реалізувати це при спільному столі, у спільних організаціях,

„Цій єдино організованій програмі — пише „Газета Польська“ — стоїть на жаль на перешкоді факт, що — як говорив сен. Заржицький — українці домагаються цілковитої окремішности свого господарського і культурного життя, окремішности, „яка властиво на ділі перероджується в сепаратизм, що виключає якунебудь співпрацю з польським громадянством“.

Відповідаючи на промову сен. Заржицького сен. Луцький сказав, що він саме боронить цього сепаратизму, бо боронити його наказує йому політична концепція українців.

„Отож саме в цьому й річ — пише „Газета Польска“ — що „політична концепція“ утруднює нормалізацію якщо взагалі не робить її фікцією та ілюзією. Бож це ясна та безсумнівна для всіх річ, що ця політична концепція „нормалізації“ каже у свому заложенні відгороджувати оба громадянства від себе, ставити їх фронтом проти себе, створювати стан боротьби між ними, словом підсичувати та петрифікувати саме ці негативні націоналізми, які тільки шкід принесли і приносять раз-у-раз обом народам, яких природа засудила на співжиття зі собою

„Якщо політична концепція українців виправдує — згідно з сен. Луцьким — „оборону сепаратизму“, то яку ролю визначує він нормалізації, яку він признає? Чуємо відповідь і на це питання: „Співпраця і співдіяння обох народів можливі на шляху інституції публичного права, де всі сходимося“. Алеж до цієї співпраці і співдіяння не треба ніякої спеціяльної нормалізації, як вислову глибше зрозумілого співжиття та зближення польського і українського гро-

КЛЯВДІЯ ГАВРИЩАК.

З Нюйорку до Маямі.

...ДО ЦІЛЮЩОЇ КРИНИЦІ МОЛОДОСТИ.

Починав падати сніг та затягав місто ...чним серпанком. Розсвічені хмародери ме... немов окутані шкляною декораційною ...ою різдвяні ялинки, а вулицями перелива... святочно зодягнена розбавлена юрба, ...уючи несамовитими вигуками, співами та ...ами Новий Рік. А ми — складали у валіз... куцелеві костюми та літні одяги раз-у-раз ...ючи зором на розгорнену мапу, що вже ... тижнів лежала так на найвиднішому місці ... Зі синьої стяжки, якою ми назначили ... шлях Ню-Йорк-Маямі — здавалося не... по хаті літнім леготом та шепотом пальм. ... сусід стояв при отвореному настіж вікні ... дмухав у якийсь галасливий ін...умент, годинник вибивав дванацяту опів..., з усіх сил ревіло радіо, а собака скакала ... акцентуючи голосним гавкотом ... участь у цьому оригінальному концерті ... ночі ніхто з нас не міг спати. Новорічні ... - стуки у нашій спокійній у звичайну по... дільниці зганяли сон з очей, а мрії про ... Фльориду та радощі відпочинку, ... захоплива лектура вкорочували безсон... години.

Перед нами 2.300 км. незнаного шляху ... т. зв. Сконфедеровані Стейти Півдня“ ... традиціями та нахилом до лін... ...ваються муринські оселі, лани тютюну, ... розявлюють пащі крокодилі, вються ... гади, затарасовують шлях не... багна та праліси. Врешті — країна ... з останками індіян, помаранчеви... та трейпфрутовими садами, пальмовими га..., за яких хвальби та описи туристична пропаганда зужила вже чимало друкарської фарби. І не без успіху: щорічно в порі від січня до квітня два міліони людей жене усіми засобами модерної комунікації з дошкульної негоди зимових стейтів до пестощів літнього сонця, теплих морських хвиль і можливостей дозвілля після трудів американського будня. Сьогоднішня Фльорида, це щось типово нове під сонцем: ніколи і ніде раніше не записали такого масового туристичного руху з Північчі на Південь, руху „міжклясового“ характеру, якщо брати під увагу суспільну приналежність туристів.

Американська Фльорида, це не лише місце люксусових літнищ, наймодерніших готелів, дивоглядних уладжень та інституцій, що мають на меті розсіяти нудьгу власників міліонових фортун — це не лиш забавова атракція, що своєю славою сягає далеко поза береги Атлянтику та кордонів З. Д. А. І це не тільки щасливе гасло туристичної пропаганди, яка на цьому континенті вміє робити чуда у кожному ділі, якого торкнеться. Коли брати під увагу темпо, в якому народжувалася Фльорида, як на очах мінялася з підтропікального незаселеного степу у квітучу модерну оазу (в післявоєнних роках відвідувало Фльориду 70 тисяч людей річно; тепер за офіційною статистикою 2 міліони, які лишають цій роскішній країні рік-річно дарунок у формі двіста кільнадесяти міліонів долярів!). Треба вважати її за типовий антидот сучасного нервового американського життя. Американці прямують сюди немов до леґендарної криниці молодости, з якої один ковток води привертає втрачені сили та життєздатність. Навіть у нашому скромному гурті знайомих найшовся один такий, що їхав туди автом майже без зупинки, безсонними ночами, щоб після двох днів відпочинку вернутися до нюйорського заняття. Чиж на нашому старому континенті такого добродія не вважалиб спочутливо за кандидата до дому божевільних?!

Новорічний ранок приніс несподіванку розбавленим нюйорківцям, а нам першу колоду на подорожньому шляху: серед ночі температура захотіла кілька разів змінитися, сніг розтанув, опісля взяв приморозок і вулиці затягнуло верствою леду. Провадити авто страшенно трудно, бо воно заточується на всі сторони, якби замість ґазоліни налив у мотор новорічних коктейлів. Ледви ми встигли переїхати пару миль, а вже стрічаємо розбиті та поперевертані вози, а біля них гуртки по вечірньому вдягнених пасажирів з обличчями, на яких чергується перестрах зі слідами закропленої алькоголем ночі і сонности. Переправа через дорогу-міст Пуласького понад передмістя Нюарку стає майже неможлива — посуваємося зі скорістю черепахи, а хтось несміло підсуває думку, чи не краще вертатися домів замість рискувати цілістю власних кісток та автомобілевої каросерії. (В самому місті Ню Йорку згинуло цього ранку у випадках на ожеледі 20 осіб, а на дальших шосах стокількадесять. Міст Пуласького пів години по нашім переїзді поліція замкнула для вжитку з огляду на небезпеку життя.) Саме в наших вухах ще не перешуміли звуки нюйорського новорічного шалу, мрячне повітря каменем давить серце, фабричні комини сторчать немов сухі стовбурі вимерлого ліса. А перед нами — літо, сонце, спокій і екзотичне „незнане“... Все це не тратить своєї привабливої сили навіть тоді, коли авто немов вперта коняка не хоче рушити вперед, скочуючися по ожеледі, а ми руками збираємо придорожній пісок та підсипуємо під колеса, щоб виcтартувати з місця. В реєстрі подорожніх пригод появилися перші оцінки..

(Далі буде.)

мадянства, бо співдіяння та співпраця в інституціях публичного права виходить власне з самого права, що в Польщі обовязує".

Ось де закопана собака. Ми знаємо, як виглядає „співдіяння та співпраця в інституціях публичного права" і тому ті українські політики, що говорять про нормалізацийну політику у правильному її розумінні, мають на увазі саме таку нормалізацію відносин, що з одного боку заповнила би українським громадянам нарівні з польськими користуватися усім тим, що „випливає з самого права, яке обовязує в Польщі" і з другого боку дала українському народові у Польщі, як кожному іншому народові у Польщі й у світі жити повним національним життям. І в цьому саме заковика. Бо

„сен. Луцький чисто і виключно формально розуміє нормалізацію, вкладає в неї тільки формальний зміст — пише „Газета Польска" — підчас коли польські сенатори раді би бачити в нормалізації живий зміст, органічно вязати з собою оба громадянства у співпраці та співдіянні. Ми не хочемо, щоб господарське суспільне і т. д. життя організувати постійно на підставі політичних критеріїв, етнічної приналежности, щоб напр., як хоче сен. Павликовський, хліборобство у Польщі було „українське" і „польське" (отже в консеквенції також „німецьке", „білоруське" чи „жидівське"), бо тоді, як правильно відповіли в сенаті з польської сторони така окремішність стає „боєвою мобілізацією", „інструментом боротьби, не співдіяння"

І після того „Газета Польска" за сен. Лєхницьким пише про „подвурково-льокальне наставлене" українців до „генеральної лінії", тобто до історичного шляху великих, спільних призначень обох народів. Українці нібито розмінюють ці великі „завдання" на „дрібну" монету малих сутичок та льокальних конфліктів". Справді! Нерозумні українці, що не розуміють „дрогі історичней вельких вспульних пшезначень дзейових", „льокальними конфліктами", тобто боротьбою за своє незалежне національне життя, розмінюють на дрібну монету „вельке загаднене" „спільного стола і спільних організацій", про які говорив сен. Заржицький. Чи не є це відхилення від „правідлового нормалізацийнего укладу стосункуф на землях полудньово-всходніх"? І хіба можна так розуміти „нормалізацію"?

Інтерпеляції українських послів у соймі.

1. Інтерпеляція пос. **Дмитра Великановича**, внесена 15-го березня 1938 р. до голови ради міністрів і міністра скарбу у справі емеритальної забезпеки функціонарів б. заборських держав, яких не прийняли до державної польської служби.

2. Інтерпеляція посла **Дмитра Великановича**, внесена 15-го березня 1938 р. до голови ради міністрів і міністра внутрішніх справ у справі виборів солтисів в турчанському повіті львівського воєвідства.

3. Інтерпеляція посла **д-ра Степана Барана**, внесена 15-го березня 1938 р. до міністра внутрішніх справ у справі зліквідування предсідника виборчого збірання Петра Урбанського при виборах солтиса у громаді Ольшаниця, волости Дубляни, повіт Самбір, львівського воєвідства 28-го січня 1938 р.

4. Інтерпеляція посла **д-ра Степана Барана**, внесена 15-го березня 1938 р. до міністра внутрішніх справ і до міністра справедливости у справі арешту, який повітовий староста в Луцьку наложив дня 11-го лютого 1938 р. № 0.8/38 на календар „Криниця" на 1938 рік, річник IV, виданий легально у Львові у вересні 1937 р. накладом Видавничої Спілки „Діло" у Львові. Рішок 10, який затвердив на внесок прокуратора своїм арт. 28. і 29. декрету про тимчасові пресові приписи з дня 7-го лютого 1919 р. (Дн. З. Ч. 14. з 1919 р. поз. 186) своєю постановою Окружний Суд в Луцьку з дня 15-го лютого 1938 р. ч. Пр. 5/38.

5. Інтерпеляція посла **Зиновія Пеленського** до міністра хліборобства і земельних реформ з дня 18. III. 1938 (у справі перешкод, які мешканцям громади Луг, повіт Надвірна, станиславівського воєвідства, робить Надлісництво з Делятина) у користуванні громадським пасовиськом.

Становище мадярського уряду до аншлюсу.

Мадярський міністр закордонних справ Канія виголосив на засіданні комісії закорд. справ обох законодатних палат експозе про актуальні питання з його ресорту.

До аншлюсу мусіло дійти скоріше чи пізніше, від коли переможці зі світової війни не мають мілітарної переваги, а Італія перестала привязувати значіння до незалежности Австрії. З Німеччиною, яка стала сусідом Мадярщини, цю останню лучать приязні взаємини; між ними нема політичних розбіжностей, зате в багатьох справах їхні інтереси зовсім подібні. На думку Берліна німецько-мадярський кордон мусить бути непорушний.

Дальше мін. Канія згадав про відношення Мадярщини до Італії та Польщі і про змагання до наладнання добрих взаємин з Малою Антантою.

Про загальне міжнароднє положення висловився він оптимістично.

З сенату.

СКАСУВАЛИ СУДИ ПРИСЯГЛИХ.

Одною зі справ, над якими радив сенат на свому засіданні в середу, 23. березня ц. р., був урядовий проєкт про скасування судів присяглих. Минулого року цей проєкт відкинув був сойм і сенат. Справу реферував сен. Петражицький, після нього промовляв мін. справедливости Грабовський, який обіцяв, що незабаром уряд предложить соймові проєкт закону, який покличе спільний чинник до участи у вимірі справедливости, що торкається карного судівництва.

Дискусія над цією справою тривала майже три години. За втриманням судів присяглих промовляли: сен. Стахевич, сен. Патек та сен. Горбачевський. **Сен. Горбачевський** сказав, що якби розписати плебісцит за судами присяглих, то населення висказалосьб за ними. Суттєвим джерелом атак на суди присяглих є тенденції усунути суспільний чинник зі всіх відтинків збірного життя аж до парляменту включно.

За скасуванням судів присяглих крім референта сен. Петражицького промовляли: сен. Сшке і Перліковський. Після дискусії сенат прийняв урядовий проєкт у такій формі, в якій його уряд вніс. Відкинули навіть поправку самого референта, щоб справи започатковані перед судами присяглих, заки увійде новий закон, розглядали на підставі давних приписів.

ЕКСПОЗЕ МІНІСТРА БЕКА.

На цьому самому засіданні сенату міністр закордонних справ Бек виголосив експозе про недавній польсько-литовський конфлікт у відповіді на зголошену в сенаті інтерпеляцію у цій справі. У цьому експозе мін. Бек заявив, між іншим, що Польща „не є ворожо наставлена супроти Литви" і якщо Литва захоче уложити сусідські взаємини з Польщею на підставі взаємної доброзичливости, то Польща прийме це з задоволенням.

ЖИДІВСЬКА ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ.

Жидівський сенатор Трокенгайм вніс на цьому засіданні інтерпеляцію у справі численних випадків побиття жидів під касами ПКО та іншими, як вони в суботу, 19. ц. м. стояли у черзі, маючи намір вибрати свої ощадности. Сен. Трокенгайм твердить у своїй інтерпеляції, що не тільки жиди йшли тоді вибирати гроші, а всеж спеціяльні боївки витягали з черги тільки жидів і били їх. Між іншими побили тоді на вулиці і жидівського сенатора Шора, який йшов інтервеніювати у справі протижидівських ексцесів. Того дня повибивали також в деяких жидівських крамницях у Варшаві шиби у виставових вікнах та подекуди навіть розграбили товар. Боївкарі побили також сенаторку Мацеішину.

Присилайте передплату!

НОВИНКИ.

— **Повідомляємо** загал читачів, що читальня часописів і журналів з вул. Сикстуської 19. перенесена на пл. Марійську 4. (Готель Європейський). Читальня чинна від год. 9-ої зранку
658 1—2

— **Читальня „Просвіти" в Замарстинові** уладжує в неділю 27. III. ц. р. **Шевченківський Концерт** при ласкавій співучасти Вп. Германа Лисегіна знаного рецитатора. Початок год. 18.30.

— **„Шевченків культ жінки у світлі психоаналізи"** — це тема реферату, що його виголосить проф. Павло Зайцов на прохання Головного Виділу „Союзу Українок" у понеділок 28. ц. м. в год. 19. вечором у малиновій салі РСУК при вул. Техніцькій ч. 1. Виклад буде ілюстрований мистецькими рецитаціями п. Ірини Гургули, п. Лесі Кривіцької та учениців II школи. **Головний Виділ і львівська філія „С. У."** запрошує членів „Союзу Українок" та впроваджених ними гостей на цей реферат.

— **Студентські реколєкції** у Львові відбулися в днях 13—20 ц. м. в церкві св. Духа. Прегарні духовні проповіди виголошував щоденно о. д-р Гавриїл Костельник при виповненій церкві. В неділю 20. ц. м. підчас архієрейської Служби Божої, яку відправив Преосв. Никита Будка в асисті о. д-ра Г. Костельника та о. ректора Ів. Малиновського велике число студентства приступило до св. Причастія. Єпископ Будка виголосив батьківську проповідь до численно зібраної академічної молоді.

— **У Львові — Потоцького 58.** Галянтерійні та паперові речі (панчішки, скарпетки, вуж, комірці. D. M. C., — зшитки, пріма-апріліс листівки та інше) поручає: **Ліда Мецінська.**

— **Загальні Збори** Т-ва „Міщанське Братство" відбудуться в неділю 27. ц. м. у великій салі Т-ва „Зоря" при вул. Вірменській ч. 25. Початок в год. 10-ій передполуднем. — В тій самій годині відбудуться в неділю 27. ц. м. загальні збори Т-ва абсольвентів торговельної школи при вул. Курковій ч. 14, II. пов. (Кудрицька Гімназія).

— **Нові мінеральні джерела** відкрили на просторі волости Милик, над берегами Попраду недалеко Мушини і в місцевости Гута Степань на Волині. Простори, на яких відкрили нові лічничі джерела, підлягають спеціяльній охороні.

— **Пошесть прищиці поширюється** швидко в цілій Польщі і дотепер занотовано 102 вогнища цієї пошести. Поодинокі вогнища цієї заразливої пошести ліквідує влада вимордуванням усіх господарських звірят (худоби, псів, котів, птиці) в дотичній місцевости. Дотепер зліквідовано прищицю таким радикальним способом у 15-ох місцевостях і в одній місцевости пошесть самочинно минула. Залишилося ще 86 вогнищ цієї заразливої недуги, а саме: в келецькім воєвідстві — 1, у краківськім — 1, в лодзькім — 18, в познанськім — 18, у шлеськім — 17 та у варшавськім — 1.

— **Сухе і гаряче літо** заповідають селяни, бо по кількох теплих днях весни температура підскочила вже до 25°. Весняні роботи на полі в повному ході.

— **До Берези Картуської** вислала адміністраційна влада 12 осіб, а саме: Гальперна Хаїма, Фродзіста Абрама, Кіршблюма Мойсея, Байцмана Мошка, Екштайна Ісака, Брика Ізраїля, Гліксона Абрама, Майорка Германа, Розенбавма Генриха, Длугокенцького Станіслава, Стефана Дегорського і Ношевського Вацлава. Їх вислали до Берези за ширення переполоху, що дійде до обмежень на кредитовому ринку і тому не слід містити капіталів в цінних паперах. Ця акція — каже офіційний комунікат — була лише спекуляційним маневром, щоб довести до обнижки цінних паперів і наразити на втрати дрібних щадників, які відпродувалиб по некориснім курсі свої вартісні папери.

— **Львівська хроніка.** До арешту попровадили вуличний музика 25-літній Й. Гродонь, ...ській викликав збіговище при вул. Личаківській у середу по 10-ій год. вечором. Гродонь не тільки побив до крови Ю. Пастернак, але кинувся теж на поліцая, який вирвав нещасливу жінку з його рук. На поміч ... другий поліцай ... ному поліцаєві поспішив ... авантурника при вул. ...ба вони зловили ... куди Гродонь хотів утекти. — При вул. Торовій ч. 11 помер нагло на удар серця ... літній Людвик Гжесик підчас праці коло своєї хати. — Дня 17. ц. м. втік з хати свого ... 16-літній учень ... при вул. Арцішевського ... Тадей Обушинський зі своїм товаришем ... нардом Дятчуком і дотепер не вернули. До поліції зголосилася теж Марія Глазка і ... донила, що в середу втік її 14-літній син ...

мадянства, бо співдіяння та співпраця в інституціях публичного права виходить власне з самого права, що в Польщі обовязує".

Ось де закопана собака. Ми знаємо, як виглядає „співдіяння та співпраця в інституціях публичного права" і тому ті українські політики, що говорять про нормалізаційну політику у правильному її розумінні, мають на увазі саме таку нормалізацію відносин, що з одного боку запевнила би українським громадянам нарівні з польськими користуватися усім тим, що „випливає з самого права, яке обовязує в Польщі" і з другого боку дала українському народові у Польщі, як кожному іншому народові у Польщі й у світі жити повним національним життям. І в цьому саме заковика. Бо

„сен. Луцький чисто і виключно формально розуміє нормалізацію, вкладає в неї тільки формальний зміст — пише „Газета Польска" — підчас коли польські сенатори раді би бачити в нормалізації живий зміст, органічно вязати з собою оба громадянства у співпраці та співдіянні. Ми не хочемо, щоб господарське суспільне і т. д. життя організувати постійно на підставі політичних критеріїв, етнічної приналежности, щоб напр., як хоче сен. Павликовський, хліборобство у Польщі було „українське" і „польське" (отже в консеквенції також „німецьке", „білоруське" чи „жидівське"), бо тоді, як правильно відповіли в сенаті з польської сторони така окремішність стає „боєвою мобілізацією", „інструментом боротьби, не співдіяння"

І після того „Газета Польска" за сен. Лехніцьким пише про „подвурково-льокальне наставлене" українців до „генеральної лінії", тобто до історичного шляху великих, спільних призначень обох народів. Українці нібито розмінюють ці великі „завдання" на „дрібну" монету малих сутичок та льокальних конфліктів". Справді! Нерозумні українці, що не розуміють „дрогі історичней вєлькіх вспульних пшезначень двєйових", „льокальними конфліктами", тобто боротьбою за своє незалежне національне життя, розмінюють на дрібну монету „вєльке загаднене" „спільного стола і спільних організацій", про які говорив сен. Заржицький. Чи не є це відхилення від „правідлового нормалізацийнего укладу стосункуф на земях полудньово-всходніх"? І хіба можна так розуміти „нормалізацію"?

Інтерпеляції українських послів у соймі.

1. Інтерпеляція пос. **Дмитра Великановича**, внесена 15-го березня 1938 р. до голови ради міністрів і міністра скарбу у справі емеритальної забезпеки функціонарів 6. займанських держав, яких не приняли до державної польської служби.

2. Інтерпеляція посла **Дмитра Великановича**, внесена 15-го березня 1938 р. до голови ради міністрів і міністра внутрішніх справ у справі виборів солтисів в турчанському повіті львівського воєвідства.

3. Інтерпеляція посла **д-ра Степана Барана**, внесена 15-го березня 1938 р. до міністра внутрішніх справ у справі зловживань предсідника виборчого зібрання Леона Урбанського при виборах солтиса у громаді Олексиця, волости Дублянк, повіт Самбір, львівського воєвідства 28-го січня 1938 р.

4. Інтерпеляція посла **д-ра Степана Барана**, внесена 15-го березня 1938 р. до міністра внутрішніх справ і до міністра справедливости у справі арешту, який повітовий староста в Луцьку наложив дня 11-го лютого 1938 р. № 0.8/38 на календар „Криниця" на 1938 рік, річник IV. виданий легально у Львові у вересні 1937 р. накладом Видавничої Спілки „Діло" у Львові. Рішок 10, який затвердив на внесок прокуратора своєю арт. 28. і 29. декрету про тимчасові пресові права з дня 7-го лютого 1919 р. (Дн. З. Ч. 14. з 1919 р. поз. 186) своєю постановою Окружний Суд в Луцьку з дня 15-го лютого 1938 р. ч. Пр. 5/38.

5. Інтерпеляція посла **Зиновія Пеленського** до міністра хліборобства земельних реформ з дня 18. III. 1938 (у справі перешкод, які мешканцям громади Луг, повіт Надвірна, станиславівського воєвідства, робить Надлісництво в Делятині) у користуванні громадським пасовиськом

Становище мадярського уряду до аншлюсу.

Мадярський міністр закордонних справ Канія виголосив на засіданні комісії закорд. справ обох законодатних палат експозе про актуальні питання з його ресорту.

До аншлюсу мусіло дійти скоріше чи пізніше, від коли переможці зі світової війни не мають мілітарної переваги, а Італія перестала привязувати значіння до незалежности Австрії. З Німеччиною, яка стала сусідом Мадярщини, цю останню лучать приязні взаємини; між ними нема політичних розбіжностей, зате в багатьох справах їхні інтереси зовсім подібні. На думку Берліна німецько-мадярський кордон мусить бути непорушний.

Дальше мін. Канія згадав про відношення Мадярщини до Італії та Польщі і про змагання до наладнання добрих взаємин з Малою Антантою.

Про загальне міжнародне положення висловився він оптимістично.

З сенату.

СКАСУВАЛИ СУДИ ПРИСЯГЛИХ.

Одною зі справ, над якими радив сенат на свому засіданні, в середу, 23. березня ц. р., був урядовий проект про скасування судів присяглих. Минулого року цей проект відкинув був сойм і сенат. Справу реферував сен. Петражицький, після нього промовляв мін. справедливости Грабовський, який обіцяв, що незабаром уряд предложить соймові проект закону, який покличе спільний чинник до участи у вимірі справедливости, що торкається карного судівництва.

Дискусія над цією справою тривала майже три години. За втриманням судів присяглих промовляли: сен. Станевич, сен. Патек та сен. Горбачевський. **Сен. Горбачевський** сказав, що якби розписати плебісцит за судами присяглих, то населення висказалосяб за ними. Суттєвим джерелом атак на суди присяглих є тенденції усунути суспільний чинник зі всіх відтинків збірного життя аж до парляменту включно.

За скасуванням судів присяглих крім референта сен. Петражицького промовляли: сен. Єшке і Перликовський. Після дискусії сенат приняв урядовий проект у такій формі, в якій його уряд вніс. Відкинули навіть поправку самого референта, щоб справи започатковані перед судами присяглих, заки увійде новий закон, розглядали на підставі давних приписів.

ЕКСПОЗЕ МІНІСТРА БЕКА.

На цьому самому засіданні сенату міністр закордонних справ Бек виголосив експозе про недавній польсько-литовський конфлікт у відповіді на зголошену в сенаті інтерпеляцію у цій справі. У цьому експозе мін. Бек заявив, між іншим, що Польща „не є ворожо наставлена супроти Литви" і якщо Литва захоче уложити сусідські взаємини з Польщею на підставі взаємної доброзичливости, то Польща прийме це з задоволенням.

ЖИДІВСЬКА ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ.

Жидівський сенатор Трокенгайм вніс на цьому засіданні інтерпеляцію у справі численних випадків побиття жидів під касами ПКО та іншими, як вони в суботу, 19. ц. м. стояли у черзі, маючи намір вибрати свої ощадности. Сен. Трокенгайм твердить у своїй інтерпеляції, що не тільки жиди йшли тоді вибирати гроші, а всеж спеціальні боївки витягали з черги тільки жидів і били їх. Між іншими побили тоді на вулиці і жидівського сенатора Шора, який ішов інтервеніювати у справі протижидівських ексцесів. Того дня повибивали також в деяких жидівських крамницях у Варшаві шиби у виставових вікнах та подекуди навіть розграбили товар. Боївкарі побили також сенаторку Мацєшину.

Присилайте передплату!

НОВИНКИ.

— **Повідомляємо** загал читачів, що читальня часописів і журналів з вул. Сикстуської 19. перенесена на пл. Марійську 4. (Готель Европейський). Читальня чинна від год. 9-ої зранку

658 1—2

— **Читальня „Просвіти" в Замарстинові** уладжує в неділю 27. III. ц. р. **Шевченківський Концерт** при ласкавій співучасти Вп. Германа Льогина знаного рецитатора. Початок год. 18.30.

— **„Шевченків культ жінки у світлі психоаналізи"** — це тема реферату, що його виголосить проф. Павло Зайцев на прохання Головного Виділу „Союзу Українок" у понеділок 28. ц. м. в год. 19. вечором у малиновій салі РСУК при вул. Техніцькій ч. 1. Виклад буде ілюстрований мистецькими рецитаціями п. Ірини Гургули, п. Лесі Кривіцької та учеників її школи. **Головний Виділ і львівська філія „С. У."** запрошує членів „Союзу Українок" та впроваджених ними гостей на цей реферат.

— **Студентські реколекції** у Львові відбулися в днях 13—20 ц. м. в церкві св. Духа. Прегарні духовні проповіди виголошував щоденно о. д-р Гавриїл Костельник при виповненій церкві. В неділю 20. ц. м. підчас архієрейської Служби Божої, яку відправив Преосв. Никита Будка в асисті о. д-ра Г. Костельника та о. ректора Ол. Малиновського велике число студентства приступило до св. Причастія. Єпископ Будка виголосив батьківську проповідь до численно зібраної академічної молоді.

— **У Львові — Потоцького 58.** Галянтерійні та паперові речі (панчішки, скарпитки муж. комірці, D. M. C., — зшитки, пріма-апріліві листівки та інше) поручає: **Ліда Менцінська.**

— **Загальні Збори** Т-ва „Міщанське Братство" відбудуться в неділю 27. ц. м. у великій салі Т-ва „Зоря" при вул. Вірменській ч. 25. Початок в год. 10-ій передполуднем. — В цій самій годині відбудуться в неділю 27. ц. м. загальні збори Т-ва абсольвентів торговельної школи при вул. Курковій ч. 14, II. пов. (Куценька Гімназія).

— **Нові мінеральні джерела** відкрили на просторі волости Милик, над берегами Попраду недалеко Мушини і в місцевости Гута Степань на Волині. Простори, на яких відкрили нові лічничі джерела, підлягають спеціяльній охороні.

— **Пошесть прищиці поширюється** швидко в цілій Польщі і дотепер занотовано 102 вогнища цієї пошести. Поодинокі вогнища цієї заразливої пошести ліквідує влада вимордуванням усіх господарських звірят (худоби, псів, котів, птиці) в дотичній місцевости. Дотепер зліквідовано прищицю таким радикальним способом у 15-ох місцевостях і в одній місцевости пошесть самочинно минула, залишилося ще 86 вогнищ цієї заразливої недуги, а саме: в келецькім воєвідстві — 1, у краківськім — 1, в лодзькім — 18, в познанськім — 18, у шлеськім — 17 та у варшавськім — 1.

— **Сухе і гаряче літо** заповідають селяни, бо по кількох теплих днях весни температура підскочила вже до 25°. Весняні роботи на полі в повному ході.

— **До Берези Картуської** вислала адміністраційна влада 12 осіб, а саме: Гальперна Хаїма, Фродзінста Абрама, Кіршблюма Мойсея, Байцмана Мошка, Екштайна Ісака, Бравда Ізраїля, Гліксона Абрама, Майорка Германа, Тененбавма Генриха, Длугокенцького Станислава, Стефана Деґорського і Ношевського Вацлава. Їх вислали до Берези за ширення переполоху, що дійде до обмежень на кредитовому ринку і тому не слід містити капіталів в цінних паперах. Ця акція — каже офіційний комунікат — була лише спекуляційним маневром, щоб довести до обнижки цінних паперів і наразити на втрати дрібних щадників, які по некориснім курсі всі свої відпродувалиб вартісні папери.

— **Львівська хроніка.** До арешту помандрував вуличний музика 25-літній Я. Гродонь, який викликав збіговище при вул. Личаківській у середу по 10-ій год. вечором. Гродонь не тільки побив до крови Ю. Пестрака, але кинувся теж на поліцая, який вирвав нещасливу жінку з його рук. На поміч нападеному поліцаєві поспішив другий поліцай. Обидва вони зловили авантурника при вул. Личаківській, куди Гродонь хотів утекти. — При вул. Торовій ч. 11 помер нагло на удар серця 77-літній Людвик Гжесяк підчас праці коло своєї хати. — Дня 17. ц. м. втік з хати своїх батьків при вул. Арцішевського 16-літній ученик Тадей Обушинський зі своїм товаришем Ришардом Дятчуком і дотепер не вернули. До поліції зголосилася теж Марія Гадзка і донесла, що в середу втік її 14-літній син Бо

дан і дотепер не вернувся. — 21-літній кравець Самуель Герман напився йодини, намагаючись покінчити з життям. — Невідомі люди важко побили 26-літнього Йосипа Осуляка, що переходив вечором через Єзуїтський Город. — За решітку попали Б. Матвіїв, М. Коцюк, Ф. Хрост і Й. Романчук, що на вулиці Щепановського напали на С. Влочка і зрабували йому штани.

— **Краєва хроніка.** У Вільшаниці, пов. Золочів, згоріли будинки Миколи Борівця та його сусіда. Шкода сягає 7.000 зол. — У Росільній пов. Надвірна згорів будинок Курца і Кайтля разом із крамницею Пінкаса Кнайтля. Шкода сягає 2 і пів тисячі зол. Здогадуються, що вогонь підложили. — До державної городничої школи в Заліщиках вломилися злодії, які розпороли вогнестрвалу касу і вкрали з неї 1.007 зол. — Рибалки зі Семаковець, пов. Городенка зловили у Дністрі сома, довгого на 2 метри, що важить 32 кільограми. Він дуже сильний; коли пручаючись, ударив хвостом по човні, мало що його не затопив. — У Микитинці Новім, пов. Ярослав О. Маслин убив підчас суперечки М. Горушка.

— **За „наїзд" на Вишонки Косьцельне** у високомазовецькім повіті почалася розправа перед окружним судом у Ломжі проти 24-ох народовців (ендеків). Головний підсудний землевласник Ст. Скшешевський, який зорганізував напад на жидів у Вишонках К. 16. жовтня м. р., утік і за ним розіслали стежні листи. Поліція заздалегідь довідалася, що ендеки підготовляють погром жидів у Вишонках на 16-го жовтня і тому зібрала більші свої сили. Підчас нападу дійшло між поліцією та напасниками до бійки і тоді згинув А. Чайковський. По нападі поліція зорганізувала облаву й арештувала багатьох ендеків. 24-ох зпоміж арештованих відповідає тепер перед судом за заворушення зі ст. 163 к. к.

— **Урядовець поліції провідником ватаги обманців.** Перед окружним судом у Соснівці почалася сензаційна розправа проти ватаги обманців, які обманювали ріжні фірми на Шлеську й у Кракові, від яких купували цінні предмети на сплати з тим, що платили лише першу рату. Провідником обманців був урядовець поліції в Соснівці Владислав Калюжа, який всі гроші видавав на гулянки. По здемаскуванні афери Калюжа вдавав божевільного, але це йому нічого не помогло, бо лікарі признали його відповідальним за свої вчинки. Тоді Калюжа признався до свого подвійного життя — урядовця поліції та провідника ватаги обманців.

— **Литовський щоденник „Надія"** появиться на днях у Вильні. Городське старосто згодилося на прохання литовців, замешкалих у Вильні, на видавання литовського щоденника.

— **Припинення діяльности „дослідників св. Письма".** В Лодзі при вул. Роговській ч. 24 був центр секти дослідників св. Письма. Крім кому молитви дослідники мали там світлицю, бібліотеку і друкарню, в якій друкували ріжні брошури. Городський староста доручив опечатати домівку секти дослідників св. Письма та припинити цій організації свою діяльність за її протицерковну акцію. Таким чином дослідники св. Письма мусять припинити свою діяльність у цілій Польщі, якщо не хочуть відповідати перед судом і стягати на себе кари.

— **Заповіт у комині.** При перебудові будинку землевласника в Нагужині, вижиського повіту, найшли в комині бляшанку, в якій був заповіт з 1801. року тодішнього землевласника Ігнатія Лявінського, який записав увесь свій маєток своїй доньці Гелені. Зовсім видідичив свого сина Стефана за те, що він одружився без згоди батька з бідною дівчиною. По смерти І. Лявінського заповіт десь пропав і спадщину по нім обняв його син Стефан. Сестра його Гелена не могла погодитися зі своєю братовою і виїхала до Франції, де померла у великій нужді. Щойно по 137-ох роках відкрили припадком заповіт у комині, де його сховав мабуть Стефан Лявінський.

— **Понад 7 міліярдів папіросок** викурили минулого року в цілій Польщі. Зі статистичних даних виходить, що в 1936. р. викурили 6.219 міл. папіросок, у 1937. р. вже 7.302 міл. папіросок. З того на центральні воєвідства припадає 3.187 міл. папіросок, на східні 487 мільйонів, на західні 1.940 міл. і на східні 1.688 мільйонів. Останок з димом пропали сотки мільйонів золотих тоді, як десятки тисяч безробітних примирають із голоду і не можуть ніяк найти праці.

— **Згоріло до тла село Нижна Весь на Словаччині** і понад 80 родин опинилося без даху над головою. Ратункова акція виявилася безуспішною, бо у криницях нестало води, а ріка віддалена далеко від села. До того вітер переносив вогонь дуже швидко від хати до хати. Кількадесять осіб попарених, одна дитина згоріла. Шкода сягає приблизно 3 міл. корон.

— **Згорів літак,** який курсував на шляху Касабланка — Тулюза. Мешканці місцевости Канігу у східніх Піринеях бачили, що літак почав горіти і впав на землю. Ратункова експедиція вирушила зі сходом сонця у Піринеї на розшуки літака.

— **Страшний буревій** лютував у Бенгалі над місцевістю Гавталя і знищив усі будинки. Кількадесять осіб згинуло, кількасот ранених.

— **Марки з портретами президентів.** Департамент пошти Злучених Держав приступає до видавання цілої серії нових поштових марок з портретами всіх президентів від Вашингтона до Куліджа. На марках не буде лише портрета б. президента Гувера і теперішнього президента Рузвельта, бо закон не дозволяє поміщувати на почтових марках портретів живих людей. До згаданої серії марок із президентами додадуть марки з портретами Венямина Франкліна і Мері Вашингтон. Марок з водопадом Ніяґари і статуєю Свободи не будуть вже більше друкувати.

— **Ріжні вістки.** В Ірані докінчують трансіранську залізницю від Каспійського Моря до Перського заливу. До вжитку віддали вже залізницю на відтинку Тегеран—Кум. — Паризький щоденник „Еко де Парі" перестає виходити в цю суботу з причини фінансових клопотів. „Еко де Парі" виходить від 54-ох років. — Майно покійного італійського вченого Марконія в Англії оцінюють на 48.529 фунтів штерлінгів. До смерти буде цим майном користуватися вдова Марконія Марта Христина, опісля донька Марконія — Електра. — Статистика виказує, що число подруж в Англії зменшилося минулого року на 4.350, а смертність зросла на 26.746.

— **Від 50 літ** признали ОДОЛЬ в цілім світі. Лискучо-білі зуби лучать в собі здоровля і красу. В педантично чистих зубах не можуть осісти мікроби, які нищать зуби. Хто сумлінно плекає уста і зуби, втримує їх чисто і здорово. Плекайте уста і зуби ОДОЛЕМ.

— **Запір.** Задомлення начальних лікарів в лічницях недуг шлунка і кишок стверджують, що вживаючи природної гіркої води „ФРАНЦІШКА ЙОСИФА" осягаємо знамениті висліди.

—o—

З кіна.

КІНО КАСІНО: „ПІРАТИ"

Фільма на підставі якоїсь американської повісти, що змальовує боротьбу американців проти Англії, в обороні Нового Орлеану. В тому часі воював із стейтом Люізіяни один із найсміливіших піратів Ляфіт, на якого голову губернатор стейту наложив високу кару. Ляфіт мав зорганізовану ватагу всяких заволок і злочинців, між якими були люди дуже сміливі. При наступі англійської фльоти англійці пробували підкупити Ляфіта, але він в останній хвилині із патріотизму відмовився наступати на американський уряд, з яким досі сам воював. Фільма змальовує духову еволюцію пірата, в якому прокинулися патріотизм і потреба чесного життя. До воєнних картин додана любовна історія Ляфіта з ідилічними епізодами: як у ньому закохалась бідна голяндська дівчина, що попала на піратський корабель. Ролю Ляфіта грає з розмахом Фредерік Марч, ролю голяндки Франціска Гаьл, що вивчила вже в Голівуді по англійськи і грає покищо не у „своїх" ролях.

—o—

Зі судової салі.

ЕПІЛЬОГ НАПАДУ НА ПОЧТУ У ФІРЛЕЄВІ.

Бережанський окружний суд видав проти 7-ох підсудних обвинувачених у приналежности до ОУН, напад на почтову агенцію у Фірлеєві, намагане вбивство поліцая і ін. На основі вердикту присяжних суддів засуджено **Гриньк**а **Козака й Івана Юзвина на досмертну вязницю, Гарасима Дубаса — на 15 літ, Олексу Дубаса на 13 літ, Івана Крупку на 8 літ.**

Братів Шкорудів та Михайла Онущака увільнено.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Юліян Тарнович: **ІСТОРИЧНІ ПАМЯТКИ В ЗАХІДНІХ КАРПАТАХ** і географічний словник місцевостей на Лемківщині, з ілюстраціями. Бібліотека Лемківщини, ч. 4. Накладом Видавництва „Наш Лемко". Львів 1938. Стор. 119, 8°.

Інж. Василь Баричко: **ПРАКТИЧНИЙ ПОРАДНИК.** Бібл. „Рідне Слово", ч. 11-12. Накл. Івана Тиктора. — Львів 1938. Стор. 63, 16°.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Рік XI. Ч. 6. Березень, 1938. Львів. Зміст: Богдан Вітовий: Аж він прийшов. — Василь Щурат: В соті роковини початків творчости Т. Шевченка. — Борис Кудрик: Поезія Шевченка в музиці. — ек.: Населення Сагари. — Володимир Дорошенко: Память Наталя Вахнянина. — Яп.: Вовчі ловы. — Гг.: Яким чином дістався до Европи папір. — Василь Верниволя: Два заслужені українські діячі на Буковині. — М. Рудницький: Льорд Байрон. — З Байронових поем. — Евген Малик: Сонце для прикрас людини. — Ю. К-ш: Як пізнавати катоди? — М. Е. Довжерський: Юнісей Австралії. — П. Франко: Сучасні пластичні маси. — ек.: Нафта в Абісинії. — Михайло Сонevницький: Як народжувалася пшува. — вв.: Літературні нагороди „Українського Католицького Союзу". — Гр. Бобин: Підбій. — ек.: Молоко тримайте в темному. — ек.: Позвіднігувові лети в 1937 р. — Антін Лотоцький: Індійська Венеція. — Франц Коковський: Бузьки. — Василь Пачовський: Київські „Золоті Ворота". — рк.: Хто відкрив компас. — Ірина Сімович: Як люди здавна дбали про свій вигляд. — Володимир Савченко: Ворожі армії починають ховати свої намари. — вв.: Українські лещетарі — „Просвіті". — вв.: Під прапором „Просвіти". — Ті, що від нас відійшли. — Бібліографія.

РІДНА МОВА. Ч. 3 (63). Варшава. Зміст: Ів. Огієнко: Складня української мови. IV. Будова речення в поетичній народній мові: 3 Подвійні члени речення. М-р В. Барагура: Як навчати правопису. Ів. Огієнко: З первопочинків світу. 1 і 2 розділи Книги Буття, переклад із давньоєврейської мови. — С. Черкасенко: Лицарі не спочивку, оповідання (продовження „Пригод молодих лицарів"). — Проф. д-р Ів. Величгорський: Мова в творах М. Черемшини. — Ів. Огієнко: Життя слів. — Д-р Фр. Коковський: Назви народніх одягів у Карпатах. — Гр. Колодій: Словничок Жовківської мови. — о. І. Бугера: Лемківський словничок. „Повстання азбуки й літературної мови в слов'ян".

ДЗВОНИ. Літературно-науковий журнал. 8-ий рік видання. Ч. 1-2. Січень-лютий 1938. Львів. Зміст. Н. Королева: „Була іна Русь старовинна". — Ш. Руставелі: Витязь у тигровій шкурі. — Д-р В. Пачовський: Грузія та її епопея. — Проф. М. Чубатий: Відродження католицтва у Франції. — О. Мошура: У війні. — Б. Т. Садовський: Народові. — О. Самойлович: Емігрантське — о. д-р С. Сампара: Релігія як основа людського життя. — В. Залозецький: Українське деревляне будівництво і його відношення до історичних стилів. — Д-р Василь Лев[illegible]цький: Дмитро Бортнянський. — Н. Чужа: Французькі літературні нагороди. — В. Королів-Старий: Мертві, вперед. — Хроніка. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки

—o—

Спорт.

УКРАЇНА—ДОМБ (Катовиці)
ПОГОНЬ—ДОМБ (Катовиці).

В суботу 26. й неділю 27. ц. м. відбудуться на грищі Погоні дві сенсаційні футбольні стрічі з відомою шлеською дружиною Домб, яка перед двома роками змагалася в Державній Лізі і яка теж має далі брати участь у змаганнях за вхід до Д. Л., тому що займе найдальше третє місце в табелі шлеської Окружної Ліги.

В суботу стрінеться з Домбом Україна, яка виступить у своїм найкращім складі. Початок цього метчу в год. 4 попол.

Цей метч заповідається сенсаційно хочби тому, що будемо мати змогу порівняти сили нашої дружини перед її метчом з будапештенським Фебусом (на латинський Великдень) або з одною з віденських дружин, якщо Фебус не приїде.

В неділю з Домбом стрінеться лігова Погонь в год. 4.15 попол.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця, 25. III. год. 7.30 „В перфумерії".

Субота 26. III. год. 7.30 Опросвітська ...

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 25. III. год. 7.30 „Ми були молодці" (для молоді недоступне).

Субота 26. III. год. 7.30 „Ми були молодці" (для молоді недоступне).

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

СИНЕВІДСЬКО ВИЖНЄ:

25. III. Шаріка.
26. III. Циганський барон.
27. III. Лісова пісня.

БОЛЕХІВ:

28. III. Орфей у пеклі.
29. III. Пан купетелею.
30. III. Орлеан.
31. III. Процес Мері Дуган.

1. IV. Лісова пісня.

дан і дотепер не вернувся. — 21-літній кравець Самуель Герман напився йодини, намагаючись покінчити з життям. — Невідомі люди важко побили 26-літнього Йосипа Осуляка, що переходив вечором через Єзуїтський Город. — За решітку попали Б. Матвіїв, М. Коцюк, Ф. Хрост і Й. Романчук, що на вулиці Щепановського напали на С. Влочка і зрабували йому штани.

— **Краєва хроніка.** У Вільшаниці, пов. Золочів, згоріли будинки Миколи Борівця та його сусіда. Шкода сягає 7.000 зол. — У Росільній пов. Надвірна згорів будинок Курца і Кайтля разом із крамницею Пінкаса Кнайтля. Шкода сягає 2 і пів тисячі зол. Здогадуються, що вогонь підложили. — До державної городничої школи в Заліщиках вломилися злодії, які розворали вогнетревалу касу і вкрали з неї 1.007 зол. — Рибалки зі Семаковець, пов. Городенка зловили у Дністрі сома, довгого на 2 метри, що важить 32 кільограми. Він дуже сильний; коли пручаючись, ударив хвостом по човні, мало що його не затопив. — У Мякишеві Новім, пов. Ярослав О. Маслин убив підчас суперечки М. Горушка.

— **За „наїзд" на Вишонки Косьцельне** у високомазовецькім повіті почалася розправа перед окружним судом у Ломжі проти 24-ох народовців (ендеків). Головний підсудний землевласник Ст. Скшешевський, який зорганізував напад на жидів у Вишонках К. 16. жовтня м. р., утік і за ним розіслали стежні листи. Поліція заздалегідь довідалася, що ендеки підготовляють погром жидів у Вишонках на 16-го жовтня і тому зібрала більші свої сили. Підчас нападу дійшло між поліцією та напасниками до бійки і тоді згинув А. Чайковський. По нападі поліція зорґанізувала облаву й арештувала багатьох ендеків. 24-ох зпоміж арештованих відповідає тепер перед судом за заворушення зі ст. 163 к. к.

— **Урядовець поліції провідником ватаги обманців.** Перед окружним судом у Соснівці почалася сензаційна розправа проти ватаги обманців, які обманювали ріжні фірми на Шлеську й у Кракові, від яких купували цінні предмети на сплати з тим, що платили лише першу рату. Провідником обманців був урядовець поліції в Соснівці Владислав Калюжа, який всі гроші видавав на гулянки. По здемаскуванні афери Калюжа вдавав божевільного, але це йому нічого не помогло, бо лікарі признали його відповідальним за свої вчинки. Тоді Калюжа признався до свого подвійного життя — урядовця поліції та провідника ватаги обманців.

— **Литовський щоденник „Надія"** появиться на днях у Вильні. Городське староство згодилося на прохання литовців, замешкалих у Вильні, на видавання литовського щоденника.

— **Припинення діяльности „дослідників св. Письма".** В Лодзі при вул. Роґовській ч. 24 був центр секти дослідників св. Письма. Крім цього молитви дослідники мали там світлицю, бібліотеку і друкарню, в якій друкували ріжні брошури. Городський староста доручив опечатати домівку секти дослідників св. Письма та припинити цій орґанізації свою діяльність за її протицерковну акцію. Таким чином дослідники св. Письма мусять припинити свою діяльність у цілій Польщі, якщо не хочуть відповідати перед судом і стягати на себе кари.

— **Заповіт у комині.** При перебудові будинку землевласника в Наґужині, вижиського повіту, найшли в комині бляшанку, в якій був заповіт з 1801. року тодішнього землевласника Ігнатія Лявінського, який записав увесь свій маєток своїй доньці Гелені. Зовсім видідичив свого сина Стефана за те, що він одружився без згоди батька з бідною дівчиною. По смерти І. Лявінського заповіт десь пропав і спадщину по нім обняв його син Стефан. Сестра його Гелена не могла погодитися зі своєю братовою і виїхала до Франції, де померла у великій нужді. Щойно по 137-ох роках відкрили припадком заповіт у комині, де його сховав мабуть Стефан Лявінський.

— **Понад 7 міліярдів папіросок** викурили минулого року в цілій Польщі. Зі статистичних даних виходить, що в 1936. р. викурили 6.219 міл. папіросок, у 1937. р. вже 7.302 міл. папіросок. З того на центральні воєвідства припадає 3.187 міл. папіросок, на східні 487 міліонів, на західні 1.940 міл. і на східні 1.688 міліонів. Отак з димом пропали сотки міліонів золотих тоді, як десятки тисяч безробітних примирають із голоду і не можуть ніяк найти праці.

— **Згоріло до тла село** Нижна Весь на Словаччині і понад 80 родин опинилося без даху над головою. Ратункова акція виявилася безуспішною, бо у криницях нестало води, а ріка віддалена далеко від села. До того вітер переносив вогонь дуже швидко від хати до хати. Кількадесять осіб попарених, одна дитина згоріла. Шкода сягає прибливно 3 міл. корон.

— **Згорів літак,** який курсував на шляху Касабланка — Тулюза. Мешканці місцевости Каніґу у східніх Піринеях бачили, що літак почав горіти і впав на землю. Ратункова експедиція вирушила зі сходом сонця у Піринеї на розшуки літака.

— **Страшний буревій** лютував у Бенґалі над місцевістю Гавталя і знищив усі будинки. Кількадесять осіб згинуло, кількасот ранених.

— **Марки з портретами президентів.** Департамент пошти Злучених Держав приступає до видавання цілої серії нових поштових марок з портретами всіх президентів від Вашинґтона до Куліджа. На марках не буде лише портретів б. президента Гувера і теперішнього президента Рузвельта, бо закон не дозволяє поміщувати на почтових марках портретів живих людей. До згаданої серії марок із президентами додадуть марки з портретами Венямина Франкліна і Мері Вашинґтон. Марок з водопадом Ніяґари і статуєю Свободи не будуть вже більше друкувати.

— **Ріжні вістки.** В Ірані докінчують трансіранську залізницю від Каспійського Моря до Перського заливу. До вжитку віддали вже залізницю на відтинку Тегеран—Кум. — Парисський щоденник „Еко де Парі" перестає виходити в цю суботу з причини фінансових клопотів. „Еко де Парі" виходить від 54-ох років. — Майно покійного італійського вченого Марконія в Анґлії оцінюють на 48.529 фунтів штерлінгів. До смерти буде цим майном користуватися вдова Марконія Марта Христина, опісля донька Марконія — Електра. — Статистика виказує, що число подруж в Анґлії зменшилося минулого року на 4.350, а смертність зросла на 26.746.

— **Від 50 літ** признали ОДОЛЬ в цілім світі. Лискучо-білі зуби лучать в собі здоровля і красу. В педантично чистих зубах не можуть осісти мікроби, які нищать зуби. Хто сумлінно плекає уста і зуби, втримує їх чисто і здорово. Плекайте уста і зуби ОДОЛЕМ.

— **Запір.** Звідомлення начальних лікарів в лічницях недуг шлунка і кишок стверджують, що вживаючи природної гіркої води „ФРАНЦІШКА ЙОСИФА" осягаємо знаменіті висліди.

—o—

З кіна.

КІНО КАСІНО: „ПІРАТИ"

Фільма на підставі якоїсь американської повісти, що змальовує боротьбу американців проти Анґлії, в обороні Нового Орлеану. В тому часі воював із стейтом Люізіяни один із найсміливіших піратів Ляфіт, на якого голову губернатор стейту наложив високу кару. Ляфіт мав зорганізовану ватагу всяких заволок і злочинців, між якими були люди дуже сміливі. При наступі англійської фльоти англійці пробували підкупити Ляфіта, але він в останній хвилині із патріотизму відмовився наступати на американський уряд, з яким досі сам воював. Фільма змальовує духову еволюцію пірата, в якому прокинулися патріотизм і потреба чесного життя. До воєнних картин додана любовна історія Ляфіта з ідилічними епізодами: як у ньому закохалась бідна голяндська дівчина, що попала на піратський корабель. Ролю Ляфіта грає з розмахом Фредерік Марч, ролю голяндки Франціска Галь, що вивчила вже в Голівуді по англійськи і грає покищо не у „своїх" ролях.

—o—

Зі судової салі.

ЕПІЛЬОҐ НАПАДУ НА ПОЧТУ У ФІРЛЕЄВІ.

Бережанський окружний суд видав проти 7-ох підсудних обвинувачених у приналежности до ОУН, напад на почтову агенцію у Фірлеєві, намагане вбивство поліцая і ін. На основі вердикту присяглих суддів засуджено **Гринька Козака й Івана Юзвина на досмертну вязницю, Гарасима Дубаса — на 15 літ, Олексу Дубаса на 13 літ, Івана Крупку на 8 літ.**

Братів Шкорудів та Михайла Онущака увільнено.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Юліян Тарнович: ІСТОРИЧНІ ПАМЯТКИ В ЗАХІДНІХ КАРПАТАХ і географічний словник місцевостей на Лемківщині, з ілюстраціями. Бібліотека Лемківщини, ч. 4. Накладом Видавництва „Наш Лемко". Львів 1938. Стор. 119, 8°.

Інж. Василь Баричко: ПРАКТИЧНИЙ ПОРАДНИК. Бібл. „Рідне Слово", ч. 11-12. Накл. Івана Тиктора. — Львів 1938. Стор. 63, 16°.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Рік XI. Ч. 6. Березень, 1938. Львів. Зміст: Богдан Вістовий: Аж віз прийшов. — Василь Щурат: В сотні роковини початків творчости Т. Шевченка. — Борис Кудрик: Поезія Шевченка в музиці. — ек.: Населення Сагари. — Володимир Дорошенко: Памяти Наталя Вахнянина. — Яп.: Вовчі ями. — Гг.: Яким чином дістався до Европи папір. — Василь Вериволя: Два заслужені українські діячі на Буковині. — М. Рудницький: Льорд Байрон. — З Байронових поем. — Евген Мацюк: Сонце для прикрас людини. — Ю. К.-ш: Як підкувати коні? — М. Е. Дожарський: Ювілей Австралії. — П. Франко: Сучасні пластичні маси. — ек.: Нафта в Абісинії. — Михайло Сопоцінський: Як народжувалася наука. — вв.: Літературна нагорода „Українського Католицького Союзу". — Гр. Бобак: Підбіл. — ек.: Молоко тримайте в темному. — ек.: Попадбігунові лети в 1937 р. — Антін Лотоцький: Іншельська Венеція. — Франц Коковський: Бузьки. — Василь Пачовський: Київські „Золоті Ворота". — рк.: Хто віднайшов компас. — Ірина Сімович: Як люди давніх дбали про свій вигляд. — Володимир Савченко: Ворожі армії повинні ховати свої намірн. — вв.: Українські лещетарі — „Просвіті". — вв.: Під прапором „Просвіти". — Ті, що від нас відійшли. — Бібліографія.

РІДНА МОВА. Ч. 3 (63). Варшава. Зміст: Ів. Огієнко: Складня української мови. IV. Будова речення в поетичній народній мові: 3 Подвійні члени речення. М-р В. Барагура: Як навчити правопису. Ів. Огієнко: В первопочинів світу. 1 і 2 розділи Книги Буття, переклад із давньоєврейської мови. — С. Черкасенко: Лицарі на спочинку, оповідання (продовження „Пригод молодого лицаря"). — Проф. д-р Ів. Велигорський: Мова в творах М. Черемшини. — Ів. Огієнко: Життя слів. — Д-р Фр. Коковський: Назви народніх одягів у Карпатах. — Гр. Колодій: Словничок Жовківської мови. — о. І. Бугера: Лемківський словничок. „Повстання азбуки й літературної мови в слов'ян".

ДЗВОНИ. Літературно-науковий журнал. 8-ий рік видання. Ч. 1-2. Січень-лютий 1938. Львів. Зміст. Н. Королева: „Була інша Русь отверезна". — Ш. Руставелі: Витязь у тигровій шкурі. — Д-р В. Пачовський: Грузія та її епопея. — Проф. М. Чубатий: Відродження католицтва у Франції. — О. Мошура: У ефірі. — Б. Т. Садовський: Народові. — О. Самойлович: Еміґрантське — о. д-р С. Сампара: Релігія як основа людського життя. — В. Залозецький: Українське дерев'яне будівництво і його відношення до історичних стилів. — Д-р Василь Левицький: Дмитро Бортнянський. — Н. Чухна: Французькі літературні нагороди. — В. Королів-Старий: Мертві, вперед. — Хроніка. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА—ДОМБ (Катовиці).
ПОГОНЬ—ДОМБ (Катовиці).

В суботу 26. й неділю 27. ц. м. відбудуться на грищі Погоні дві сензаційні футбольні стрічі з відомою шлеською дружиною Домб, яка перед двома роками змагалася в Державній Лізі і яка теж мала дальше брати участь у змаганнях за вхід до Д. Л., якщо займе найдальше третє місце в табелі шлеської Окружної Ліґи.

В суботу стрінеться з Домбом Україна, яка виступить у своїм найкращім складі. Початок цього мечу в год. 4 попол.

Цей меч заповідається сензаційно хочби тому, що будемо мати змогу порівняти сили нашої дружини перед її мечом з будапештенським Фебусом (на латинський Великдень) або з одною з віденських дружин, якщо Фебус не приїде.

В неділю з Домбом стрінеться лігова Погонь в год. 4.15 попол.

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця, 25. III. год. 7.30 „В перфумерії".
Субота 26. III. год. 7.30 Отероссійська ідилія.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 25. III. год. 7.30 „Ми були молодші" (для молоді недозволено).
Субота 26. III. год. 7.30 „Ми були молодші" (для молоді недозволено).

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СИНЕВІДСЬКО ВИЖНЄ:
25. III. Шаріка.
26. III. Циганський барон.
27. III. Лісова пісня.

БОЛЕХІВ:
28. III. Орфей у пеклі.
29. III. Під куратeлею.
30. III. Орлен.
31. III. Процес Мері Деґен.
1. IV. Лісова пісня.

Шкіряні каганці

і ремінці для пса в найкращім гатунку, кожна величина по зол. 1.40, линви по 90 сот., гарапи по 1.50 — продає Робітня Римарсько-Галянтерійна Н. БАРЕР, Львів, Сикстуська 2, побіч фірми „Саляманда". 519

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ШЕГАЙЦІ:
25. III. Мазепа.
26. III. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АПОЛЬО: „Буревій" екзот. фільма.
АТЛЯНТИК: „Жінки над пропастю".
БАЛТИК: „Їх сто, вона одна".
ВАНДА: „Камелієва дама" і „Продавець трактора".
ГРАЖИНА: „Косцюшко під Рацлавицями".
ЕВРОПА: „Хлопці з Тиролю".
КАСІНО: „Пірати".
КОПЕРНИК: „Шеф розвідки" з Конрадом Файдтом.
МАРУСЕНЬКА: „Шулерів роман", ко-вірова гротеска та найновіший тижневик.
МЕТРО: „Забута симфонія", „Клявіши в лазурі".
МІРАЖ: „Край охлялоси" (Даніеля Дарє, Альбер Прежан).
МУЗА: „Моя панна-мама".
ПАКС: „Вірна ріка".
ПАЛЯС: „Кафе Метрополь".
РАЙ: „Обожана" з Мартою Еґерт.
РІЯЛЬТО: „Палкі серця".
СВІТ: „Одна на мільйон", „Голос серця".
СТИЛЕВИЙ: „Заехтовани" і ревія.
ТОН: „Стрілець із Бенгалі", „Боротьба за золоті поля".
УТІХА: „Промені заглади" і ревія.
ХИМЕРА: „За кулісами слави".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська 5).
„Вальсугана та Дольоміти".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Росія та Сибір".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 24. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 „Опера" муз. порадник для жінок; 11.40 Форт. твори; 12.03 Полуднева авд.; 13.50 Фантазії, пл.; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лями „Корсар у Галичині", Музика з пл.; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика в молоді; 16.15 Концерт соліста, форт., віол.; 16.50 20.00 Актуальна гутірка; 17.00 Про шкільний інститут; 17.15 Менше відомі увертюри, 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Бібліотека жінки; 18.20 Молодь перед мікрофоном: Весняна казка; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Образ"; 19.40 Дитячий хор; 20.10 Розр. музика, орх., спів; 21.45 Літер. нарис; 22.00 Концерт любителів давньої музики; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Із спікерового альбуму.

Пятниця, 25. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей: „Анішка із Зеленого Горбка"; 11.40 Марші і симф. вальси, пл.; 12.03 Полудн. авдиція; 13.45 Суспіл. гутірка; 13.50 Мендельсон: Гебриди, увертюра з пл.; 14.00 Муз. авд. для дітей у вик. духов. орх.; 14.30 Легка музика з пл.; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лями „Корсар у Галичині", Музика з пл.; 15.20 Бiжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 1.45 Стоокрепне око, авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Концерт орх. мандолiністів; 16.50 19.25 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Школа в Устилузі; 17.15 Мельодії Греції, муз.-літер. авд.; 17.50 Огляд видань. 18.00 Світовий концерт; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Респігі „Римські свята", пл.; 18.25 Сільські мешканці; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Концерт рел. музики у вик. хору; 19.45 „Пан Гельдліб" ком. Ол. Фредра; 20.30 „Веселі часи в Києві" фантазія з пл.; 20.45 Веч. денник; 21.00 Веселий коктейль, орх., форт., спів; 22.15 Форт. рецитал Клари Літ Ашенфельд; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Мельодії й акуарелі, пл.

Субота, 26. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для дітей: Співаймо пісеньки; 11.40 Гумпердінк. Фрагм. з оп. „Івась і Галуся" пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Концерт бажань; 15.20 Радіотека актуалій; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей „27. березня 1794"; 16.15 Квартетові композиції; 16.50 18.25 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Пісні на Гаралльдівський лицар-ордонанс; 17.15 Форт. рецитал Франсіс де Гагем; 17.50 Наша програма; 18.00 19.30 Спорт; 18.10 Суспільна гутірка; 18.15 Шотляндська нар. музика, пл.; 18.30 Актуальна гутірка; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Для дітей: „Битва під Грунвальдом"; Вечір старих пісеньок; 20.00 „Чортівський вершник" оперетка Е. Кальмана; у перерві коло год. 20.45 Веч. денник, Актуальна гутірка; 21.55 Школа поетів, скеч; 22.05 При ватрані, легка муз. вал., спів, гітара; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Випятки з оперетом, пл.; у перерві в год. 23.10 Діяльог Шенке й Тольба.

Неділя, 27. березня 1938.

8.00 Сигнал часу, 8.30 „Хто бережеться, того Бог береже" хліб. гутірка, 8.40 Балетова музика з пл., 8.50 Як охоронити конюшину від каниюки, 11.00 „Мадам Ватерфлай" фрагм. з оп. Пучіні, пл., 12.03 Симф. перелюк, орх., квінтет дутих інстр., 13.00 Режисерський сіль, 13.10 Оповідання К. Іверак-Тетмаєра, 13.20 Орх., спів, 14.00 Вислід Зимового Радіоконкурсу, 14.45 Для села. Огляд ринків рільних продуктів, Музика з пл., 15.45 Для дітей: „Мої бобри" Грей Овля, Музика з пл., **16.00 Старі українські пісні у вик. муж. хору під дир. Івана Охримовича, Марія Сабат-Свірська сопран, Вол. Балтарович тенор, Н. Нижанківський акомпаніямент,** 16.45 „Амер. — погура тінь Сагари" говорена повість К. Йодко-Наркевича, 17.00 Підвечірок при мікрофоні, репортаж, спів, скеч, два форт., 17.50 Репортаж зі зїзду жінок, 18.55 Театр Уяви: „Темногород", 19.35 Воєнні вечорниці, 20.00 Відгомони екрану — розр. концерт, пісеньки, конферансієрки, 20.35, 21.00 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.15 Американська сенсація, Весела Сирена, 22.00 Оповідання про Бетовена „На верхи", 22.50 Останні вістки, 23.00—23.30 Легка й танц. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 25. березня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 Фінська музика; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 18.00 Циг. музика, 20.00 21.00 22.00 Оперетка; ВІДЕНЬ 15.15 Форт. соната г-моль Шопена, 17.20 Камер. концерт, 19.40 20.00 Нар. пісеньки та мельодії з усього світа, 20.20 21.00 22.00 „Мупулюс" ком. А. Райнера, 22.20 23.00 Сучасна музика. Прашформахер сопран; ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Смич. квартет, 20.00 Концерт, саксофон, скр.; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 М. Русинко: „Піснями й мельодіями по Підк. Руси"; МІЛЯНО 17.15 Давні танки, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт; ПРАГА 16.40 Квартет ц-дур Танєєва, 20.15 21.00 „Пелей і Мелісанда" оп. Дебюсі; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 Театр Уяви; РИМ 17.00 Концерт квартету, 21.00 22.00 „Віденка" оп. Легара; РІГА 18.30 19.00 20.00 „Манон Леско" оп. Пучіні; СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 Спів; СТОКГОЛЬМ 18.00 Симф. концерт, 21.00 Скандинавська музика.

Субота, 26. березня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Оповідання та пісні, 16.00 Вес. пополудне, 22.30 Легка й танц. музика; БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні; БРЕСЛЯВ 20.00 21.00 „Татина" оп. Грамса; БУДАПЕШТ 13.30 Циг. музика, 17.00 Форт., 20.45 21.00 Твори Ів. і Йос. Штравса; ВІДЕНЬ 15.15 Концерт штрихістів, 18.20 Камер. музика, 19.25 20.00 21.00 „Жайворонок" оп. Легара, 21.40 22.00 Пісні та краєвиди: Твори Дебюсія, М. Шуберт сопр. Райненштрахь форт.; ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР Тріо на скр., арфу та форт.; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Концерт орх.; МІЛЯНО 17.15 Концерт хору, 21.00 Комедія, опісля розр. музика, 22.20 Концерт смичк. орх., форт.; ПРАГА 14.00 Нім. авд. Веселий вечір, 22.35 Джез; РАДІО ПАРІ 18.00 Для дітей, 18.20 Для наймолодших, 19.00 Солісти, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Театр Уяви, 22.10 Кабарет, 23.05 Симф. музика; РИМ 17.15 Спів, серенада, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 24.00 „І квартро рустегі" оп. Вольф Ферарія; СОФІЯ 18.00 Попул. музика, **19.05 Авд. у честь Тараса Шевченка,** 20.00 Вечір оспівт у вик. братів Влаліґорових.

Неділя, 27. березня 1938.

БЕРЛІН 16.00 Китиця мельодій, 18.00 Вес. мельодії, БІЛГОРОД 20.00, 21.00, 22.00 Транс. з театру, БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 17.00 Циг. орх., 20.25 Квінтет, 22.50 Симфонічна орхестра ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.40 Форт. концерт ц-дур Бетовена, 14.00 Казка для дітей, КОШИЦІ 17.20 Трідцом. у Свалявi: Хор свалявських дітей співає нар. пісні, 18.00 „Вбогість приносить доброту" весна для дітей. Свалявські діти співають пісні, 18.45 Вістки, ЛЯЙПЦІҐ 18.00, 19.00, 20.00, 21.00 „Трістан і Ізольда" оп. Ваґнера, МІЛЯНО 17.00, 18.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, ПРАГА 15.00 Словацькі нар. пісні, 17.50 Хор. концерт, РАДІО ПАРІ 18.00, 19.00 Скетчі, 19.30 Театр Уяви, 21.15 Пісні, РИМ 17.00, 18.00 Розр. муз., 21.00 Концерт, СОФІЯ 18.00 Легка й танц. музика, 19.30 Спів, 20.00 Серенади, ФЛЬОРЕНТІЯ 15.00, 18.00 „Вертер" оп. Массенета.

Радіокутик.

„ТРИ ДУШІ" Т. ШЕВЧЕНКА.

Місяць березень є від багатьох літ традиційним місяцем святкування Шевченкових роковин. Скрізь, де живуть українці, вшановується це святкування спеціяльними концертами, академіями, вечірками, чи хочби скромними сходинами, на яких читають поезії цього безсмертного Пророка українського народу та пригадують його мученицьке життя. Культ Шевченка, хоч ми щораз дальші від дня його смерти, не слабне ні серед прикрих умовин, в яких українському народові доводиться жити під Московією, й важко уявити собі місяць березень без того національного атрибуту, якими стали Шевченкові свята й Шевченкові поминки. Зокрема актуальну й постійну вартість мають, та ще більш актуальність світлою сучасних політичних умовин всі політичні поеми Тараса, що підходить своїм протестом, оплакуванням подій, міркуваннями про її джерело та надії на воскресення народу як не можна краще до сучасного большевицького ярма України і панування над нею нащадків тих самих „недолюдків москалів", проти яких увесь час виступав Шевченко і які досі вважають його ворогом. До тих політичних поем належать і Шевченкові „Три душі", які символізують три різні українські покоління, що несвідомістю причинилися до закріпощення України й зате караються. За всі злочини, що символізують різні національні хиби у відношенні до ворога, три душі не можуть дістатись ні до пекла ні до неба, покутують між одним і другим. Але поет, що любить всіх її синів і навіть зрадників виправдує, не хоче, щоб три душі загинули у вічній муці: він їм обіцює небо тоді, коли Великий Льох — символ тюрми, де карається Україна під москалями — розвалиться і Україна встане з нього до нового життя.

Глибоку фільософічно та безсмертну актуальністю цю поему передаватиме в березні, місяці Шевченка, й Польське Радіо, — саме 28. березня н. р. в год. 18.25 до 18.50 у виконанні школи режиг. Л. Кривицької.

БІРЖА.

Львів, 24. березня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·62 89·15, Доляри американські 5·29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·28·00—5·26·00, Фльорени гол. 294·34—292·60, Франки фр. 16·40—15·90, Франки швайцарські 122·00—121·25, Фунти анґл. 26·42—26·26, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 16·70—15·80 Кор. дан. 117·90—117·05 Кор. норв. 132·73—131·75, Корони шв. 136·15—135·15, Ліри італ. 21·60—21·00, Марки фінлянд. 11·68—11·25, Марки нім. 102·00 — 97·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·29—25·95, Марки нім. срібні 110·00 — 105·00

Акції.

Банк Польський 112·00 Цукор. 35·50 Вугіль 30·50, 30·00, Ліпльоп 66·00. Можеїв 14·25, Островець 54·75, Стараховичі 38·25, 38·00, Габербуш 45·00.

Папери

4 і пів проп. внутр. 65·50, 65·50, 3 інв. 1 ем. 82·75 серія 90·00. 3 пов. інв. 2 емісія серія 89·50. 5. конверс. 71·00 прем. дол. 41·25, 4 консол. 66·75

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 24 березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бальон. без оп. 3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·30 зол.
молоко 18—19 сот.
(яйця копа) 2·80—2·85 зол.

Попит на масло й яйця вдержаний, на молоко сильний.

Подяка.

Усім інституціям, товариствам і приватним особам, котрі були ласкаві прислати мені співчуття з нагоди смерти мого Батька, — складаю найбільшу подяку.

Ці листи були для мене справжньою підтримкою у моєму горі.

Володимир Січинський.

ОПОВІСТКИ.

ЖЕРТВИ зложені в Адміністрації „Діла": Ромко Будзик, Голомут, по 1 зол. на Рідну Школу, Просвіту і Інвалідів.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Примар Др. Шварц

недуги шкірні, венеричні і косметика лік. СЛОВАЦЬКОГО 4. проти гол. почти. Тел. 215.61.

619 **ВЕРНУВСЯ.** 3-5

ОГОЛОШЕННЯ.

До Вп. Пана Олександра Костика відпов. редактора „Діла" **у Львові.**

Згідно з 19. §. пресового закону прошу в найближчому числі „Діла" помістити моє спростування відомлення про Загальні Збори „Нового Села", поміщене в 49. числі „Діла" з 6. III. 1938 під повищим заголовком: **Загальні Збори „Нового Села".** Неправда, що я розсівав „неправдиві вістки", мовляв, в справі зміни у Видавництві мали політичний підклад". Зате правдою є, що ще 21. січня 1938 р. зараз таки після ганебного нападу на мене в січні і домівці „Нов. Села" послав був вістку до „Діла", що напад на мене зорганізовано тому, бо я перед контрольною комісією кооперативи гостро осудив липу та марнотравну господарку двох моїх членів управи. Але на прохання організатора нападу „Діло" тої вістки не надрукувало. Далі правдою є, що саме теперішні керманичі „Нового Села" старалися дати справі політичний підклад, мабуть тому, щоб виправдати себе перед громадянством за той напад. Вони ж то у виясненні в „Новім Селі" з 13. II. виразно писали, що цього причиною було те, що Н. Рада не признала моїх грошевих зобовязань з часу, коли „Нове Село" було органом У. Сел. Партії". Ціле те вияснення виявилося неправдою.

Далі правдою є, що на сьогорічних Заг. Зборах „Нов. Села", який речинець чомусь двічі змінювано, з давніших членів кооперативи зперед 21. I. 1938, було лише 6 членів на всіх коло 300 і то тільки один такий, який не належав ні до Надз. Ради ні до Управи. Решта приявних, коло 26 осіб, це нові члени, майже усі з трьох підльвівських сіл, найбільше зі Старого Села, приняті по 21. I. 1938, нічим незвязані для Видавництва. Не диво, що вони на внесок тих, що зорганізували напад на мене, з таким легким серцем отдали мене за те, що я тому 8 років оснував „Нове село" і за 8 років тяжких зусиль розбудував його на один з найбільших українських часописів. Заявляю також, що саме на тих Заг. Зборах член Управи заявив, що РСУК не перетримає приняти до кооперативи в члени поставив вимогу, щоб мене виключено з членів кооперативи. Якщо ця вістка правдива, то вона виразно виясняла би вислів того дивного нападу на мене.

Віктор Воробець.

Зі свіжих пупянків і квітів

Сік Сердешника змінює і успокоює серце. Магістер Едвард Гобец. Варшава, Міодова 14. Продаже: Аптеки і Дрогерії. 472-1-12

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
" Сикстуська ч. 7
" Галицька 18

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послугується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціники друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 шт. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza оправлена (200 карток) зол. 5.50

Książka rozsyłkowa на 480 урядів зол. 2.50, на 960 урядів зол. 4.—

Ріжного роду **ОВОЧІ — ЦУКОРКИ** і т. п. у великому виборі поручає по найнижчих цінах

К. БРУННЕР

Львів, Сикстуська 31. Тел. 293-25. 1-6

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Шкіряні каганці

і ремінці для псів з найліпшим гатунку, кожна величина по зол. 1.40, дашки по 30 сот., гарапи по 1.50 — продає Робітня Римарсько-Галянтерійна **Н. БАРЕР**, Львів, Сикстуська 2, побіч фірми „Саламандра". 519

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ШИДАЙЦІ:
25. III. Мазепа.
26. III. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АПОЛЬО: „Буревій" екзот. фільма.
АТЛЯНТИК: „Кішки над пропастю".
БАЛТИК: „Їх сто, вона одна".
ВАНДА: „Камелієва дама" і „Продавець тракторів".
ГРАЖИНА: „Косцюшко під Рацлавицями".
ЕВРОПА: „Хлопці з Тиролю".
КАСИНО: „Пірати".
КОПЕРНИК: „Шеф розвідки" з Конрадом Файдтом.
МАРУСЕНЬКА: „Шулерів роман", новорова гротеска та найновіший тижневик.
МЕТРО: „Забута симфонія", „Клявіки в лазурі".
МІРАЖ: „Криза скінчилася" (Даніеля Даріє, Альбер Прежан).
МУЗА: „Моя панна-мама".
ПАКС: „Вірна раса".
ПАЛЯС: „Кафе Метрополь".
РАЙ: „Обожана" з Мартою Еґерт.
РІЯЛЬТО: „Палкі серця".
СВІТ: „Одна на мільйон", „Голос серця".
СТИЛЕВИЙ: „Знехтована" і ревія.
ТОН: „Стрілець із Бенгалі", „Боротьба за золоті поля".
УТІХА: „Промені заглади" і ревія.
ХИМЕРА: „За кулісами слави".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Вальсугана та Дельоміти".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Росія та Сибір".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 24. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 „Опера" муз. поранок для дітей; 11.40 Форт. твори; 12.03 Полуднева авд.; 13.50 Фантазії, пл.; 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Коровар у Галичині", Музика з пл.; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика з молоддю; 16.15 Концерт солістів, форт., вюл.; 16.50 20.00 Актуальна гутірка; 17.00 Про шлеський інститут; 17.15 Менше відомі увертури, 17.50 18.50 Спорт; 18.10 Бібліотека жінки; 18.20 Молодь перед мікрофоном: Весняна казка; 18.40 Листи та програми; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Образ"; 19.40 Дитячий хор; 20.10 Розр. музика, орх., спів; 21.45 Літер. нарис; 22.00 Концерт любителів давньої музики; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Із співецького альбуму.

Пятниця, 25. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для школи: „Аленка із Зеленого Горбка"; 11.40 Марші і симф. вальси, пл.; 12.03 Полудн. авдиція; 13.45 Сусп. гутірка; 13.50 Мендельсон: Гебриди, увертура з пл.; 14.00 Муз. авд. для дітей у вик. дутої орх.; 14.30 Легка музика з пл.; 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Коровар у Галичині", Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 1.45 Стоократне око, авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Концерт орх. мандолиністів; 16.50 19.35 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Школа в Уеталуї; 17.15 Мельодії Греції, муз.-літер. авд.; 17.50 Огляд видань, 18.00 Снігові комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Ресіті „Римські пінії", пл.; 18.35 Сильветки мисливців; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Концерт рел. музики у вик. хору; 19.45 „Пан Гельдзаб" ком. Ол. Фредра; 20.30 „Веселі часи в Кіні" фантазія з пл.; 20.45 Веч. денник; 21.00 Веселий коктейл, орх., форт., спів, 22.15 Форт. рециталь Клари Літ Аксенфельд; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Мельодії з мультиків, пл.

Субота, 26. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для школи: Співаймо пісеньки; 11.40 Гумпердінк, Фрагм. з оп. „Івась і Гануся" пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Концерт баяніста; 15.20 Радіотехн. актуалії; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей „27. березня 1794"; 16.15 Квартетові мініятури; 16.50 18.25 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Пані за Бариалді шлеський лицар-опришок; 17.15 Форт. рециталь Франсіс де Гаген; 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Суспільна гутірка; 18.15 Шотляндська нар. музика, пл.; 18.30 Актуальна гутірка; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Для дітей: „Битва під Грунвальдом"; Вечір старих пісеньок; 20.00 „Чортівський вершник" оперетка Е. Кальмана; у перерві коло год. 20.45 Веч. денник, Актуальна гутірка; 21.55 Школа поетів, скеч; 22.05 При ватрані, легка муз. авд., спів, гітара; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Витятки з опереток, пл.; у перерві в год. 23.10 Діяльог Шепе й Тоньо.

Неділя, 27. березня 1938.

8.00 Сигнал часу. 8.30 „Хто бережеться, того Бог береже" хліб. гутірка, 8.40 Балетова музика з пл., 8.50 Як охоронити конюшину від каняшки, 11.00 „Мадам Батерфляй" фрагм. з оп. Пуччіні, пл., 12.03 Симф. поранок, орх., квінтет дутих інстр., 13.00 Режисерський сіль, 13.10 Оповідання К. Пшерви-Тетмаєра, 13.30 Орх., спів, 14.00 Веселий Зимового Радіоконкурсу, 14.45 Для села. Огляд ринків рільних продуктів. Музика з пл., 15.45 Для дітей: „Мої бобри" Грей Овля, Музика з пл., **16.00 Старі українські пісні у вик. муж. хору під дир. Івана Охримовича, Марія Сабат-Саірська сопран, Вол. Балтарович тенор, Н. Нижанківський акомпаніямент,** 16.45 „Амер. — понура тінь Сагари" говорена повість К. Йодко-Наркевича, 17.00 Підвечірок при мікрофоні, револерси, спів, скеч, два форт., 17.50 Репортаж зі зїзду жінок, 18.55 Театр Уяви: „Темногород", 19.35 Волинські вечорниці, 20.00 Відгомони екрану — розр. концерт, пісеньки, конферансієрки, 20.35, 21.00 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.15 Американська сензація. Весела Сирена, 22.00 Оповідання про Бетовена „На верхи", 22.50 Останні вістки, 23.00—23.30 Легка й танк. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 25. березня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 Фінська музика; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 18.00 Циг. музика, 20.00 21.00 22.00 Оперетка; ВІДЕНЬ 15.15 Форт. соната г-моль Шопена, 17.20 Камер. концерт, 19.40 20.00 Нар. пісеньки та мельодії з усього світа, 20.20 21.00 22.00 „Мупулюс" ком. А. Райнера, 22.20 23.00 Сучасна музика, Пращ-Формахер сопран; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Смич. квартет, 20.00 Концерт, саксофон, скр.; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 М. Русинко: „Піснями й мельодіями по Підк. Руси"; МІЛЯНО 17.15 Давні танки, 19.30 Розр. музика. 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 18.40 Квартет ц-дур Танєєва, 20.15 21.00 „Пелеї і Мелісанда" оп. Дебюсі; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 Театр Уяви; РИМ 17.00 Концерт квартету, 21.00 22.00 „Віденка" оп. Легара; РИГА 18.30 19.00 20.00 „Манон Леско" оп. Пуччіні; СОФІЯ 18.00 Популярна музика. 19.15 Спів; СТОКГОЛЬМ 18.00 Симф. концерт, 21.00 Скандинавська музика.

Субота, 26. березня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Оповідання та пісні, 16.00 Вес. пополудне, 22.30 Легка й танк. музика; БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні; БРЕСЛЯВ 20.00 21.00 „Тапина" оп. Грамса; БУДАПЕШТ 13.30 Циг. музика, 17.00 Форт., 20.45 21.00 Твори Ів. і Йос. Штравса; ВІДЕНЬ 15.15 Концерт цитристів, 18.20 Камер. музика, 19.25 20.00 21.00 „Жайворонок" оп. Легара, 21.40 22.00 Пісні та краєвид: Твори Дебісія, М. Шуберт сопр. Райнештраух форт.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР Тріо на скр., арфу та форт.; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Концерт орх.; МІЛЯНО 17.15 Концерт хору, 21.00 Комедія, опісля розр. музика, 22.20 Концерт смичк. орх., форт.; ПРАГА 14.00 Нім. авд. Веселий вікенд, 22.35 Джез; РАДІО ПАРІ 18.00 Для дітей, 18.20 Для наймолодших, 19.00 Солісти, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Театр Уяви, 22.10 Кабарет, 23.05 Симф. музика; РИМ 17.15 Спів, скрипка, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 24.00 „І кватро рустеґі" оп. Вольф Ферарія; СОФІЯ 18.00 Популяр. музика, **19.05 Авд. у честь Тараса Шевченка,** 20.00 Вечір сонат у вик. братів Власаторових.

Неділя, 27. березня 1938.

БЕРЛІН 16.00 Китиця мельодій, 18.00 Вес. мельодії, БІЛГОРОД 20.00, 21.00, 22.00 Транс. з театру. БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 17.00 Циг. орх., 20.25 Квінтет, 22.50 Симфонічна орхестра. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.40 Форт. концерт ц-дур Бетовена, 14.00 Казка для дітей, КОШИЦІ 17.20 Трансм. зі Свалави: Хор свалявських дітей співає нар. пісні, 18.00 „Вбогість приносить доброту" пісня для дітей, Свалявські діти співають пісні, 18.45 Вістки, ЛЯЙПЦІҐ 18.00, 19.00, 20.00, 21.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.00, 18.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, ПРАГА 15.00 Словацькі нар. пісні, 17.50 Хор. солісти. РАДІО ПАРІ 18.00, 19.00 Сценка, 19.30 Театр Уяви, 20.15 Пісні. РИМ 17.00, 18.00 Розр. муз., 21.00 Концерт. СОФІЯ 18.00 Легка й танк. музика, 19.30 Спів, 20.00 Серенада, ФЛЬОРЕНТІЯ 15.00, 18.00 „Вертер" оп. Масенета.

Радіокутик.

„ТРИ ДУШІ" Т. ШЕВЧЕНКА.

Місяць березень є від багатьох літ традиційним місяцем святкування Шевченкових роковин. Скрізь, де живуть українці, виявляється це святкування спеціяльними концертами, академіями, вечірками, чи хочби скромними сходинами, на яких читають поезії цього безсмертного Пророка українського народу та пригадують його мученицьке життя. Культ Шевченка, хоч ми щораз дальші від дня його смерти, не слабне навіть серед прикрих умовин, в яких українському народові доводиться жити під Московією, й важко уявити собі місяць березень без того національного атрибуту, якими стали Шевченкові свята й Шевченкові поминки. Зокрема актуальну й постійну вартість мають, та ще більш актуальніють силою сучасних політичних умовин всі політичні поеми Тараса, що підходять своїм протестом, оплакуванням недолі, міркуваннями про її джерело та надії на воскресення народу як не можна краще до сучасного большевицького ярма України і панування над нею пашасків тих самих „недолюдків москалів", проти яких увесь час виступав Шевченко і які досі вважають його ворогом. До тих політичних поем належать і Шевченкові „Три душі", які символізують три різні українські покоління, що несвідомістю причинилися до закріпощення України й зате караються. За всі злочини, що символізують різні національні хиби у відношенні до ворога, три душі не можуть дістатись ні до пекла ні до неба, покутують між одним і другим. Але поет, що любить всіх її синів і навіть зрадників виправдує, не хоче, щоб три душі загинули у вічній муці: він їм обіцює небо тоді, коли Великий Льох — символ тюрми, де карається Україна під москалями — розвалиться і Україна встане з нього до нового життя.

Глибоку фільософічню та безсмертну актуальність цю поему передаватиме в березні, місяці Шевченка, й Польське Радіо, — саме 28. березня ц. р. в год. 18.35 до 18.50 у виконанні школи рецит. Л. Кривіцької.

БІРЖА.

Львів, 24. березня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·62 89·15, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00 Доляри канад. 5.28·50—5.26·00, Фльорени гол. 294·34—292·60, Франки фр. 16·40—15·90, Франки швайцарські 122·00—121·20, Фунти англ. 26·42—26·26, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 16·70—15·80 Кор. дан. 117·90—117·05 Кор. норв. 132·73—131·75, Корони шв. 136·15—135·15, Ліри італ. 21·60—21·00, Марки фінлянд. 11·68—11·25, Марки нім. 102·00 — 97·00 Шилінґи австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 110·00 — 105·00

Акції.

Банк Польський 112·00 Цукор. 35·50 Вугіль 30·50, 30·00, Ліпльноп 66·00. Мошеїв 14·25, Островець 54·75, Стараховичі 38·25, 38·00, Габербуш 45·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·50, 3 інв. 1 ем. 83·75 серія 90·50, 3 пов. інв. 2 емеміт серія 89·50, 5. конверс. 71·00 прем. дол. 41·25, 4 консол. 66·75

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 24 березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок без оп.	3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·30 зол.
молоко	18—19 сот.
(яйця копа)	2·80—2·85 зол.

Попит на масло й яйця вдержаний, на молоко сильний.

Подяка.

Усім інституціям, товариствам і приватним особам, котрі були ласкаві прислати мені співчуття з нагоди смерти мого Батька, — складаю найбільшу подяку.

Ці листи були для мене справжньою підтримкою у мому горі.

Володимир Січинський.

ОПОВІСТКИ.

ЖЕРТВИ зложені в Адміністрації „Діла": Роман Будзин, Голоскут, по 1 зол. на Рідну Школу, Просвіту і Інвалідів.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Примар Др. Шварц

недуги шкірні, венеричні і косметика лік.
СЛОВАЦЬКОГО 4. проти гол. почти.
Тел. 216-61.
619 ВЕРНУВСЯ. 3-5

ОГОЛОШЕННЯ.

До Вп. Пана Олександра Костика
відпов. редактора „Діла" у Львові.

Згідно з 19. §. пресового закону прошу в найближчому числі „Діла" помістити моє спростування звідомлення про Загальні Збори „Нового Села", поміщене в 49. числі „Діла" з 6. III. 1938 під повищим наголовком: **Загальні Збори „Нового Села"**. Неправда, що я розсівав „неправдиві вістки", мовляв, о станні зміни у Видавництві мали політичний підклад". Зате правдою є, що з нагоди 21. січня 1938 р. зараз таки після гаждебного нападу на мене з сторони і редакції „Нов. Села" послав був вістку до „Діла", що напад на мене зорганізовано тому, бо я перед контрольною комісією кооперативи гостро осудив легку та марнотратну господарку двох колишніх членів управи. Але за проханням організаторів нападу „Діло" тої вістки не задрукувало. Далі правдою є, що самі теперішні керманичі „Нового Села" стараються дати справі політичний підклад, мабуть тому, щоб виправдати себе перед громадянством за той напад. Вони ж то у виясненні в „Новім Селі" з 13. II. виразно писали, що його причиною було те, що Н. Рада не признала моїх грошевих зобовязань з часів, коли „Нове Село" було органом У. Сел. Партії". Ціле те вияснення минулося з правдою.

Далі правдою є, що на сьогорічних Заг. Зборах „Нов. Села", яких речинець чомусь двічі змінювано, з давніших членів кооперативи з перед 21. I. 1938. було лише 6 членів на всіх коло 300 і то тільки один такий, який не належав ні до Надз. Ради ні до Управи. Решта приявних, коло 26 осіб, це нові члени, майже усі з трьох підльвівських сіл, найбільше зі Старого Села, принятих по 21. I. 1938. згідно прихильних для Видавництва. Не дивниця, що вони на вимогу тих, що зорганізували напад на мене, з таким легким серцем осудили мене за те, що я тому 8 років основав „Нове село" і за 8 років тяжких зусиль розбудував його на один з найбільших українських часописів. Зазначую також, що саме на тих Заг. Зборах член Управи заявив, що РСУК, як перешкоду принятя до кооперативи в члени поставив вимогу, щоб мене виключити з членів кооперативи. Якщо ця неправдива вістка правдива, то вона виразно висвітлювала би кулиси того денного нападу на мене.

Віктор Воробець.

Зі свіжих пупянків і квітів

Сік Серденишка зміцнює і усуває серце. Маґістер Едвард Гобец, Варшава, Міодова 14. Продажа: Аптеки і Дрогерії. 672 7-15

БРИТВИ

найліпші, гарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 15 з
" Сикстуська ч. 7
" Галицька 18

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговуєся можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціни друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 шт. [illegible]

Gazetowa książka nadawcza оправлена (200 карток) зол. [illegible]

Książka rozsyłkowa на 480 урядів зол. [illegible]
на 960 урядів зол. [illegible]

Ріжного роду **ОВОЧІ — ЦУКОРКИ** і т. п. у великому виборі поручає по найнижчих цінах

К. БРУННЕР

Львів, Сикстуська 31. Тел. 269-25. 1-4

За редакцію відповідає Олександер Костик.

Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.